

سؤالات آزمون دفترچه شماره (۱) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۹۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

۱	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵	اجباری	۱	۱۵	۳۵ دقیقه
			۱۰	زوج کتاب	۱۶	۲۵	
			۱۰		۲۶	۳۵	
۲	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	اجباری	۳۶	۵۰	۲۵ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	زوج کتاب	۵۱	۶۰	
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰		۶۱	۷۰	
۳	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	اجباری	۷۱	۸۰	۳۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰		۸۱	۹۰	
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰		۹۱	۱۰۰	
۴	روان‌شناسی		۱۰	اجباری	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

- ۱- در یک دنباله هندسی جملات چهارم و هفتم به ترتیب $-\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{16}$ هستند. حاصل جمع سه جمله اول این دنباله کدام است؟
 ۵ (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴)
- ۲- ضابطه بازگشتی یک دنباله هندسی به شکل $a_1 = \frac{2}{443}$ و $a_{n+1} = -3a_n$ است. جمله دوازدهم این دنباله کدام است؟
 ۷۲۹ (۱) -۷۲۹ (۲) ۱۴۵۸ (۳) -۱۴۵۸ (۴)
- ۳- در یک دنباله هندسی مجموع جملات اول و دوم برابر $\frac{9}{4}$ و مجموع جملات چهارم و پنجم برابر ۳۶ است. جمله سوم این دنباله کدام است؟
 ۶ (۱) ۸ (۲) ۹ (۳) ۱۲ (۴)
- ۴- تعداد نیاکان یک شخص در دوازده نسل قبلی چند نفر بوده‌اند؟
 ۱۰۲۴ (۱) ۲۰۴۸ (۲) ۴۰۹۶ (۳) ۵۰۴۸ (۴)
- ۵- یک شهاب‌سنگ ۱۵ هزار کیلوگرم وزن دارد. پس از ورود به جو زمین در هر دقیقه ۱۰ درصد از وزنش از بین می‌رود. پس از گذشت شش دقیقه از ورود این شهاب‌سنگ به جو زمین چقدر از وزن آن باقی می‌ماند؟ $((0.9)^6 = 0.531)$
 ۷۹۶۵ (۱) ۷۸۶۵ (۲) ۷۶۶۵ (۳) ۸۶۰۰ (۴)
- ۶- اگر اعداد $2 - \sqrt{a}$ ، $2\sqrt{3}$ و $\sqrt{a} + 2$ به ترتیب از راست به چپ سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند، نسبت مشترک این دنباله کدام است؟
 ۴ (۱) ۱۶ (۲) $\sqrt{2}$ (۳) $\sqrt{3}$ (۴)
- ۷- اگر سه عدد مثبت را بین $\frac{2}{9}$ و ۱۸ طوری قرار دهیم که پنج عدد حاصل تشکیل دنباله هندسی دهند، حاصل ضرب این سه عدد کدام است؟
 ۴ (۱) $\frac{4}{3}$ (۲) ۸ (۳) $\frac{8}{3}$ (۴)
- ۸- در یک دنباله هندسی جمله چهارم ۸ برابر جمله اول است. اگر جمله ششم ۲۴ باشد، مجموع شش جمله اول آن کدام است؟
 ۴۷/۲۵ (۱) ۴۷/۵ (۲) ۴۷/۷۵ (۳) ۴۸/۵ (۴)
- ۹- مجموع چند جمله از دنباله هندسی با ضابطه بازگشتی $a_1 = 3$ و $a_{n+1} = -2a_n$ برابر -1023 است؟
 ۸ (۱) ۹ (۲) ۱۰ (۳) ۱۱ (۴)
- ۱۰- جمله عمومی یک دنباله هندسی $a_n = 27 \times (\frac{1}{3})^{n-1}$ است. اگر S_n مجموع n جمله اول این دنباله باشد و n عدد خیلی بزرگی شود، مقدار S_n به چه عددی نزدیک می‌شود؟
 ۵۴ (۱) ۱۳/۵ (۲) ۲۷ (۳) ۸۱ (۴)
- ۱۱- مقدار عبارت $\frac{1}{5^{192}} \times \frac{1}{5^{12}} \times \frac{1}{5^6} \times \frac{1}{5^3}$ برابر کدام است؟
 ۵^{۱۹۲} (۱) $\frac{63}{5^{192}}$ (۲) $\frac{127}{5^{192}}$ (۳) $\frac{63}{5^{64}}$ (۴) $\frac{127}{5^{64}}$
- ۱۲- اگر $a = \frac{2}{5}\sqrt[3]{625} + 2\sqrt[3]{40} - \sqrt[3]{25} - 2\sqrt[3]{135}$ و $b = 5^{\frac{2}{3}}$ باشد، حاصل ab کدام است؟
 -۱ (۱) ۱ (۲) -۵ (۳) ۵ (۴)
- ۱۳- حاصل عبارت $(\frac{\sqrt{2}}{2})^6 \times (2\frac{1}{3}) \times (0.75)^{-3}$ کدام است؟
 ۲ (۱) $\frac{2}{3}$ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)
- ۱۴- اگر $725 = 9^5 \times 2^{6x-9}$ باشد، حاصل 256^x کدام است؟
 ۰/۵ (۱) ۰/۲۵ (۲) ۰/۱۲۵ (۳) ۴ (۴)
- ۱۵- طول قطر نیم‌کره‌ای که حجم آن 250π باشد، کدام است؟
 ۵ $\sqrt{3}$ (۱) ۱۰ $\sqrt{3}$ (۲) ۱۵ (۳) ۳۰ (۴)

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۶ تا ۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۲۶ تا ۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

ریاضی و آمار (۱) (سوالات ۱۶ تا ۲۵)

۱۶- در چند مورد نوع متغیر نادرست بیان شده است؟

الف) درجه حرارت بدن یک انسان در طول شبانه روز: (کمی فاصله‌ای)

(ب) گنجایش آب یک تانکر؛ [کمی نسبتی]

(ج) تعداد شکایات رسیدہ بہ یک پاسگاہ پلیس: [کمی نسبتی]

(د) درآمد دانشجویان شاغل به کار؛ [کمی فاصله‌ای]

(هـ) وضعیت تأهل کارمندان یک شرکت؛ [کیفی اسمی]

(و) سن دانشجویان شرکت کننده در یک دوره هنری؛ [کمی فاصله‌ای]

(۱) صفر ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴)

۱۷- اگر مد داده‌های ۴، ۵، ۷، $2a-1$ ، ۳، ۸، ۷، $a+2b$ و ۳ برابر ۵ باشد، میانه داده‌های a ، b ، ۵، ۹، ۸، ۷ و ۹ کدام است؟

$$\Lambda(\mathcal{F}) \qquad \qquad \qquad \mathcal{V}(\mathcal{F}) \qquad \qquad \qquad \mathcal{F}(\mathcal{F}) \qquad \qquad \qquad \Delta(\mathcal{F})$$

۱۸- نمره و ضریب چهار درس یک دانش آموز مطابق جدول زیر است. اگر معدل این چهار درس ۱۸ شده باشد، ضریب درس عربی کدام است؟

ریاضی	منطق	عربی	ادبیات	درس
۱	۲	a	۳	ضریب درس
۱۶	۱۶	۲۰	۱۸	نمره

۱۹- اگر به تمام داده‌های « ۱۷، ۱۹، ۱۶، ۷، ۱۸، ۱۹ » ۳ واحد اضافه و سپس آن را بر ۵ تقسیم کنیم، میانگین داده‌های جدید کدام است؟

3/8 (F) 3/6 (3) 3/4 (2) 3/2 (1)

۲۰- اگر واریانس داده‌های $۱.۹ - ۲c + ۱b + ۳a$ و $۳a$ برابر صفر باشد، انحراف معیار داده‌های a, b, c و ۷ کدام است؟

$$\sqrt{r}(f) \qquad r(r) \qquad \sqrt{r}(r) \qquad r(1)$$

۲۱- میانگین و واریانس داده‌های یک جامعه به ترتیب ۷۲ و ۲۵ است. تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در فاصله (a, b) قرار دارند. مقدار $\frac{b}{a}$ کدام است؟

$$\frac{\Delta 1}{F 1}(F) \qquad \frac{21}{11}(F) \qquad \frac{31}{21}(F) \qquad \frac{F1}{31}(1)$$

۲۲- در داده‌های آماری زیر میانگین داده‌های بزرگ‌تر از چارک اول و کوچک‌تر از چارک سوم کدام است؟

29, 22, 17, 13, 16, 14, 15, 11, 27, 20, 21, 24

19/5(F) 19(3) 18/5(2) 18(1)

۲۳- دو دسته داده زیر قیمت کالایی را در دو بازار جداگانه بر حسب هزار ریال نشان می‌دهد. در کدام بازار پراکندگی بیشتر است؟

۱۰	۹	۷	۶	۸	بازار اول
۷	۹	۷	۸	۹	بازار دوم

(۱) بازار اول

(۲) بازار دوم

(۳) یکسان است.

(۴) نیاز به اطلاعات بیشتر است.

۲۴- واریانس داده‌های x_i برابر ۴ است. واریانس داده‌های $y_i = 2x_i + 3$ کدام است؟

19 (F) 16 (T) 11 (T) 8 (T)

۲۵- معیار پراکندگی که معمولاً با میانگین بیان می‌شود و معیار پراکندگی که معمولاً با میانه بیان می‌شود نام دارد.

(۱) انحراف معیار - دامنه میان چارکی

(۳) دامنه میان جاری، - انحراف معیار

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۲۶ تا ۳۵)

زوج درس ۲

۲۶- اگر $f(x) = (ax+2)(b-5x) + 5x^2$ ضابطه یک تابع ثابت باشد. مجموع اعضای برد تابع f کدام است؟

- ۱۵ (۱) ۲۰ (۲) ۳۰ (۳) ۴۵ (۴)

۲۷- در تابع با ضابطه $f(x) = \begin{cases} \frac{x}{\sqrt{1-x}} & x < 1 \\ 2x+1 & x \geq 1 \end{cases}$ اگر $a = f(\frac{3}{4})$ باشد. حاصل $f(a)$ کدام است؟

- ۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴)

۲۸- اگر تابع $f(x) = \frac{2x^2 + ax^2 + bx + c - 2}{2x^2 + 3x - 1}$ همانی باشد. حاصل $a+b+2c$ کدام است؟

- ۵ (۱) ۶ (۲) ۷ (۳) ۸ (۴)

۲۹- اگر f یک تابع همانی بوده و $g(x) = f(3x+1) + x^2 - 4x - 7$ باشد. نمودار تابع g محور x ها را با کدام طول مثبت قطع می‌کند؟

- ۳ (۱) ۲ (۲) $\frac{3}{2}$ (۳) ۱ (۴)

۳۰- اگر $f(x) = \text{sign}(x)$ باشد و $a = 2f(\sqrt{2}-1) - 3f(\sqrt{2}-\sqrt{3})$ حاصل $\left[\frac{1-2a}{2} \right]$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۴ (۱) -۴ (۲) ۵ (۳) -۵ (۴)

۳۱- اگر $f(x) = [x] - x$ و $g(x) = 2^x$ بوده و $a = f(\frac{3}{4})$ باشد. حاصل $g(-a)$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۲ (۱) ۴ (۲) ۸ (۳) ۱۶ (۴)

۳۲- ضابطه تابع $f(x) = \sqrt{4x^2 - 4x + 1} - \sqrt{x^2 - 2x + 1}$ با دامنه $x \geq 1$ کدام است؟

- $f(x) = -x$ (۴) $f(x) = x$ (۳) $f(x) = 2x - 2$ (۲) $f(x) = 2 - 3x$ (۱)

۳۳- اگر $f(x) = [2x]$ و g تابع ثابت باشد و $(2f - g)(\frac{f}{3}) = -1$ باشد. حاصل $(f+g)(\sqrt{17})$ کدام است؟ ([] نماد جزء صحیح است.)

- ۳ (۱) ۱۳ (۲) -۳ (۳) -۱۳ (۴)

۳۴- اگر $f = \{(2, 1), (4, -1), (-1, 4)\}$ ، $g = \{(2, a), (3, 7), (-1, a+b)\}$ و $g - f = \{(2, 5), (-1, 7)\}$ باشد. حاصل $a - b$ کدام است؟

- ۱۱ (۱) -۱ (۲) ۱۱ (۳) ۱ (۴)

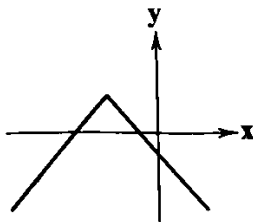
۳۵- شکل زیر نمودار کدام تابع است؟

$y = |x+3| - 2$ (۱)

$y = |x+3| + 2$ (۲)

$y = 3 - |x+2|$ (۳)

$y = 2 - |x+3|$ (۴)

علوم و فنون ادبی

۳۶- در همه گزینه‌ها به ترتیب «ویژگی‌های زبانی - فکری شعر معاصر تا انقلاب اسلامی» درست است؛ به جز.....

- (۱) لغات و ترکیبات امروزی و جدید وارد شعر شده است - معشوق شعر معاصر زمینی است.
- (۲) سنت‌شکنی‌ها در قالب شعر و موسیقی و قافیه مقبول طبع بسیاری قرار گرفته است - تفکر شاعر پیرامون امور دنیوی است.
- (۳) دست شاعر برای استفاده از همه واژه‌ها باز است - موضوع شعر محدود نیست و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.
- (۴) سادگی و روانی زبان شعر و جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است - لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است.

۳۷- عبارت‌های کدام گزینه مربوط به «ویژگی‌های فکری شعر معاصر تا انقلاب اسلامی» درست است؟

(الف) مخاطب شعر عامه مردم، هستند.

(ب) باستان‌گرایی و علاقه فراوان به استفاده از واژه‌های کهن

(ج) موضوع شعر بسیار متنوع و پیرامون امور دنیوی است.

(د) لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است و مدح و ذم و هجو در شعر این دوره کم است.

(ه) انتخاب وزن متناسب با لحن طبیعی گفتار و زبان شعر است.

- (۱) الف - ج - د (۲) الف - د - ه (۳) ب - ج - ه (۴) ب - ج - د

- ۳۸- همه ویژگی‌های شعر معاصر، ذکر شده در گزینه‌ها در شعر زیر، دیده می‌شود: به جز.....
«قرآن بخوان / و تجویدی تازه را / به تاریخ بیاموز / و ما را / به روایت پانزدهم / معزفی کن / قرآن بخوان / تا طبل هلهله / از های و هوی
لبخند / خیزران عاجزانه تر از آن است / که عصای دست شکست‌های بزرگ شده باشد.»
- (۱) گرایش به نماد
(۲) عدم تساوی طولی مصراع‌ها
(۳) سادگی و روانی زبان شعر
(۴) صور خیال تکرار تصاویر شاعران قبل است
- ۳۹- کدام یک از ویژگی‌های شعر دوره انقلاب اسلامی، در شعر زیر وجود ندارد؟
«ستاره‌های صبحوری که روح ایثارند به دشت تیره شب بذر نور می‌کارند
به آب نور بگیرند با فرشته وضو نماز عشق به محراب عرش بگزارند»
- (۱) آشنایی‌زدایی زبانی و روی آوردن به ترکیب‌های بدیع و بی‌سابقه
(۲) تلفیق روح حماسه و عرفان در شعر
(۳) تفکر انسان‌گرایانه (اومانیسم)
(۴) روی آوردن به مفاهیم انتزاعی و همچنین فرهنگ دفاع مقدس
- ۴۰- با توجه به شعر زیر، کدام گزینه نادرست یا با داده مقابل آن مغایرت دارد؟
«تو آن راز رشیدی / که روزی فرات / بر لب آب آورد / و ساعتی بعد / در باران متواتر پولاد / بریده بریده افشا شدی»
- (۱) آشنایی‌زدایی ترکیب «باران متواتر پولاد»: (سطح زبانی)
(۲) عدم تساوی طولی مصراع‌ها: (سطح زبانی)
(۳) ایهام در «لبت»: (سطح ادبی)
(۴) توجه به فرهنگ عاشورایی: (سطح فکری)
- ۴۱- کدام بیت فاقد «ایهام» است؟
(۱) ای دریغا سرو بالایی که چشم کس ندید
(۲) به بازار سر زلفت، که هست آن حلقه سودا
(۳) در تلافی کوه غم از خاطرش برداشتم
(۴) ای روی چو خورشیدت تابان ز همه اشیا
- ۴۲- کدام بیت فاقد «ایهام تناسب» است؟
(۱) غزل نامه طوفان به مضامین جدید
(۲) من چو طوطی و جهان در پیش من چون آینه است
(۳) جغد غم در دل ناشاد ما ساکن نشد
(۴) دهن شد چشمه حیوان تو را در عین نایابی
- ۴۳- در همه ابیات آرایه «اغراق» وجود دارد؛ به جز.....
(۱) ز رقص برگ خزان دیده می‌توان دانست
(۲) مگر زمین دگر از غبار دل سازیم
(۳) به جوش مستی ما ظرف آسمان چه کند؟
(۴) شب آنچه مردم غافل ستاره می‌دانند
- ۴۴- کدام گزینه دارای «ایهام تناسب» است؟
(۱) با خیال تو که شب سر بنهم بر خارا
(۲) تا بهار است دری از قفس من نگشاید
(۳) ز ناله‌ام دل بلبل به خاک و خون غلتید
(۴) درین قلمرو عبرت اگر شکاری هست
- ۴۵- آرایه‌های «ایهام - ایهام تناسب - اغراق - تشبیه - تلمیح» به ترتیب، در کدام ابیات وجود دارد؟
الف) گر کسی باز کند پیرهن از شخص ضعیف
ب) چون موی سپیدی زند از لاف حیا کن
ج) چو عنقا، تا به چنگ آری مرا باز
د) چشم نرگس نگران است ولی داغ شقایق
ه) گرفتار عقاب آرزوی سی
- در میان من و موی تو تفاوت بندهاند
هشدار که زال است همان رستم پیری
ورای هر دو عالم می‌پرییدی
چشم خونین شفق بیند و ابر مه آزار
اسیر پنجه باز هواپی
- (۲) «د» - «الف» - «ه» - «ب» - «ج»
(۴) «ج» - «د» - «ه» - «الف» - «ب»
- (۱) «ه» - «ج» - «ب» - «د» - «الف»
(۳) «د» - «ج» - «الف» - «ه» - «ب»

۴۶- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

- «خون دل خورده‌ام از دست تو بس، از پسِ مرغ
(۱) متناقض‌نما - مجاز - کنایه - تشبیه - ایهام
(۲) ایهام تناسب - مجاز - واج‌آرایی - اغراق - کنایه
(۳) اغراق - ایهام - کنایه - حاس باهمان - تشبیه
(۴) مجاز - کنایه - واج‌آرایی - اغراق - جناس

۴۷- کدام ابیات به ترتیب، دارای آرایه‌های «ایهام - اغراق - ایهام تناسب» هستند؟

- (الف) هزار بلبل دستان‌سرای عاشق را
(ب) پرده شرم است مانع در میان ما و دوست
(ج) گو تا من از تو دورم و دور از تو گشته‌ام
(د) چنین بگیریم از این پس که مرد بتواند
(۱) «الف» - «د» - «ج» (۲) «ج» - «د» - «الف»
(۳) «ب» - «الف» - «د» (۴) «ب» - «ج» - «الف»

۴۸- با توجه به شعر زیر، کدام گزینه نادرست است؟

- «بیوش جوشن آتش به تن سوار فلق
به گوش لاله خونین نسیم عاشق گفت
(۱) در شعر «ایهام و ایهام تناسب» وجود دارد.
(۲) گرایش به «نماد» در تصاویر این شعر وجود دارد.
(۳) ویژگی‌های فکری شعر انقلاب اسلامی» در این شعر آشکار است.
(۴) وزن شعر «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن» است و اختیار شاعری «ابدال» در شعر وجود دارد.

۴۹- بیت زیر با همه ابیات قرابت معنایی دارد؛ به جز

- «چندین که برشمردم از ماجرای عشقت
(۱) گرفتم سهل سوز عشق را اول، ندانستم
(۲) درد و سوز عشق را درمان مجو
(۳) بیستون پیش سبک دستی ما بی‌وزن است
(۴) میدان بی‌قراری ما را کنار نیست
انده دل نگفتم الا یک از هزاران
که صد دریای آتش از شراری می‌شود پیدا
پیش عاشق از سر و سامان مگوی
عشق را سنگ کم اینجا به ترازو نبود
دل یک سپند و عشق تو دریای آتشی

۵۰- بیت گزینه و بیت زیر هر دو در توصیف یک شخصیت است.

- «پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت
(۱) سردار غیور صبح هنگام مصاف
(۲) کلام معجزه بار تو در غبار قرون
(۳) آنان که ز خون خود کفن ساخته‌اند
(۴) ای شهید عشق در غوغای عاشورای خون
شب مانده بود و جرئت فردا شدن نداشت
دروازه شب گرفت با لشکر خون
طلیعه‌ای است که اسطوره‌ساز ایمان است
بر لشکریان دیو شب تاخته‌اند
شهد شیرین لقای حق به کامت سرخ باد

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی (۱)، شماره ۵۱ تا ۶۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی (۲)، شماره ۶۱ تا ۷۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

علوم و فنون ادبی (۱) (سؤالات ۵۱ تا ۶۰)

۵۱- در همه گزینه‌ها به ترتیب، «ویژگی زبانی - فکری شعر سبک خراسانی» بیان شده است؛ به جز

- (۱) استفاده از تشبیه حسی در توصیف پدیده‌ها - واقع‌گرا بودن شعر
(۲) تفاوت تلفظ (یک و هزار) در مقایسه با امروز - زمینی بودن معشوق
(۳) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات - حاکم بودن روح حماسه بر ادبیات
(۴) سادگی زبان شعر - ساده بودن اشعار پندآموز و اندرزگونه

۵۲- با توجه به «ویژگی‌های زبانی - ادبی - فکری» کدام بیت، مربوط به سبک خراسانی نیست؟

- (۱) در سایه گل باید خوردن می چون گل
(۲) یا رب، این بوی چنین خوش ز گلستان آید؟
(۳) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را
(۴) دیبای سخن پوش به جان بر، که تو را جان
تا بلبل قوالست بر خواند اشعار
یا ز باغ ارم و روضه رضوان آید
ببرون کن ز سر باد و خیره سری را
هرگز نشود ای پسر از دیبا زیبا

۵۳- متن زیر مربوط به کدام دورهٔ نثر فارسی است و دارای چه ویژگی‌هایی است؟

«در دیگر تواریخ چنین طول و عرض نیست که احوال را آسان‌تر گرفته‌اند و شقایق بیش یاد نکرده‌اند، اما من چون این کار پیش گرفتم، می‌خواهم که داد این تاریخ به تمامی بدهم» (تاریخ بیهقی)

(۱) دورهٔ سامانی - بهره‌گیری کم‌تر از لغات عربی

(۲) دورهٔ غزنوی و سلجوقی - افزایش کاربرد لغات عربی نسبت به دورهٔ قبل

(۳) دورهٔ غزنوی و سلجوقی - لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد

(۴) دورهٔ سامانی - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی

۵۴- کدام بیت فاقد «سجع» است؟

(۱) به چه روز وصل دلبر همه خاک می‌شود زر

(۲) فلکی چو آسمان‌ها که بدوست قصد جان‌ها

(۳) دل بردی از من به یغما ای ترک غارتگر من

(۴) موجود و فانی فی‌الله هستی‌پذیر و فناخواه

۵۵- «نوع سجع» هر عبارت، در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) و نشاید چنین بضاعتی جز به روز بازار دولت او فروشد و چنین تحفه جز پیش بساط جلال او نهند.

(۲) زمام صبر از دست رفته اینجا تاختم و از مکارهٔ ایام بدین آستانهٔ دولت پناهم.

(۳) زمین چون دیبای مشجر و هوا چون حلهٔ زیبای مطیر.

(۴) و چون او را چنان فربه و آگنده بال و تمام گوشت می‌دید که از نشاط در پوست نمی‌گنجید.

۵۶- تقطیع هجایی کدام گزینه کاملاً مطابق «خط عروضی» است؟

(۱) محیط شمس کشد سوی خویش دُر خوشاب

م	حی	ط	شَم	س	ک	شد	سو	ی	خوی	ش	دُر	ر	خ	شَاب
---	----	---	-----	---	---	----	----	---	-----	---	-----	---	---	------

(۲) من اندر مذهب عشقش بزرگین طاعت آن دانم

م	نن	در	مذ	ه	ب	عش	قش	ب	ر	گیلا	طا	ع	تا	دا	نم
---	----	----	----	---	---	----	----	---	---	------	----	---	----	----	----

(۳) مگر آن شهاب ثاقب مددی دهد، خدا را

م	گر	آ	ش	ها	ب	ثا	قَب	م	د	دی	د	هَد	خ	دا	را
---	----	---	---	----	---	----	-----	---	---	----	---	-----	---	----	----

(۴) آب چشمم که بر او منت خاک در توست

آ	ب	چش	مَم	که	بر	او	مِن	نَت	خا	ک	د	ر	توست
---	---	----	-----	----	----	----	-----	-----	----	---	---	---	------

۵۷- تقطیع هجایی کدام بیت، کاملاً با بیت زیر برابر است؟

خوابی خیالی چیستی، اشکی بگو آهی بگو»

بر چشم دل گر نشینی کی می‌شود باور دل

جز رخس رستم کی کشد رنج رکاب رستم

سوی صفا نگرانی راه وفا تو نبویی

ای مهربان‌تر از تمام مهربانان

«با من بگو تا کیستی، مهری بگو، ماهی بگو

(۱) با آنکه بس نازنینی با جان عاشق به کینی

(۲) عاشق که جام می‌کشد بر یاد روی وی کشد

(۳) ای داده دل به جدایی تا کی قرین جفایی

(۴) هرگز ندیدیم از تو غیر از مهربانی

۵۸- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

چو رخت به پرده اندر تنق قمر نبینی»

«چو لبست به پسته اندر صفت گهر نبینی

(۱) ویژگی زبانی شعر سبک خراسانی در بیت آشکار است.

(۲) بیت دارای سجع است.

(۳) ویژگی ادبی شعر سبک خراسانی در بیت دیده می‌شود.

۵۹- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

- «آمد خجسته مهرگان، جشن بزرگ خسروان
نارنج و نار و افحوان، آورد از هر ناحیه»
- (۱) ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی در بیت وجود دارد.
(۲) این بیت با بیت «گل سوری به دست باد بهار / سوی باده همی دهد پیغام» تصویر مشترک دارد.
(۳) حداقل سه مورد از «ویژگی‌های زبانی شعر سبک خراسانی» در بیت وجود دارد.
(۴) این شعر دارای «سجع و واج‌آرایی صامت‌ها و مصوت‌ها» است.
- ۶۰- بیت زیر با همه ابیات تناسب معنایی دارد؛ به جز

- «ببرو شیر درنده باش ای دغل
کسی تا کی برای رزق، دل بر آسمان بندد؟
- (۱) تا ممکن است زیستن از خلق بی‌نیاز
(۲) مکن از کسب دست خویش کونه چون گرانجانان
(۳) مخور غم بهر رزق و روزی او
(۴) مینداز خود را چو روباه شل
به جای آب، آبرو به جوی کهکشان بندد
راضی چرا به ننگ تمنا شود کسی؟
منه بر کاهلی زنه‌ار بنیاد توکل را
که با هر کس روان شد روزی او

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی (۲) (سؤالات ۶۱ تا ۷۰)

۶۱- هر یک از موارد زیر، به ترتیب، معرف کدام چهره ادبی است؟

الف) شعر او حد واسط سبک عراقی و هندی است.

ب) خلاق المعانی ثانی

ج) شناسه او غزل‌های خیال‌انگیز و به کار بردن مضمون‌های بدیع است.

د) شاعر «باز این چه شورش است که در خلق عالم است».

(۱) وحشی بافقی - کلیم کاشانی - بیدل دهلوی - محتشم کاشانی

(۲) بابا فغانی شیرازی - کلیم کاشانی - صائب تبریزی - محتشم کاشانی

(۳) وحشی بافقی - محتشم کاشانی - بیدل دهلوی - کلیم کاشانی

(۴) بابا فغانی شیرازی - محتشم کاشانی - امیر خسرو دهلوی - کلیم کاشانی

۶۲- همه گزینه‌ها از دیدگاه «تاریخ ادبیات» به ترتیب، قرن‌های دهم و یازدهم درست است؛ به جز

(۱) رونق دو جریان شعری، یکی شعر لطیف و فصیح و دیگری مکتب وقوع - بی‌توجهی به شعر ستایشی و درباری و عاشقانه‌های زمینی

(۲) موفقیت شاعران در چاره‌اندیشی برای تغییر سبک و رهایی از تقلید - توجه شاعران به مضامین پند و اندرز و توصیف و بیان امور طبیعی

(۳) همه‌گیری زبان فارسی در شبه‌قاره هند - تبدیل موضوعات و تمثیلات کهن به مضامین تازه

(۴) نقش شاهان صفوی در ترویج و نفوذ زبان ترکی در ایران - ادعای گروه‌های بیشتری در شعر و شاعری

۶۳- همه گزینه‌ها از دیدگاه «تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی» درست هستند؛ به جز

(۱) بهزاد در دوره شاه اسماعیل و رضا عباسی در دوره شاه عباس از مفاخر هنرند.

(۲) در قرن یازدهم مراکز تجمعی مثل قهوه‌خانه‌ها دایر شد و شاعران در آن‌جا به مشاعره، مناظره و نقد آثار یک‌دیگر می‌پرداختند.

(۳) در قرن یازدهم شاعران مدیحه‌سرا برای امرار معاش یا ثروت‌اندوزی راهی دیار هند شدند و در آن‌جا بازار قصیده و مدح رواج داشت.

(۴) صائب تبریزی معروف‌ترین شاعر سبک هندی و از قصیده‌سرایان مشهور است و برخی از تک‌بیت‌های او شاهکارهایی از ذوق و اندیشه‌اند.

۶۴- کدام بیت فاقد «مجاز» است؟

(۱) چه حرف است این که می‌آید ز بلبل کار پروانه

(۲) عارض بودت ماه نه چون ماه فلک مات

(۳) افسوس که از شربت وصل تو رقیبان

(۴) زندگی بی‌آه و اشکم نیست ممکن همچو شمع

۶۵- چند بیت دارای آرایه «مجاز» است؟

الف) تابنده اختری کو، کز پرتوی درآرد

ب) خم در قدح ریز که در می‌کده عشق

ج) آسوده چنانند شهیدان تو در خاک

د) صاحب نامند از ما عالم و ما تیره‌روز

ه) آن‌جا بردت پای که در سر هوشش بود

تو را چون من کجا یک عاشق دیگر شود پیدا

قامت بودت سرو نه چون سرو چمن پست

نوشند و به این خسته چشیدن نگذارند

در دیار عاشقان آب و هوای دیگر است

تاریک شام ما را از این سیاهی ای دوست

سیرابی ما تشنه‌لبان کار سبب نیست

ترسم که شود محشر و سر بر نکند کسی

طالع برگشته نقش نگین داریم ما

و آنجا بردت دیده که آنجا نگریدی

۱) پنج

۲) چهار

۳) سه

۴) دو

۶۶- وزن چند بیت «همسان» است؟

الف) بگفتش کور اگر آن را که من دیدم تو می‌دید
 ب) ز رنگ روی شمس‌الدین گرم خود بو و رنگستی
 ج) ای نرفته از دل من اندر آشاد آمدی
 د) سالکی جان مجرد بر قلندر عرضه داد
 ه) دل کفر از تو مشوش سر ایمان به میت خوش

(۱) دو (۲) سه

۶۷- وزن همه ابیات «همسان» است؛ به جز

(۱) هوس بوسه‌ای از چشمه نوشی دارم
 (۲) آزار ما بس است، که خود را به خون کشد
 (۳) نمی‌دانم که آسوده است در محمل؟ همی دانم
 (۴) خوشم با جفايش دلی چون شکیم

۶۸- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه نادرست است؟
 «بیا که تا غم شب‌های هجر عرض کنم

(۱) در بیت آرایه «مجاز» وجود دارد.
 (۲) ویژگی‌های فکری سبک خراسانی در بیت مشهود است.
 (۳) وزن بیت «مفاعله مفاعله مفاعله مفاعله» است.

(۴) مفهوم بیت با «عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت / همه سهل است، تحمل نکنم بار جدایی» تناسب دارد.
 ۶۹- ابیات کدام گزینه به ترتیب، دارای مفاهیم «عزالت - ناپایداری روزگار - ترک تعلقات - طلب همراه - جاودانگی عشق» است؟

الف) و تو با من به تن و جان و دلم حکم کنی
 ب) بعد مردن هم نیام بی حلقه زنجیر عشق
 ج) دنیا چو خانه‌ای است تو را، بر سر دو راه
 د) بی‌دلی باید که با دلبر بر هجران و وصال
 ه) دل رمیده ما را صدای پا سنگ است

(۱) «الف» - «ج» - «ه» - «ب» - «د»
 (۲) «الف» - «ج» - «د» - «ب» - «ه»

۷۰- بیت زیر با کدام گزینه «مفهوم مشترک» دارد؟

«نرود حسرت آن چاه زنخندان از دل
 (۱) بلبلای باید که با گل سرکند از لاف عشق
 (۲) ای اسیر نرگس مست تو لیلی از عرب
 (۳) به دل گفتم ز چشمانش بهره‌یز
 (۴) همیشه تا تن من برقرار خواهد بود

دو چشم خویشت می‌کندی و می‌گشتی تماشایی
 مرا از روی این خورشید عارستی و ننگستی
 ای تو شمع شب فروزی مرجبا شاد آمدی
 گفت در گوش قلندر کان طرف می‌واستی
 همه را هوش ربودی همه را گوش کشیدی

(۳) چهار (۴) پنج

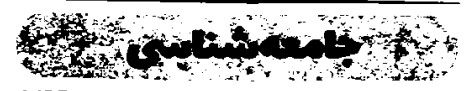
که به جان‌بخشی آن چشمه حیوان نرسد
 کاوش کسی که با دل مجروح ما کند
 که از پاس ادب بانگ جرس بیرون نمی‌آید
 که نپسندد از سینه آه‌ی برآید

که گر به سینه بماند، یکی هزار شود»

هر سه را رقص‌کنان پیش هوای تو کشم
 هر کف خاکم به دام گردبادی مبتلا است
 این خانه در تصرف خود مستعار دار
 نعره‌ای بی‌هش زند اندوه‌ها بی‌غش خورد
 بر آینه ما نقش آشنا سنگ است

(۲) «الف» - «ج» - «ب» - «د» - «ه»
 (۴) «الف» - «د» - «ب» - «ه» - «ج»

تشنه را، آب محال است که از یاد رود
 قمری باید که با سردی زند از مهر دم
 وی هلال لعل نوشین تو شیرین از عجم
 که هشیاران نیاویزند با مست
 به کوی عشق دلم را گذار خواهد بود

۷۱- در ارتباط با «سیاست همانندسازی» پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

الف) این سیاست مدل رایج سیاست‌گذاری در چه دوره‌ای بود؟

ب) همانندسازی چه سیاستی بود؟

ج) در کدام یک از روش‌های همانندسازی، دیگری شری است که باید نابود شود؟

(۱) مدرن - سیاستی بود که در آن تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و گاهی نادیده گرفته می‌شد - کنترل جمعیت

(۲) پسامدرن - سیاستی بود که در آن تفاوت‌های میان گروه‌های قومی و زبانی حفظ و گاهی نادیده گرفته می‌شد - جابه‌جایی اجباری

(۳) مدرن - سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها به کار می‌بردند - نسل‌کشی

(۴) پسامدرن - سیاستی بود که دولت‌ها برای از بین بردن تفاوت‌های هویتی گروه‌های مختلف و یکسان‌سازی آن‌ها به کار می‌بردند - جداسازی

- ۷۲- هر یک از موارد «تأکید بر آزادی‌های اجتماعی اقوام و گروه‌های مختلف»، «تأکید بر تمایزات زبانی، قومی و مذهبی» و «گسترش برابری و رفع تبعیض‌های قومی و گروهی» به ترتیب در کدام یک از ابعاد در مدل تکثرگرا مورد توجه قرار می‌گیرد؟
 (۱) اجتماعی - فرهنگی - سیاسی (۲) سیاسی - اجتماعی - فرهنگی (۳) اجتماعی - سیاسی - فرهنگی (۴) سیاسی - فرهنگی - اجتماعی
 ۷۳- به ترتیب علت هر یک از موارد زیر کدام است؟
 (الف) رشد و شکوفایی جهان اسلام از قرن سوم و چهارم هجری
 (ب) چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع در سیاست هویت
 (ج) تعریف هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آن‌ها
 (۱) پیروی از الگوی تعارف - حمایت از گروه‌های به حاشیه رانده‌شده توسط سیاست هویت - پیدایش ناسیونالیسم
 (۲) احترام قائل بودن اقوام مختلف در جهان اسلام برای یک‌دیگر - به رسمیت شناخته شدن گروه‌های به حاشیه رانده‌شده توسط سیاست هویت - پیدایش سکولاریسم
 (۳) پیروی از الگوی تعارف - تأکید افراطی سیاست هویت بر دگرگونی‌ها و تفاوت‌ها - پیدایش ناسیونالیسم
 (۴) احترام قائل بودن اقوام مختلف در جهان اسلام برای یک‌دیگر - تأکید افراطی سیاست هویت بر دگرگونی‌ها و تفاوت‌ها - پیدایش سکولاریسم
 ۷۴- هر یک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از سیاست‌گذاری‌های هویتی است؟
 - جدایی فرانسوی‌زبانان ایالت کبک از انگلیسی‌زبان‌ها در کانادا
 - اخراج و کشتار مسلمانان میانمار
 - پاکسازی قومی در یوگوسلاوی سابق
 (۱) الگوی تکثرگرا - مدل همانندسازی - الگوی تکثرگرا
 (۲) الگوی تکثرگرا - مدل همانندسازی - مدل همانندسازی
 (۳) مدل همانندسازی - الگوی تنازع - الگوی تکثرگرا
 (۴) الگوی تکثرگرا - الگوی تکثرگرا - مدل همانندسازی
 ۷۵- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب با مفاهیم کدام گزینه در ارتباط است؟
 (الف) در مقابل دو الگوی همانندسازی و تکثرگرا قرار گرفتن
 (ب) محور اصلی مباحثات فکری و سیاسی در اواخر قرن بیستم
 (ج) نگه داشتن ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی برای علوم اجتماعی
 (د) یک فرهنگ مختلط ساختن تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در ارتباط با یک‌دیگر
 (۱) الگوی تنازع - سیاست هویت - رویکرد تفسیری - سیاست همانندسازی
 (۲) الگوی تعارف - قشربندی - رویکرد انتقادی - دیگجه همانندسازی
 (۳) الگوی تنازع - کشمکش طبقاتی - رویکرد تفسیری - سیاست همانندسازی
 (۴) الگوی تعارف - هویت - رویکرد انتقادی - دیگجه همانندسازی
 ۷۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر دربارهٔ مدینه ضالّه از نظر فارابی درست است؟
 (الف) در اثر انحراف عملی از مدینه فاضله به وجود می‌آید.
 (ب) آرمان‌ها، ارزش‌ها و امور غیرعقلانی، آرمان‌ها و ارزش‌های عقلانی معرفی می‌شوند.
 (ج) با آن که مردم علوم عقلانی و وحیانی را می‌شناسند ولی از آن بهره نمی‌گیرند.
 (د) جامعه‌ای است که از علوم عقلی بی‌بهره است.
 (ه) نظرات علمی پذیرفته‌شده در مدینه فاضله هم تحریف می‌گردند.
 (۱) ۴ (۲) ۱ (۳) ۳ (۴) ۲
 ۷۷- کدام گزینه دربارهٔ علم مدنی فارابی درست است و دربارهٔ روش ابوریحان در کتاب تحقیق ماللهند نادرست است؟
 (۱) به توصیف و فهم کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف می‌پردازد - با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.
 (۲) به تفسیر یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات آن‌ها می‌پردازد - با روش عقلی، به ارزیابی انتقادی فرهنگ جامعه هند پرداخت.
 (۳) دربارهٔ هنجارها، نحوهٔ رفتار و سبک زندگی کنشگران سخن می‌گوید - با روش تبیینی، کتاب تحقیق ماللهند را در هشت جلد تألیف کرد.
 (۴) رویکرد تفسیری به جامعهٔ خود و دیگر جوامع دارد - به روش عقلی چندان توجهی نداشت و بیشتر از روش حسی استفاده می‌کرد.
 ۷۸- در ارتباط با «ابن خلدون و روش او» کدام موارد نادرست می‌باشند؟
 (الف) از عصبیت به عنوان عامل شکل‌گیری جوامع یاد می‌کند.
 (ب) رویکرد وی، انتقادی است و جامعه‌شناسی او در مقایسه با فارابی محافظه‌کارانه است.
 (ج) در مطالعات خود، بیشتر به روش عقلی توجه داشت.
 (د) علم اجتماعی خود را علم عمران نامید و از جامعهٔ آرمانی سخنی نگفت.
 (۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۷۹- هر یک از عبارات‌های «طریقی و دلاوری دربارهٔ مناسبات و ارتباطات انسانی»، «معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی» و «درک اصل اتیاساط و انقباض فلزات در علوم طبیعی» به کمک کدام عقل در معنای عام انجام می‌گیرد؟

- (۱) عقل ابزاری - عقل تفسیری - عقل انتقادی
(۲) عقل ابزاری - عقل نحوی - عقل تفسیری
(۳) عقل انتقادی - عقل تفسیری - عقل نحوی
(۴) عقل انتقادی - عقل نحوی - عقل ابزاری

۸۰- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- الف) وقتی در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم استفاده می‌کنیم، از کدام نوع عقل مدد گرفته‌ایم؟
ب) کدام اندیشمند با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شناخت سنت‌های الهی در جامعه بود؟
ج) نافع‌ترین علوم کدام‌اند؟

د) هرگونه تلاش ذهنی و فکری که هم عالمان در دانش علمی و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند، چه نام دارد؟

- (۱) عقل تجربی - ابوعلی مسکویه - علم به مبدأ و معاد - عقل در معنای عام
(۲) عقل ابزاری - ابن‌خلدون - علم به نفس و علم توحید - عقل در معنای عام
(۳) عقل تفسیری - ابوعلی مسکویه - علم پزشکی و علوم پایه - عقل تفسیری
(۴) عقل انتقادی - ابن‌خلدون - علوم فنی و مهندسی - عقل تفسیری

جامعه‌شناسی

۱- در رابطه با «روابط جهان‌های اجتماعی» کدام عبارت درست است؟

- (۱) این روابط می‌تواند شکل‌های متفاوتی داشته باشد که همهٔ آن‌ها آثار هویتی مشترکی به دنبال می‌آورد.
(۲) این روابط بیشتر در محدودهٔ هنجارها و نمادها یا در شیوه‌های زندگی است و گاهی در سطح عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی است.
(۳) اگر جهان اجتماعی با حفظ عقاید خود، با جهان‌های اجتماعی دیگر تعامل و داد و ستد داشته باشد، می‌تواند زمینهٔ گسترش خود را فراهم آورد.
(۴) اگر جهان اجتماعی با حفظ آرمان‌های خود، در محدودهٔ هنجارها، عناصری را از جهان اجتماعی دیگر بگیرد و تغییری در آن‌ها پدید نیاورد، زمینهٔ پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

۲- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب چیست؟

- ۱- جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، چگونه به تعامل با آن‌ها پرداخت؟
۲- نتیجهٔ مواجههٔ جهان اسلام با فرهنگ یونان و روم چه بود؟

۳- اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید خود پافشاری نکند، چه اتفاقی رخ می‌دهد؟

- (۱) حفظ هویت فرهنگی خود - عدم پذیرش عناصر اساطیری و مشرکانهٔ آن‌ها - عدم سرایت داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن
(۲) بازسازی عناصر فرهنگی خود - پذیرش عقاید و ارزش‌های توحیدی - پشت کردن به عقاید و آرمان‌های خود
(۳) بازسازی عناصر فرهنگی خود - دخل و تصرف در دانش‌های مختلف - دچار تحولات هویتی شدن
(۴) حفظ هویت فرهنگی خود - اخذ عناصر عقلی این دو فرهنگ - سرایت داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن

۴- موارد نادرست در بین عبارات‌های زیر کدام‌اند؟

الف) مسلمانان آثار فلسفی، پزشکی، ریاضی و تاریخ یونان و روم را ترجمه کردند ولی آثار ادبی، نجوم و اسطوره‌های آن‌ها را رها کردند.

ب) جهان اجتماعی‌ای که در مسیر تحولات هویتی، ارزش‌ها و عقاید جهان اجتماعی دیگری را قبول کند، به آن ملحق می‌شود.

ج) بسیاری از فرهنگ‌ها همانند مصر، یونان و ایران در تعامل با جهان اسلام، عقاید و ارزش‌های توحیدی آن را پذیرفتند و به آن ملحق شدند.

د) جهان غرب طی جنگ‌های صلیبی، پس از رویارویی با فرهنگ اسلامی و پذیرش برخی لایه‌های آن، بدون این‌که به جهان اسلام بپیوندد، ملات هویتی پیدا کرد.

ه) جهان غرب با عبور از عقاید و ارزش‌های مسیحیت قرون وسطی، به عقاید و ارزش‌های دنیوی و سکولار روی آورد ولی هویت قبلی خود را کرد.

- ۱- ه - الف ۲- د - ب - ه ۳- ج - ب - ه ۴- الف - ج - د

۵- پاسخ در رابطه با مطالب مطرح‌شده، به ترتیب درست است؟

الف) جهان اجتماعی مبهوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شده و در نتیجه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دست می‌دهند.

ب) جهان اجتماعی به روش تقلیدی عمل می‌کند و ارتباطش را با فرهنگ و تاریخ خود از دست می‌دهد.

ج) دباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب می‌گویند.

د) ختگی فرهنگی - جهان اجتماعی خودباخته - غربزدگی ۲- از خودبیگانگی فرهنگی - جهان اجتماعی غربزده - غربزدگی

ه) ختگی فرهنگی - جهان اجتماعی غربزده - از خودبیگانگی ۴- از خودبیگانگی فرهنگی - جهان اجتماعی خودباخته - از خودبیگانگی

۸۵- به ترتیب «علت تبدیل رسانه‌ها و فضای مجازی به عرصه مهم‌ترین منازعه هویتی»، «علت معانیت جهان‌های اجتماعی از رسیدن انسان‌ها به شناخت و

تفسیر صحیح از عالم و آدم» و «علت رسیدن انسان به شناخت حقیقت خود و جهان از نظر قرآن» کدام است؟

(۱) عبور رسانه‌ها و فضای مجازی از مرزهای جغرافیایی، سیاسی و فرهنگی - برخورداری جهان‌های اجتماعی از عقاید و ارزش‌های حق - به آرامش رسیدن فطرت آدمی

(۲) در دسترس قرار گرفتن عقاید جهان‌های اجتماعی در عرض هم و با کمیت و کیفیت نابرابر برای همه افراد - شکل نگرفتن جهان‌های اجتماعی براساس فطرت انسان - نگرستن به خود و جهان با نگاه توحیدی

(۳) انتقال تعامل فرهنگی از سطح محققان و مولدان فرهنگی به عموم کاربران و مصرف‌کنندگان فرهنگی - عدم برخورداری جهان‌های اجتماعی از عقاید و ارزش‌های حق - به آرامش رسیدن فطرت آدمی

(۴) کشیدن تعامل فرهنگی از سطح نمادها و هنجارها به عمق عقاید و ارزش‌ها - شکل‌گیری جهان‌های اجتماعی براساس فطرت انسان - نگرستن به خود و جهان با نگاه توحیدی

۸۶- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از معانی از خودبیگانگی فرهنگی است؟

- عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان می‌شود.

- جوامع خودباخته‌ای که در مواجهه با فرهنگ دیگر، هویت خود را از یاد می‌برند.

- جهان اجتماعی، فرهنگ خود را فراموش کند.

(۱) از خودبیگانگی حقیقی - از خودبیگانگی فطری - از خودبیگانگی تاریخی

(۲) از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی فطری

(۳) از خودبیگانگی فطری - از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی تاریخی

(۴) از خودبیگانگی تاریخی - از خودبیگانگی حقیقی - از خودبیگانگی فطری

۸۷- در ارتباط با «تحولات هویت ایرانی در گذر زمان» کدام گزینه درست است؟

(۱) ایران سرزمینی است که بیش از هشت هزار سال قدمت دارد و در این سرزمین، همواره اقوام مختلفی زندگی کرده‌اند - هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.

(۲) روایتی از هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام را در شاهنامه فردوسی می‌توان دید - اقوام مختلف ایرانی با آن‌که هویت‌های اجتماعی متفاوتی داشتند، در عقاید آیین زرتشت که با آموزه‌های اساطیری درآمیخته بود، هویت فرهنگی واحدی پیدا کردند.

(۳) ایرانیان قبل از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند - عقاید توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت.

(۴) فارسی دری از دیرباز به عنوان زبان دینی و تاریخی دربار ایران، زبان رسمی مشترک اقوام مختلفی بود که در سرزمین پهنای ایران زندگی می‌کردند - ایرانیان مسلمان، معارف و هنرهای تولید کردند که سایر مسلمانان برای دستیابی به آن‌ها، نیازمند آموختن زبان فارسی بودند.

۸۸- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت ارتباط دارد؟

- برخورد جهان اسلام با حمله مغول

- هویت فرهنگی جوامع اسلامی در دیدگاه مستشرقان

- شکل‌گیری بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان جامعه

(۱) دفع مهاجمان - محدود شدن به ابعاد تاریخی - بُعد جغرافیایی هویت جامعه

(۲) جذب و هضم مهاجمان درون خود - توحیدی و اساطیری - هویت فرهنگی هر جامعه

(۳) دفع مهاجمان - محدود شدن به ابعاد جغرافیایی - بُعد تاریخی هویت جامعه

(۴) جذب و هضم مهاجمان درون خود - سکولار و دنیوی - هویت فرهنگی هر جامعه

۸۹- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود.

ب) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشی صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شد، بود.

ج) جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، منفعل و اثرگذار است، به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

د) جهان اسلام اینک با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویری که جهان غرب القا می‌کرد، جست‌وجو می‌کند.

(۱) ص - غ - غ - ص (۲) ص - غ - ص - ص (۳) ص - غ - غ - غ (۴) غ - ص - غ - ص

۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت ارتباط دارد؟

- یکی از مهم ترین عوامل تمایز جامعه ما از جوامع غربی
- معیار خانواده مطلوب در ایران
- کارکرد خانواده

- (۱) مصرف گرایی - هویت اقتصادی خانواده - پرورش محبت میان انسان ها و جوامع
- (۲) سالمندی - هویت اجتماعی خانواده - آموزش
- (۳) نهاد خانواده - هویت تاریخی خانواده - انتقال فرهنگ
- (۴) مهاجرت - هویت فطری خانواده - فرزندآوری

۹- در جایگاه های «الف»، «ب»، «ج» و «د» به ترتیب کدام موارد قرار می گیرد؟

عبارت	مکان
معرفتی - معنوی	(ب)
فقر و غنا	(د)
جنگ ها و تقابل ها	(الف)
اقتصادی - زیست محیطی	(ج)

- (۱) فرهنگی - اجتماعی - سیاسی - اقتصادی
- (۲) سیاسی - فرهنگی - اقتصادی - اجتماعی
- (۳) فرهنگی - اجتماعی - اقتصادی - سیاسی
- (۴) سیاسی - اجتماعی - فرهنگی - اقتصادی

۹- موارد درست در بین عبارت های زیر کدام اند؟

- (الف) در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا و شناخت از راه عقل و تجربه، معتبرترین راه شناخت جهان بود.
- (ب) در دوران رنسانس، جهان غرب برای برون رفت از بحران معرفتی، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت.
- (ج) در قرن هجدهم و نوزدهم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی می دانستند.
- (د) جامعه شناسان قرن نوزدهم، روش تجربی خود را تنها راه درست برای شناخت جهان هستی می دانستند و معتقد بودند آگاهی ها و علوم جوامع دیگر غیر علمی است.
- (ه) بحران معرفتی جدید هنگامی آغاز شد که محدودیت های علمی دانش تجربی و همچنین وابستگی آن به معرفت های تجربی و حسی آشکار شد.

- (۱) د - ب
- (۲) ب - ج
- (۳) د - الف
- (۴) ه - ج

۹- چه تعداد از عبارت های زیر مربوط به بُعد «افول روشنگری و شکل گیری جریان های پست مدرن» از ابعاد بحران معرفتی - علمی است؟

- تردید متفکران پسامدرن در مبانی فرهنگ غرب به دلیل دست یافتن سیاست و اقتصاد جهان غرب به ابعاد جهانی
- تردید در اصل روشنگری علم مدرن و عبور از اصول جهان مدرن و رسیدن به فراسوی آن
- مخدوش شدن استقلال معرفت علمی - تجربی به دلیل وابستگی علم تجربی به معرفت های غیر تجربی
- تردید در روشنگری به منزله تردید در هویت معرفت شناختی جهان مدرن

- (۱) ۴
- (۲) ۳
- (۳) ۲
- (۴) ۱

- به ترتیب «پیامد اجتماعی گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی»، «نتیجه اصالت بخشیدن به انسان دنیوی در قرن بیستم توسط فرهنگ غرب» و «مهم ترین علت تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان» کدام است؟

- (۱) واداشتن برخی از نخبگان جهان غرب به جستجوی سنت های قدسی و دینی - پوچ گرایی - نیاز آدمی به چالش های اخلاقی، عاطفی و معنوی
- (۲) فراخواندن مهاجران ساکن کشورهای غربی به سوی هویت دینی خود - یأس و ناامیدی - نیاز حقیقی آدمی به جهان طبیعی
- (۳) رونق بخشیدن به بازار معنویت های کاذب و دروغین - مرگ آرمان ها و امیدها - نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی
- (۴) رونق بخشیدن به خرافه پرستی، عرفان های شرقی و سرخ پوستی - خودکشی - نیازهای جسمانی و دنیوی آدمی

جاسخ پرسش های زیر به ترتیب کدام است؟

— عمیق ترین لایه فرهنگ معاصر غرب و روح و شالوده آن چیست؟

— سکولاریسم به ترتیب در کدام حوزه ها ظاهر گردید؟

— برخی متفکران از بحران معنویت در فرهنگ غرب با چه عنوانی یاد می کنند؟

- ۱) روشنگری، سکولاریسم و اومانیسم - سیاست، اقتصاد، علم و هنر - پساکولاریسم
- ۲) اومانیسم، سکولاریسم و سوسیالیسم - اقتصاد، سیاست، علم و هنر - افول سکولاریسم
- ۳) سوسیالیسم، مارکسیسم و سکولاریسم - علم، اقتصاد، هنر و سیاست - پساکولاریسم

- ۹۶- به ترتیب «دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی»، «علت آسیب‌پذیری بیشتر دولت‌های کشورهای مسلمان در برابر کشورهای غربی» و «نتیجهٔ مرعوب و شیفتهٔ فرهنگ غرب شدن دولتمردان کشورهای اسلامی» کدام است؟
- (۱) فهاخت و عدالت - دوری بیشتر از سنت‌های دینی و اسلامی - تضعیف عزت و استقلال کشورهای اسلامی
 - (۲) عدالت و استقلال - باقی ماندن در حاشیهٔ مناسبات قدرت‌های قومی - قدرت نظامی، سیاسی و اقتصادی کشورهای غربی
 - (۳) استقلال و فهاخت - دوری بیشتر از سنت‌های دینی و اسلامی - جاذبه‌های دنیوی کشورهای غربی
 - (۴) عدالت و فهاخت - باقی ماندن در حاشیهٔ مناسبات قدرت‌های قومی - قوت گرفتن استبدادهای قومی و قبیله‌ای
- ۹۷- به ترتیب، کدام‌یک در رابطه با ویژگی‌های نخستین بیدارگران اسلامی درست نیست و کدام‌یک در رابطه با ویژگی‌های منورالفکران غربی‌گرا درست است؟
- (۱) به خطر کشورهای غربی برای جوامع اسلامی توجه نداشتند - نسبت به کشورهای استعمارگر، احساس خطر می‌کردند.
 - (۲) حضور سیاسی و اقتصادی کشورهای استعمارگر را فرصت می‌دانستند - خواستار استقلال اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی بودند.
 - (۳) قومیت‌های مختلف را درون امت واحد اسلامی به رسمیت نمی‌شناختند - خواستار اصلاح رفتار دولت‌ها در کشورهای اسلامی بودند.
 - (۴) بیداری را بازگشت به اسلام و عمل به آن می‌دانستند - به ناسیونالیسم که اندیشهٔ سیاسی قوم‌گرایانهٔ غرب متجدد بود، روی آورده بودند.
- ۹۸- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟
- نشریه‌ای که سید جمال‌الدین اسدآبادی با همکاری محمد عبده در پاریس منتشر کرد، در ارتباط با چه موضوعی بود؟
- نمونه‌ای از حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران کدام است؟
- منورالفکران در ایران کدام مفاهیم را به ترتیب به «آدمیت» و «منورالفکری» ترجمه کردند؟
- (۱) خودباوری مسلمانان - حکم میرزای شیرازی در تحریم تنباکو - بیدارگر، فراماسونری
 - (۲) مبارزه با استعمار - اصلاحات امیرکبیر - اومانیسیم، فراماسونری
 - (۳) خودباوری مسلمانان - حضور فعال عالمان دینی در مقابله با روسیهٔ تزاری - بیدارگر، روشنگری مدرن
 - (۴) مبارزه با استعمار - تدوین رساله‌های جهادیه - اومانیسیم، روشنگری مدرن
- ۹۹- هر یک از موارد زیر به ترتیب با کدام عبارت ارتباط دارد؟
- از اقدامات آتاتورک
- از قدرت‌های سکولاری
- قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان
- (۱) کشف حجاب - رضاخان در ایران - ریشه در اعتقادات و پیشینهٔ تاریخی این کشورها
 - (۲) تغییر خط عربی به لاتین - آتاتورک در ترکیه - وابسته به قدرت جهانی استعمار
 - (۳) لغو تقویم هجری - امان‌الله‌خان در پاکستان - وابسته به قدرت جهانی استعمار
 - (۴) تبدیل مسجد ایاصوفیا به موزه - محمدعلی فروغی در ایران - ریشه در اعتقادات و پیشینهٔ تاریخی این کشورها
- ۱۰۰- کدام پاسخ در رابطه با مطالب مطرح‌شده به ترتیب درست است؟
- با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی هم جاذبهٔ خود را از دست داد و غربگرایان این جوامع، بار دیگر به این اندیشه‌های غربی روی آوردند.
- حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب این اندیشه‌ها بود.
- حرکت‌های اعتراض‌آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت این بلوک قرار می‌گرفت.
- (۱) اندیشه‌های غربی لیبرالیستی - ناسیونالیستی، سوسیالیستی و مارکسیستی - بلوک شرق
 - (۲) اندیشه‌های غربی سوسیالیستی - کمونیستی، ناسیونالیستی و مارکسیستی - بلوک شرق
 - (۳) اندیشه‌های غربی لیبرالیستی - ناسیونالیستی، مارکسیستی و کمونیستی - بلوک غرب
 - (۴) اندیشه‌های غربی سوسیالیستی - سوسیالیستی، ناسیونالیستی و کمونیستی - بلوک غرب

روان‌شناسی

- ۱۰۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
- نگرش باعث می‌شود تا فرد یک خواستهٔ جمعی را به خواستهٔ فردی ترجیح دهد.
- عاملی که ما را به حرکت و رفتار معین سوق می‌دهد، نگرش است.
- این موضوع که پرهام ورزش می‌کند تا در مسابقات ورزشی مقام بیاورد، اشاره به انگیزهٔ درونی دارد.
- این موضوع که سارا چون به فیلم علاقه دارد، تا پاسی از نیمه‌شب بیدار می‌ماند تا فیلم مورد علاقهٔ خود را ببیند، اشاره به انگیزه‌ای دارد که لذت آن در خود تکلیف نهفته است.
- در انگیزهٔ بیرونی، کاری که فرد انجام می‌دهد، با نیازهای فطری او مطابقت دارد.

۱۰۲- کدام عامل مؤثر بر باور زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) معین خود را لایق موفقیت نمی‌داند.
- (۲) ناهید از ادامه زندگی زناشویی خود مأیوس شده و معتقد است که زندگی بی‌فایده است.
- (۳) آقای عسگری خود را برای غلبه بر مشکلات زندگی عاجز می‌داند.
- (۴) معصومه دلیل درس نخواندن خود را کوچک شمردنش توسط خانواده‌اش می‌داند.

۱۰۳- کدام گزینه زیر ناهماهنگی شناختی نیست؟

- (۱) مبتلا به دیابت هستم و می‌دانم که این بیماری خطرناک است، اما پرهیز غذایی نمی‌کنم.
- (۲) به ورزش شنا علاقه دارم، اما هیچ‌گاه استخر نمی‌روم.
- (۳) می‌دانم فست‌فود برای سلامتی ضرر دارد اما هفته‌ای سه بار به رستوران فست‌فود می‌روم.
- (۴) متوجهم که مصرف مشروبات الکلی به قلب صدمه می‌زند، لذا به ترک مصرف آن اقدام کرده‌ام.

۱۰۴- به ترتیب در هریک از عبارت‌های زیر، اسناد چگونه است؟

- سارا می‌گوید چون کنکور خارج از سطح کتاب طرح شده بود، موفق نشدم.
- الهام می‌گوید اگر برنامه‌ریزی درسی و کاری مناسبی داشتم، پیشرفت بیشتری می‌کردم.
- آقای سعیدی می‌گوید اگر تحریم‌های اقتصادی نبود، درآمد بیشتری داشتم.
- میثم می‌گوید اگر نظم بیشتری در مطالعه خود داشتم، در امتحانات پایان ترم پیشرفت می‌کردم.

- (۱) پایدار و غیرقابل کنترل - ناپایدار و قابل کنترل - بیرونی و پایدار - درونی و ناپایدار
 - (۲) پایدار و قابل کنترل - درونی و غیرقابل کنترل - درونی و ناپایدار - بیرونی و پایدار
 - (۳) بیرونی و قابل کنترل - درونی و ناپایدار - درونی و غیرقابل کنترل - درونی و قابل کنترل
 - (۴) بیرونی و غیرقابل کنترل - بیرونی و غیرقابل کنترل - بیرونی و قابل کنترل - درونی و پایدار
- ۱- فائزه مدت زیادی است کسب و کارهای مختلف خانگی راه‌اندازی کرده، اما به سود مالی مناسبی دست پیدا نکرده است، او به تازگی معتقد است که چه کار کند و چه کار نکنند، وضعیت مالی او تغییری نخواهد کرد، وضعیت فائزه بیانگر کدام عامل مؤثر بر نگرش است؟

- (۱) ناهماهنگی شناختی
- (۲) درماندگی آموخته‌شده
- (۳) هدف نداشتن
- (۴) ادراک کارایی

- کدام عبارت زیر نادرست است؟

- (۱) انتخاب اهداف بالا و دست‌نیافتنی ← بازماندن از تلاش
 - (۲) انتخاب اهداف بسیار کوچک و بی‌ارزش ← احساس غرور نکردن از انجام آن‌ها
 - (۳) حرکت در مسیر هدف ← نوعی موفقیت تلقی می‌شود.
 - (۴) هدف معین یا نامعین ← فرد را از بیراهه رفتن مصون می‌دارد.
- عناصر نگرش در کدام گزینه زیر به درستی بیان شده است؟

- (۱) اخلاقی - هیجانی - اجتماعی
- (۲) شناختی - احساسی - آمادگی برای عمل
- (۳) شناختی - جسمانی - اخلاقی
- (۴) آمادگی برای عمل - اجتماعی - شناختی

این موضوع که مژه‌ای در چشم ستاره رفته است و خواهرش سعی دارد آن را از چشمش خارج کند، اما ستاره به او می‌گوید اجازه دهد خودش این کار را انجام دهد، به کدام عامل مؤثر بر نگرش اشاره دارد؟

- (۱) ادراک کارایی
- (۲) اراده
- (۳) ادراک کنترل
- (۴) اسناد درونی

گلیزه جبران شکست در کدام گزینه زیر بیشتر است؟

- ◀ سمانه می‌گوید هیچ وقت توانایی یادگیری درس عربی را نداشتم.
- ◀ سعیده می‌گوید آزمون استخدامی آموزش و پرورش اگر سخت طراحی نمی‌شد، قبول می‌شدم.
- ◀ مسعود می‌گوید اگر پشتکار لازم را داشتم، حتماً در امتحانات پایان ترم، نمره قبولی کسب می‌کردم.
- ◀ صونا معتقد است که اگر محدودیت‌ها و اخلاق نامناسب پدرش نبود، در زندگی موفق‌تر بود.

ارزشی کدام عامل نگرشی زیر، همیشه منفی است؟

- اسناد
- (۲) ناهماهنگی شناختی
- (۴) هدفمندی
- ادراک کنترل

سؤالات آزمون

دفترچه شماره (۲)

دوره دوم متوسطه

پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۱۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سؤال	مدت پاسخگویی	نوع سؤال	نوع پاسخ
۱	زبان عربی (اختصاصی)	۲۰	اجباری	۱۱۱	۱۳۰ دقیقه
۲	تاریخ	۱۰	اجباری	۱۳۱	۱۴۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۴۱	۱۵۰ دقیقه
		۱۰		۱۵۱	۱۶۰ دقیقه
۳	جغرافیا	۱۰	اجباری	۱۶۱	۱۷۰ دقیقه
		۱۰	زوج کتاب	۱۷۱	۱۸۰ دقیقه
		۱۰		۱۸۱	۱۹۰ دقیقه
۴	فلسفه و منطق	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰ دقیقه
		۱۰		۲۰۱	۲۱۰ دقیقه
		۱۰		۲۱۱	۲۲۰ دقیقه
۵	اقتصاد	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰ دقیقه

۱۱۸- «اعتبار مالی تلفن همراهت را از طریق اینترنت شارژ کن».

- (۱) سامحی شحر حوَالک عبر الإنترنت
(۲) احیی رصد حوَالک عبر الإنترنت
(۳) سامخ شحر حوَالک عند الإنترنت
(۴) احن رصد الحوَال لک عند الإنترنت

۱۱۹- «ببلغ الصادق بصدقه ما لا يبلغه الکاذب باحتیاله» عین المناسب للمفهوم:

- (۱) اگر راست سخن گویی و در صد مایی به ران که دروغت دهد از صد رهایی
(۲) پول را بیست نواهی جو عمل بیست بر او / ابرد از بهر عمل کرد تو را وعده نواب
(۳) گوس اگر گوش تو و ناله اگر ناله من / آن چه البته به جایی نرسد فریاد است
(۴) کمال است در نفس اسان سخن / تو خود را به گفتار نافص مکن

■ ■ ■ **اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۱۲۴ - ۱۲۰):**

«بعض الطيور قد تلجأ إلى حيل لطرد مفترسها عن عشها و من هذه الحيل أن أحد الطيور حين يرى حيواناً مفترساً قريباً من عشه يتظاهر أمامه بأن جناحه مكسور فيتبع الحيوان المفترس هذه الفريسة و يبتعد عن العش ابتعاداً كثيراً و عندما يتأكد الطائر من خداع العدو و ابتعاده عن عشه و إنقاذ حياة فراخه من الموت يطير بغتة طيراناً سريعاً».

۱۲۰- حسب النص الحيوان المفترس

- (۱) لا يمكن له أن يصيد طائراً أبداً!
(۲) قد يخادع و لا يصيد صيداً!
(۳) يهجم على عش الطائر هجوماً!
(۴) يُنقذ حياة فراخ الطائر!

۱۲۱- كيف يخادع الطائر صياداه؟

- (۱) يتبعه مسافة طويلة جداً!
(۲) بإنقاذ فراخه من الموت!
(۳) يتظاهر أنه تأكد من ابتعاده عن عشه!
(۴) يتظاهر أصامه بأنه لا يقدر على الطيران!

۱۲۲- عَين الأنسب لعنوان النص:

- (۱) خداع العدو (۲) المفترس و الفريسة (۳) الطائر الذكي (۴) إنقاذ الفراخ

■ ■ ■ **عَين الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي (۱۲۳ و ۱۲۴):**

۱۲۳- «تلجأ - مكسور - يتبع - المفترس»:

- (۱) يتبع: فعل مضارع - معلوم - متعدي - للغائب / فاعله «الحيوان»
(۲) المفترس: اسم - مذكر - معرفة (علم) - اسم فاعل / صفة
(۳) تلجأ: مضارع - مجزئ ثلاثي - للغائبة - لازم / خبر
(۴) مكسور: مفرد مذكر - معرب - نكرة / خبر «أن» و مرفوع

۱۲۴- «ابتعاداً - يتأكد - حياة - سريعاً»:

- (۱) حياة: اسم - مفرد مؤنث - معرب / مضاف إليه و مجرور
(۲) سريعاً: اسم - نكرة - مفرد مذكر / مفعول مطلق و منصوب
(۳) يتأكد: مضارع - مزيد ثلاثي (بزيادة حرفين) - لازم / فاعله «الطائر»
(۴) ابتعاداً: اسم - مصدر (من المزيد الثلاثي) - نكرة - مذكر / مفعول مطلق للنوع

■ ■ ■ **عَين المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۳۰ - ۱۲۵):**

۱۲۵- عَين الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) مِنْ لَمْ يُؤدِّبُهُ الْوَالِدَانِ صَغِيراً يُؤدِّبُهُ الزَّمَنُ!
(۲) لِكُلِّ مَأْمُومٍ إِمَامٌ يَقْتَدِي بِهِ وَ يَسْتَضِيءُ بِنُورِ عِلْمِهِ!
(۳) لَا تَقْتَرُوا بِضَلَالَتِهِمْ وَ لَا بِصِيَامِهِمْ وَلَكِنْ اخْتَبِرُوهُمْ عِنْدَ صِدْقِ الْحَدِيثِ!
(۴) مَغْبَدٌ كَرْدَكَلَا فِي مُحَافَظَةٍ مَازَنْدَرَانِ أَحَدُ الْأَثَارِ الْقَدِيمَةِ!

۱۲۶- عَين النكرة يُترجم إلى المعرفة:

- (۱) رأيت أفراساً، كانت الأفراش جنب صاحبها!
(۲) للفيروز آبادي معجم باسم القاموس!
(۳) العلم كنز فاطلبوه و احتفظوا به!
(۴) نُقلت ألفاظ إلى العربية بسبب التجارة!

۱۲۷- عَين ما فيه صفتان:

- (۱) أفتش عن كتاب يساعدني في فهم النصوص الاقتصادية!
(۲) شاهدنا سنجاباً يقفز من شجرة إلى شجرة بسرعة!
(۳) طلب من الرجل الفاضل موعظة فامتنع عن المعاصي!
(۴) سجلت منظمة اليونسكو قبة قابوس في قائمة التراث العالمي!

۱۲۸- «ثم ينام السمك المدفون نوماً في الماء لمدة كثيرة»:

المصدر في العبارة يؤكّد

- (۱) الجملة بأجمعها (۲) الفاعل فقط (۳) الفعل فقط (۴) الجار و المجرور فقط

— «جالس الناس في حياتك الصالحين» عَين الصحيح للفراغ لإيجاد المفعول المطلق:

- (۱) جلوس (۲) مُجالسة (۳) مُجالسة (۴) مُجالسة

عَين ما ليس فيه المفعول المطلق:

- (۱) المفلحون هم الذين يقيمون الصلاة إقامة!
(۲) تعلّمتُ الدرس الرابع في الصفّ تعلّماً صعباً!
(۳) رغبتُ الطالبة في أداء واجبتها رغبة لا توصف!
(۴) أقدر الناس من يعفو عدوه مقتدراً!

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ ۱)، شماره ۱۴۱ تا ۱۵۰ و زوج درس ۲ (تاریخ ۲)، شماره ۱۵۱ تا ۱۶۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

تاریخ (۱) (سؤالات ۱۴۱ تا ۱۵۰)

زوج درس ۱

- ۱۴۱- کدام عبارت‌ها دربارهٔ نظام طبقاتی و هرم اجتماعی ایران در عهد ساسانی صحیح است؟
 الف) در این دوره برخلاف دوره‌های قبل، طبقهٔ حاکم شامل دو گروه نجبای درجهٔ اول و نجبای درجهٔ دوم می‌شد.
 ب) طبقهٔ حاکم، صاحب مشاغل و مناصب عالی‌رتبهٔ کشوری و لشکری و دارای زمین‌های فراوان بود.
 ج) با توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی، گروه جدیدی به نام دبیران به طبقهٔ حاکم افزوده شد.
 د) طبقهٔ فرودست شامل صنعتگران، بازرگانان، دهقانان و پیشه‌وران می‌شد که بار اصلی مالیات‌ها را بر دوش می‌کشیدند.
 ۱) الف - د ۲) الف - ج ۳) ب - ج ۴) ب - د

۱۴۲- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

«شهر بابل به دلیل اهمیت فراوان داشت و تسلط بر آن برای هر فرمانروایی بسیار مهم و مطلوب بود.»

- ۱) سکونت مردمان و اقوامی با خاستگاه اجتماعی و فرهنگی گوناگون ۲) وجود مراکز اقتصادی ثروتمند
 ۳) در اختیار داشتن راه‌های ارتباطی با سرزمین‌های دور و نزدیک ۴) استقرار نهادهای سیاسی و اداری متعدد
 ۱۴۳- اقدامات زیر با استفاده از نیروی دریایی به ترتیب توسط کدام پادشاهان صورت گرفته‌اند؟

- الف) آزادسازی یمن از اشغال حبشیان ب) تسلط بر باب‌المنذب
 ۱) اردشیر بابکان - خسروانوشیروان ۲) خسروانوشیروان - خسروانوشیروان
 ۳) داریوش یکم - اردشیر بابکان ۴) داریوش یکم - داریوش یکم

۱۴۴- پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنهٔ نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، به کدام اقدام دست زدند؟

- ۱) حکومت‌های موروثی محلی را سرنگون کردند و نیروی ویژهٔ ده هزار نفری به نام سپاه جاویدان تشکیل دادند.
 ۲) همانند پادشاهان هخامنشی ادعا کردند که بنا به خواست اهوره‌مزدا به مقام شاهی رسیده و حکومت آنان مورد تأیید او است.
 ۳) سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند.
 ۴) مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی شمالی، مرکزی و شرقی آن را تحت نظارت و سلطهٔ مستقیم خود قرار دادند.

۱۴۵- کدام گزینه دربارهٔ سپاهی که مصر را فتح کرد و آن را برای نخستین بار ضمیمهٔ قلمرو هخامنشیان نمود، صحیح است؟

- ۱) متکی بر واحدهای مختلف پیاده‌نظام بود که از قبایل، اقوام و ملل تابعه به آن پیوسته بودند.
 ۲) این سپاه شامل نیروی ویژهٔ ده هزار نفری بود و آن را «سپاه جاویدان» می‌نامیدند.
 ۳) اساس تشکیلات نظامی این سپاه، سواره‌نظام چابکی بود که در هنگام سواری، تیراندازی می‌کرد.
 ۴) اصلی‌ترین بخش این سپاه را سواره‌نظام سنگین اسلحهٔ زره‌پوش تشکیل می‌داد.

۱۴۶- کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«در کنار رده‌بندی قبیله‌ای، در جامعهٔ آریایی نوعی تقسیم‌بندی اجتماعی سه‌گانه نیز وجود داشت که و بر مبنای آن، افراد جامعه به سه گروه تقسیم شده بودند.»

- ۱) براساس موقعیت سیاسی و قدرت اقتصادی افراد تعریف می‌شد - خاندان شاهی، صاحب منصبان سیاسی و نظامی و تودهٔ مردم
 ۲) میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به شمار می‌رفت - روحانیان، جنگجویان، کشاورزان و شبانان
 ۳) بر پایهٔ شغل و پیشهٔ افراد بود - خاندان شاهی، صاحب منصبان سیاسی و نظامی و تودهٔ مردم
 ۴) نشان‌دهندهٔ نابرابری‌های اقتصادی و اجتماعی در جامعهٔ آریایی بود - روحانیان، جنگجویان، کشاورزان و شبانان

۹- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در زمان پسر و جانشین ،»

- الف) کورش هخامنشی - قسمت‌هایی از غرب و شمال غرب هند ضمیمهٔ قلمرو هخامنشیان شد.
 ب) داریوش اول هخامنشی - سپاه ایران در نبرد دریایی سالامیس توفیقی به دست نیاورد.
 ج) انوشیروان ساسانی - بهرام چوبین با پشتیبانی بزرگان، علیه پادشاه سر به شورش برداشت.
 د) هرمز چهارم - با از میان رفتن حکومت لخمیان، مرزهای جنوب غربی ایران در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع ماند.
 هـ) خسرو پرویز - بیشتر افراد خاندان ساسانی کشته شدند.

۱۴۸- در مقایسه دوره هخامنشیان و ساسانیان، چه تعداد از عبارت‌های داده‌شده، صحیح است؟

- الف) در دوره هخامنشیان هم‌چون دوره ساسانیان، خانواده گسترده تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد.
 ب) در دوره ساسانیان برخلاف دوره هخامنشیان، قدرت و نفوذ اشراف و نجای درجه اول کاهش یافت.
 ج) در دوره ساسانیان برخلاف دوره هخامنشیان، زنان حق فعالیت اقتصادی داشتند.
 د) در دوره هخامنشیان هم‌چون دوره ساسانیان، با توسعه تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت.

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۱۴۹- اصلی‌ترین بخش سپاه ساسانی را کدام گروه تشکیل می‌داد و کدام عبارت درباره آن درست است؟

- ۱) بیاده‌نظام - از نیروی قبایل، اقوام و ملت‌های تابعه تشکیل شده بود.
 ۲) سواره‌نظام سبک‌اسلحه - اعضای آن از میان جوانان طبقه اشراف و نجای برگزیده می‌شدند.
 ۳) سواره‌نظام سنگین‌اسلحه - با کمک آن، یمن از تسلط حبشیان خارج شد.
 ۴) اسواران - اعضای آن در مدرسی به نام ارتشتارستان آموزش می‌دیدند.
 ۱۵۰- ترتیب زمانی وقوع رویدادهای زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

الف) برانداختن حکومت لخمیان در جنوب غربی ایران

ب) شکست اردوان چهارم اشکانی

ج) فتح یمن و تسلط بر باب‌المندب و خلیج عدن

۲ «الف» پس از «ب» و پیش از «ج»

۱ «ب» پیش از «ج» و پس از «الف»

۴ «ب» پیش از «الف» و پس از «ج»

۳ «ج» پس از «ب» و پیش از «الف»

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سؤالات ۱۵۱ تا ۱۶۰)

۱۵۱- عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به دوران کدام یک از حکومت‌های ایرانی است؟

الف) عباسیان را غاصب خلافت می‌شمردند.

ب) حاکم این سلسله خیال حمله به بغداد و نابودی خلافت عباسی را در سر می‌پروراند؛ اما پیش از اقدام به این کار، توسط غلامان شورشی خود کشته شد.

ج) بیش از یک قرن، خلافت عباسی را تحت سلطه خود داشتند و عزل و نصب خلیفه به میل آنان انجام می‌گرفت.

۲) طاهریان - صفاریان - علویان طبرستان

۱) علویان طبرستان - صفاریان - آل‌بویه

۴) زیاریان - زیاریان - علویان طبرستان

۳) علویان طبرستان - زیاریان - آل‌بویه

۱۵۲- کدام گزینه درباره فلسفه در تمدن ایرانی اسلامی درست است؟

۱) فارابی فلسفه مشایی را به اوج رساند.

۲) فارابی از بغداد به خراسان رفت و سپس در دمشق سکونت گزید.

۳) برجسته‌ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام، فلسفه مشایی را پایه‌گذاری کرد.

۴) ابن‌سینا، معلم دوم را استاد خود دانسته و ابن‌رشد احترام زیادی برای او قائل بود.

۱۵۳- کدام گزینه درباره حکومت غزنویان نادرست است؟

۱) بسیاری از دیوان‌سالاران حکومت سامانی و حتی برخی از دیوان‌سالاران حکومت آل‌بویه را به خدمت گرفتند.

۲) حکومت آنان بر مناطقی از افغانستان کنونی و شمال غربی هند، تا اواخر قرن هفتم هجری ادامه یافت.

۳) در این دوران، روابط دوجانبه‌ای بین روستاها و شهرها وجود داشت.

۴) پیروان مذهب اسماعیلیه مهم‌ترین مخالفان این حکومت بودند.

۱۵۴- سه سلسله غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان، در کدام قرن‌ها بر ایران حکومت کردند؟

۲) اوایل قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم

۱) اواخر قرن پنجم تا اواخر قرن هفتم

۴) اواخر قرن چهارم تا اوایل قرن هفتم

۳) اوایل قرن پنجم تا اواخر قرن هفتم

۱۵۵- چه تعداد از عبارت‌های زیر، درباره حکومت تیموریان صحیح است؟

الف) تجارت در مسیر جاده ابریشم و راه‌های دریایی که از بنادر و جزایر ایرانی در خلیج فارس و دریای مکران به هند و چین می‌رفت، پررونق بود.

ب) اصحاب دین مورد احترام بودند و مدارس، مساجد و خانقاه‌های بسیاری در این دوره ساخته شد.

ج) هنر نگارگری و نقاشی رونق و رشد بسیاری داشت.

د) فنون و شیوه‌های معماری پیشرفت چشمگیری کرده بود.

ه) شعر و شاعری رواج داشت.

۲ (۴)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۱۵- کدام گزینه درباره مؤلف کتاب «تاریخ جهانگشا» صحیح است؟

- (۱) به دنبال کوشش‌های علمی و فرهنگی او، منبع در ایران گسترش یافت
- (۲) در دوره سلطنت عاران، اصلاحات گسترده‌ای در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی انجام داد
- (۳) کوشش نامعول‌ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کسور داری آشنا کند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آورد
- (۴) بسیاری از دانشمندان معاصر در برابر هجوم معولان را به ایران بازگرداند.

۱۵- فاخرترین نمونه شاهنامه مصور شده در عصر تیموری، به دستور چه کسی خوشنویسی و مصور شد؟

- (۱) تیمور
- (۲) شاهرخ
- (۳) بزر شاهرخ
- (۴) امیرعلسنیر نوایی

۱۵- دو حکومت غزنوی و سلجوقی در چه تعداد از ویژگی‌های زیر، مشترک هستند؟

- «تعقیب و آزار پیروان مذهب اسماعیلیه - زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان در ایران - گسترش مراکز و مؤسسات آموزش علوم دینی - توسعه زبان و ادبیات فارسی - رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری»

- (۱) ۲
- (۲) ۴
- (۳) ۱
- (۴) ۳

۱۵- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«تسامح و تساهل دینی مغولان که باعث شد»

الف) متأثر از شرایط زندگی آن‌ها بود - بزرگان ایرانی به خوبی از این موقعیت برای مسلمان کردن مغولان بهره ببرند.

ب) از روی آگاهی نبود - پیروان دین‌های گوناگون در میان آن‌ها به تبلیغ دین خود بپردازند.

ج) ناشی از حضور دیوان‌سالاران ایرانی در دربار بود - در پذیرش دین‌های مختلف از سوی فرمانروایان و بزرگان مغولی تأثیر بسزایی داشته باشد.

د) در پی اسلام آوردن آن‌ها ایجاد شد - در مسائل دینی چندان تعصبی نداشته باشند.

- (۱) ج - د
- (۲) الف - ج
- (۳) الف - ب
- (۴) ب - د

۱۶- حکومت نوادگان تیمور بر ایران چگونه به پایان رسید؟

(۱) با به وجود آمدن حکومت‌های غیرمغولی شیعه‌مذهب در مناطق مختلف ایران

(۲) با تصرف نواحی غربی و مرکزی ایران توسط آق‌قویونلوها و قراقویونلوها

(۳) با به قدرت رسیدن صفویان و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر

(۴) با سر کار آمدن حکومت گورکانیان هند (مغولان کبیر)

جغرافیا

۱- مخاطرات طبیعی را از نظر منشأ شکل‌گیری به دو دسته مخاطرات طبیعی با منشأ درون‌زمینی و مخاطرات طبیعی با منشأ برون‌زمینی

تقسیم‌بندی می‌کنند. با توجه به آن، کدام گروه از مخاطرات زیر در یک دسته قرار می‌گیرند؟

الف) سیل و سقوط بهمن

ب) خشکسالی و سونامی

ج) آتشفشان و زمین‌لرزه

د) زمین‌لرزه دریایی و زمین‌لغزش

- (۱) الف - ب
- (۲) الف - ج
- (۳) ج - د
- (۴) ب - د

— کدام گزینه عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«صفحات زمین به علت دچار حرکت می‌شوند. این حرکات صفحات»

(۱) جابه‌جایی مواد خمیرمانند سنگ‌کره - چنان‌چه ادامه یابند، موجب ایجاد شکستگی‌هایی به نام گسل می‌شوند.

(۲) فشار مداوم نیروهای زمین‌ساخت به صفحات - انرژی زیادی به صورت زمین‌لرزه آزاد می‌کند.

(۳) آزاد شدن انرژی در محل گسل‌های قدیمی - زمانی رخ می‌دهند که سنگ‌های پوسته زمین، مقاومت خود را در برابر نیروهای واگرا، همگرا و برشی از دست بدهند.

(۴) حرکت همرفتی مواد در گوشته فوقانی - در ابتدا موجب کشیدگی و فشردگی پوسته زمین می‌شوند.

حداً گزاره (ها) درباره عبارت زیر صحیح است؟

نقطه‌ای در عمق زمین که در آن انرژی انباشته‌شده در سنگ برای نخستین بار آزاد می‌شود و گسل شروع به از هم گسیختن می‌کند.

ب) به ناحیه‌ای از سطح زمین که روی این نقطه قرار دارد، کانون زمین‌لرزه گفته می‌شود.

«شدیدترین تنش زمین‌لرزه در این نقطه روی می‌دهد و هر چه از این نقطه فاصله بگیریم، از شدت تکان‌های ناشی از آن کاسته می‌شود.

مناطق عمده زلزله‌خیز جهان در محل انطباق این نقاط و مرز صفحات قرار گرفته‌اند.

همواره توصیه می‌شود که در مکان‌یابی ساخت و سازها به ویژه مراکز سکونتگاهی، فاصله از این نقاط تا حد امکان رعایت شود.

- (۱) الف - ج
- (۲) ب
- (۳) د
- (۴) ب - د

۱۶۴ - درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

الف) میزان تخریب و خسارت در کمربند «اطراف اقیانوس آرام» از کمربند «میانی اقیانوس اطلس»، بیشتر است.
 ب) «حرکت صفحات عربستان و اقیانوس هند - اوراسیا» برخلاف «حرکت صفحات تشکیل‌دهنده قاره آسیا - اروپا نسبت به پوسته تشکیل‌دهنده قاره آفریقا و هند» از نوع همگرا است.

ج) کارشناسان با بازدیدهای میدانی از محل زمین‌لرزه، میزان بزرگی زمین‌لرزه را اندازه‌گیری می‌کنند.

۱) ص - ص - غ (۲) ص - غ - غ (۳) غ - غ - غ (۴) غ - ص - ص

۱۶۵ - کدام گزاره، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«در حوضه‌های آبخیز ، امکان وقوع سیل است؛ زیرا»

الف) کشیده با شیب کم - کم‌تر - مدت زمان کم‌تری سپری می‌شود تا آب جاری، مسافت سرچشمه تا خروجی را طی کند.

ب) گرد و با شیب کم - کم‌تر - آب سرشاخه‌ها به تدریج از حوضه، تخلیه می‌شود.

ج) گرد و با شیب زیاد - بیشتر - مدت زمان کم‌تری طول می‌کشد تا آب آبراهه‌ها خارج شوند.

د) دراز و با شیب زیاد - بیشتر - همه جریان‌ها همزمان به خروجی می‌رسند.

۱) ج (۲) الف (۳) د (۴) ب

۱۶۶ - چه تعداد از عبارت‌های زیر از جمله عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش‌هاست؟

«فعالیت‌های کشاورزی و خاک‌برداری در دامنه‌های پرشیب - بارش‌های طولانی مدت با شدت کم - ذوب تدریجی برف - ساخت و ساز بر روی

دامنه‌ها - لرزش‌های ناشی از وقوع یک زمین‌لرزه شدید»

۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۶۷ - با توجه به مفروضات زیر، کدام عبارت‌ها نادرست است؟

«در یک منطقه مرطوب در شمال ایران، میانگین بارندگی سالانه ۲۰۰۰ میلی‌متر و آب‌دهی رودهای جاری در این منطقه به طور میانگین ۱۰۰۰ متر مکعب در ثانیه است.»

الف) چنان‌چه میانگین بارندگی سالانه در این منطقه بیشتر از ۲۰۰۰ میلی‌متر باشد، احتمال وقوع سیل در این منطقه قطعی است.

ب) اگر جریان آب در آبراهه‌ها کم‌تر از ۱۰۰۰ متر مکعب در ثانیه باشد، حتماً این منطقه با خشکسالی آب و هوایی روبه‌رو بوده است.

ج) چنان‌چه میانگین بارندگی سالانه در این منطقه، بیش از ۳۵۰۰ میلی‌متر شود، می‌توان گفت در این منطقه، ترسالی رخ داده است.

د) اگر آب‌دهی رودهای جاری در کوهستان‌های این منطقه بیشتر از ۱۰۰۰ متر مکعب در ثانیه باشد، احتمال لغزش‌های دامنه‌ای دور از ذهن نیست.

۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) الف - د (۴) ج - د

۱۶۸ - مهم‌ترین پیامد خشکسالی چیست؟

۱) کاهش ذخایر آب سطحی و زیرزمینی یا خشک شدن آن‌ها

۲) افزایش ریزگردها و حرکت آن‌ها به سمت سکونتگاه‌ها

۳) کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی

۴) از بین رفتن گیاهان و جانوران یا مهاجرت برخی گونه‌ها

۱۶۹ - به ترتیب، به پیشامدی که به صورت ناگهانی و گاهی شدید رخ می‌دهد و به وضعیتی خطرناک و ناپایدار برای فرد یا جامعه می‌انجامد، چه

می‌گویند و مسئولیت مدیریت آن بر عهده کدام سازمان است؟

۱) مخاطره - مدیریت بحران (۲) بحران - هلال احمر

۳) مخاطره - هلال احمر (۴) بحران - مدیریت بحران

۱۷۰ - با توجه به نشانه‌های وقوع زمین‌لرزه و رابطه «علت - معلول» چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) تجمع انرژی در محل گسل‌ها - کاهش لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها

ب) فشار بر لایه‌های پوسته زمین - تغییر ترکیب شیمیایی آب چشمه‌ها و قنات‌ها

ج) تغییر اندازه فاصله بین شکستگی‌های پوسته زمین - توقف تخلیه انرژی در محل شکستگی‌ها

د) تغییر در سطح آب‌های زیرزمینی - فشار بر لایه‌های پوسته زمین

۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا) (شماره ۱۸۱ تا ۱۹۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

جغرافیای ایران (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

زوج درس ۱

۱۷۱- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«دربارهٔ «رود کارون» می‌توان گفت»

(الف) از کوه‌های بلند زاگرس سرچشمه می‌گیرد.

(ب) در نواحی مرطوب کشورمان جریان دارد.

(ج) مقصد جریان آن، از نوع حوضهٔ آبریز خارجی است.

(د) طول‌ترین و تنها رود قابل کشتیرانی ایران است.

(ه) کانون آبگیر آن، از نوع دائمی است.

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۷۲- با توجه به دریاچه‌های ایران و انواع آن (دائمی و فصلی)، درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(الف) گاهی در یک استان، دریاچه‌هایی از هر دو نوع دیده می‌شود.

(ب) در مواردی، ویژگی‌های یک دریاچهٔ دائمی تحت تأثیر عوامل انسانی دستخوش تغییرات شده است.

(ج) گاهی ممکن است موقعیت قرارگیری یک دریاچه، به شکلی باشد که در حوزهٔ اداری دو استاندار قرار بگیرد.

(۱) ص - ص - غ (۲) ص - ص - ص (۳) غ - ص - غ (۴) غ - غ - ص

۱۷۳- پایهٔ محاسبهٔ فرمول دو برابر شدن جمعیت چیست؟

(۱) کسر میزان موالید از میزان مرگ و میر

(۲) اندازهٔ کل جمعیت

(۳) اطلاع از میزان رشد جمعیت

(۴) بررسی چگونگی پراکندگی جمعیت

۱۷۴- کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

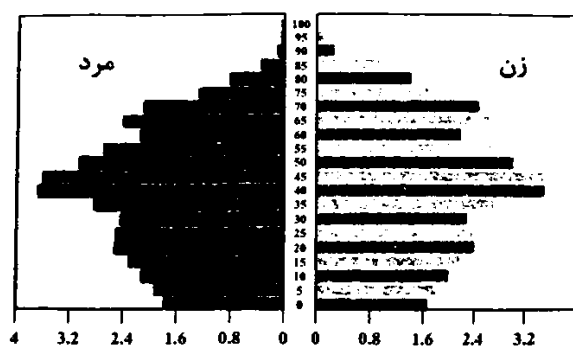
«با توجه به هرم‌های سنی زیر نمی‌توان گفت که»

(الف) کشور A هم‌چون کشور B، از نظر نسبت جنسیتی در حالت تعادل قرار دارند.

(ب) کشور A برخلاف کشور B، در ۲۰ سال آینده با مشکل کمبود نیروی فعال در بخش اقتصادی مواجه خواهد بود.

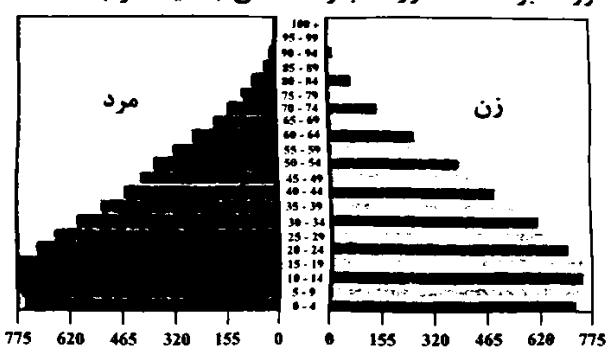
(ج) کشور B هم‌چون کشور A، به برنامه‌ریزی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی، آموزشی و فرهنگی برای جمعیت خود نیاز ندارد.

(د) کشور A برخلاف کشور B، با رشد منفی جمعیت مواجه است.

هرم سنی کشور A

(۴) ب - ج

هرم سنی کشور B

(۲) ج - د

(۱) الف - ب

(۳) الف - د

۱۷۵- مهاجرت به هر شکلی که انجام شود، برای ناحیهٔ جغرافیایی مهاجرفرست (ناحیهٔ ۱) و ناحیهٔ جغرافیایی مهاجرپذیر (ناحیهٔ ۲) تغییرات

اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و غیره به همراه دارد. با توجه به این مورد، کدام عبارت‌ها دربارهٔ «مهاجرت روستاییان به شهرها» درست است؟

(الف) بر ترکیب سنی و جنسی ناحیهٔ (۲) اثرگذار است.

(ب) تنوع فرهنگ و زبان ناحیهٔ (۱) را دستخوش تغییر قرار می‌دهد.

(ج) گاهی موجب گسترش مناطق حاشیه‌ای در ناحیهٔ (۲) می‌شود.

(د) امکان استفادهٔ عادلانه از امکانات و تجهیزات موجود در ناحیهٔ (۱) را با مشکل مواجه می‌کند.

(۴) الف - ج

(۳) ب - د

(۲) ب - ج

(۱) الف - ب

۱۷۶- ما توجه به تاریخچه تقسیمات کشوری در ایران پیش از اسلام، کدام یک از عبارات‌های زیر نادرست است؟

- الف) آریایی‌های مهاجر به فلات ایران، یک آبادی کوچک را «ویس» می‌نامیدند.
 ب) در زمان داریوش اول هخامنشی، ۳۰ شهریان بر شهرهای قلمرو هخامنشی نظارت داشتند.
 ج) تقسیمات کشوری در عصر اشکانی در دوره سلوکی نیز ادامه یافت.
 د) رستاک، کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری در عصر ساسانی بود.
- ۱) د ۲) الف ۳) ب ۴) ج

۱۷۷- کدام گزینه درباره نام تقسیمات ایالتی دوره قاجاریه درست است؟

- ۱) حرّاس و کرمان ۲) تهران ۳) سیستان و بلوچستان ۴) فارس و بنادر

۱۷۸- چه تعداد از گزاره‌های داده‌شده، عبارت زیر را به نادرستی کامل می‌کند؟

- «در مقایسه تقسیمات کشوری ایران در سال ۱۳۱۶ با تقسیمات کشوری فعلی ایران نمی‌توان گفت»
 الف) قصبه در سال ۱۳۱۶، معادل کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری فعلی ایران بوده است.
 ب) تعداد استان‌های کشور، به بیش از سه برابر افزایش یافته است.
 ج) در هر دو دوره، شهرستان‌ها از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل می‌شده است.
 د) در دوره فعلی برخلاف سال ۱۳۱۶، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.
- ۱) ۲ ۲) ۴ ۳) ۱ ۴) ۳

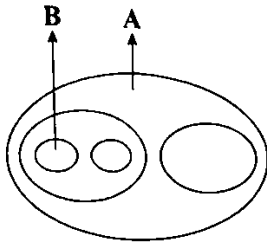
۱۷۹- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارات‌های زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- الف) تقسیمات کشوری که به منظور اداره بهتر کشور انجام می‌شود، متناسب با موقعیت و زمان تغییر می‌یابد.
 ب) طرح ایجاد استان‌های جدید برای عملی شدن باید به تصویب شورای اسلامی شهرها برسد.
 ج) از نظر تقسیمات کشوری، روستا محلی است که از لحاظ محیط زیستی، وضعیت طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، همگن بوده و حداقل ۱۰۰ خانوار در آنجا سکونت داشته باشند.

- ۱) ص - ص - ص ۲) ص - ص - غ ۳) غ - غ - ص ۴) ص - غ - غ

۱۸۰- کدام گزاره‌ها عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

- «در طرح‌واره زیر، چنانچه (A)، توسط فرماندار اداره شود، (B) می‌تواند»
 الف) از به هم پیوستن چند روستا و احیاناً شهر تشکیل شده باشد.
 ب) توسط بخشدار اداره شود.
 ج) کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری باشد.
 د) محلی باشد که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال دارند.

- ۱) الف - ب ۲) ج - د ۳) الف - ج ۴) ب - د

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سؤالات ۱۸۱ تا ۱۹۰)

۱۸- کدام گزینه عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«از آن‌جا که بر پدیده‌های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارد، می‌توان گفت این شاخص فرهنگی»

- ۱) زبان - از جمله مهم‌ترین معیارهای پیدایش نواحی فرهنگی است.
 ۲) زبان - عنصر اصلی گسترش یک فرهنگ نیز محسوب می‌شود.
 ۳) دین - بر عقاید، رفتارها و ارزش‌های اخلاقی نواحی مختلف تأثیرگذار است.
 ۴) دین - نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد.

۱۹- درستی (ص) یا نادرستی (غ) عبارات‌های زیر درباره خانواده‌های زبانی «هند و اروپایی»، «چینی - تبتی» و «آفرو - آسیایی» در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- الف) خانواده زبانی «هند و اروپایی» برخلاف «آفرو - آسیایی» در بیش از یک قاره گسترش یافته است.
 ب) خانواده زبانی «آفرو - آسیایی» هم‌چون «چینی - تبتی» یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد است.
 ج) خانواده زبانی «چینی - تبتی» برخلاف خانواده زبانی «هند و اروپایی»، در جنوب شرقی آسیا، پرسخن‌گوترین زبان است.
 د) دین - نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد.
- ۱) ص - ص - ص ۲) غ - ص - غ ۳) ص - غ - غ ۴) غ - غ - ص

۲۰- توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی، کدام گزینه درباره نمونه‌های داده‌شده صحیح است؟

- الف) پرورش ماهی ب) پتروشیمی ج) هتلداری
 د) داروسازی ه) تولید تجهیزات حمل و نقل و) استخراج معدن
- الف: نوع اول / ب، ه، و: نوع دوم / ج، د: نوع سوم
 الف: نوع اول / ج: نوع سوم / ب، د، ه: نوع دوم
 الف: نوع اول / ب، و: نوع اول / ج، ه: نوع دوم / د، و: نوع سوم
 الف: نوع اول / ب، و: نوع اول / ج، د، ه: نوع سوم / و: نوع دوم

۱۸۴- چه تعداد از عبارت‌های زیر در بروز علت اصلی گرسنگی در جهان بانسداد بوده است؟

(الف) بی‌عدالتی در توزیع درآمد

(ب) ظرفیت محدود زمین برای تولید غذای کافی برای همه جمعیت آن

(ج) جنگ‌ها و مهاجرت‌های اجباری

(د) کاهش ذخیره جهانی غلات و بالا رفتن قیمت مواد غذایی

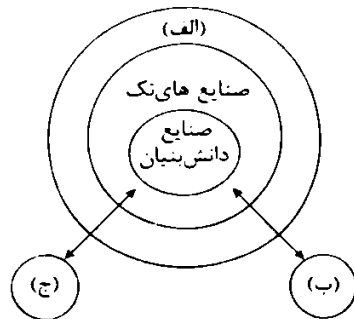
۲ (۴)

۴ (۳)

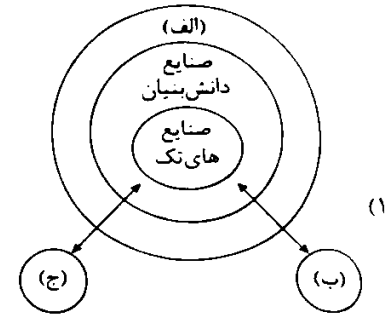
۱ (۲)

۳ (۱)

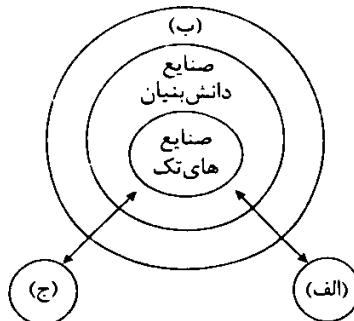
۱۸۵- با توجه به انواع فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم (الف)، نوع سوم (ب) و نوع چهارم (ج) و ارتباط آن‌ها، کدام طرح‌واره درباره «صنایع‌های تک» صحیح است؟

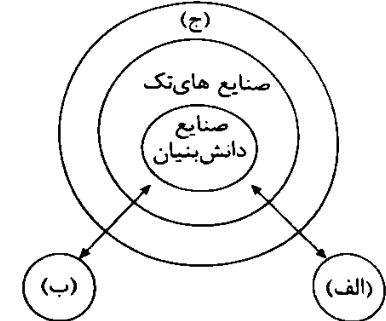
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۱۸۶- هر یک از عبارت‌های زیر درباره کدام کشورها صحیح است؟

(الف) از جمله تولیدکنندگان بخش عمده گندم جهان است.

(ب) به دلیل داشتن شرایط خاص آب و هوایی از جمله تولیدکنندگان برنج است.

(ج) در دو دهه اخیر در زمینه صنعت به رشد قابل ملاحظه‌ای دست یافته است.

(د) از مهم‌ترین نواحی صنعتی غرب اروپا است.

(۱) الف: ایالات متحده آمریکا / ب: پاکستان / ج: کره شمالی / د: انگلستان

(۲) الف، د: فرانسه / ب: فیلیپین / ج: چین

(۳) الف، ج: هند / ب: چین / د: روسیه

(۴) الف: چین / ب: هند / ج: ژاپن / د: فرانسه

۱۸۷- کدام گزاره عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

«پس از جنگ جهانی دوم، کشورهای سرمایه‌داری از طریق ، به دنبال بودند.»

(الف) صدور کالا و تشویق شرکت‌های خود برای سرمایه‌گذاری در خارج از کشور - جبران خسارت‌های ناشی از جنگ

(ب) صدور سرمایه و فروش مواد اولیه و خام و صادرات کالاهای کارخانه‌ای خود به دیگر کشورها - بهره‌برداری از منابع سایر کشورها

(ج) صدور منابع اولیه و انرژی و با ایجاد کارخانه‌های مونتاژ در دیگر نواحی - جلوگیری از گسترش کمونیسم

(د) صدور کالا و بهره‌برداری از منابع سایر سرزمین‌ها - وارد کردن فشار نظامی به دیگر حکومت‌ها

الف (۴)

د (۳)

ج (۲)

ب (۱)

۱۸۸- با توجه به رابطه «علت» - «معلول» چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(الف) تجارت بین‌المللی کالا و خدمات بر مبنای ارزش یک پول معین - توسعه اقتصاد جهانی

(ب) برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صدور کالاهای تولیدشده به سایر کشورها - ایجاد پارک‌های علم و فناوری توسط دولت‌ها

(ج) عدم توزیع عادلانه منابع، امکانات و خدمات در سطح زمین - بروز نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی

(د) تلاش دولت‌ها برای توسعه صادرات و رونق اقتصادی کشورها - ایجاد مناطق آزاد تجاری

۲ (۴)

۱ (۳)

۴ (۲)

۳ (۱)

۱۸۹- کدام گزاره‌ها، عبارت زیر را به نادرستی کامل نمی‌کند؟

- دکتره‌هایی که اقتصاد آن‌ها به طور عمده مبتنی بر صدور کالاهای تولیدشده در فعالیت‌های اقتصادی نوع است،
 (الف) اول - به سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها، علاقه‌مندند.
 (ب) دوم - بخش عمده‌ای از سود و ثروت جهان را دریافت و جذب می‌کنند.
 (ج) اول - با کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی مواجه‌اند.
 (د) دوم - با کسری تجاری مواجه می‌شوند.

(۱) الف - د (۲) الف - ج (۳) ب - ج (۴) ج - د

۱۹۰- کدام عبارت «درباره مناطق آزاد تجاری» نادرست است؟

- (الف) وجود آن‌ها از جمله دلایل رونق و توسعه اقتصادی همه کشورها محسوب می‌شود.
 (ب) در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت تعرفه‌های گمرکی به صادرات، واردات و انبارداری کالاها بپردازند.
 (ج) این مناطق که از بنادر مهم کشورها نیز محسوب می‌شوند، دارای قوانین و مقررات اقتصادی ویژه‌ای هستند.
 (د) از نظر علت پیدایش و شکل عملکرد با اتحادیه‌های اقتصادی هم‌چون آکو و آسه‌آن دارای اشتراکاتی هستند.

(۱) الف - ب (۲) ج - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

فلسفه و منطق

۱۹۱- کدام گزینه درست است؟

- (۱) وقتی مردم یک جامعه به تفکر و اندیشه‌ورزی توجه کنند و عقلانیت جزء عمومی فرهنگ آن جامعه شود، حیات علمی شکل می‌گیرد.
 (۲) حیات علمی، هم‌چون یک نهال است که در بستر حیات عقلی شکل می‌گیرد و حیات عقلی آن نهال، مانند زمینی حاصلخیز عمل می‌کند.
 (۳) حدود دو قرن پس از آغاز اسلام، حیات عقلی در جامعه به مرحله‌ای از رشد رسید که نخستین فیلسوف مشهور مسلمان (کندی) ظهور کرد.
 (۴) حیات عقلی به واسطه تقدم بر حیات علمی و حیات فلسفی، بر آن‌ها اثرگذار است؛ اما نسبت به حیات علمی و حیات فلسفی اثرپذیر نیست.

۱۹۲- با توجه به وقایع سده‌های ابتدایی در جهان اسلام، کدام گروه از عبارت‌های زیر، هر دو نادرست هستند؟

- (الف) در نتیجه حیات عقلی، حرکت مسلمانان به سوی شاخه‌های مختلف علوم تجربی و غیرتجربی شکل گرفت.
 (ب) حیات عقلی از آن‌جا که توسط پیامبر اسلام (ص) پایه‌گذاری شده، شرط لازم و کافی برای رشد فلسفه می‌باشد.
 (ج) فراهم شدن فرصت اندیشه‌ورزی برای مردم، علت به کارگیری روش‌های خاص و بدیع در ایجاد حیات عقلی بود.
 (د) در قرن اول هجری، دانشمندانی ظهور کردند که با روش عقلی، در مسائل اعتقادی به بحث و گفت‌وگو می‌پرداختند.

(۱) ب - ج (۲) الف - د (۳) الف - ب (۴) ج - د

۱۹۳- درباره نهضت ترجمه متون می‌توان گفت

- (۱) کمک شایانی به شکل‌گیری حیات عقلی در جهان اسلام کرد.
 (۲) در نتیجه آن، کتب مختلفی به زبان‌های گوناگون ترجمه شد.
 (۳) تمرکز این نهضت بر دانش فلسفه، سبب رشد این علم شد.
 (۴) در آغاز ظهور دین اسلام، اثری از این نهضت وجود نداشت.

۱۹۴- کدام تفسیر فلسفی، منطبق با بیت «هر آن‌کس ز دانش برد توشه‌ای / جهانی است بنشسته در گوشه‌ای» است؟

- (۱) ویژگی اصلی حکمت مشاء، استدلالی بودن می‌باشد که منطبق با روش پایه‌گذاری شده توسط ارسطو است.
 (۲) پس از کسب حکمت در فلسفه مشاء، انسان مستعد رسیدن به سعادت نهایی، به اندازه طاقت بشری می‌گردد.
 (۳) در حکمت مشاء، وجود به نحوی درک می‌شود که برای فیلسوف به جهانی عقلی مشابه جهان واقعی تبدیل می‌گردد.
 (۴) علم، یکی از کمالات نفس می‌باشد و فلسفه نیز به عنوان یک دانش، می‌تواند انسان را به کمال و سعادت نهایی برساند.

۱۹۵- با توجه به فلسفه سیاسی فارابی، کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) داشتن زندگی اجتماعی جهت رسیدن به سعادت و کمال برای انسان‌ها، لازم است.
 (۲) گرایش و میل به اجتماع در میان انسان‌ها، امری غیراکتسابی و کاملاً انتسابی است.
 (۳) در مدینه جاهله، مردم هدف مشخصی دارند و برای رسیدن به آن تلاش می‌کنند.
 (۴) در مدینه فاضله، تفاوتی میان افراد وجود ندارد و همه مردم با یک‌دیگر برابر هستند.

۱۹۶- براساس طبیعت‌شناسی ابن‌سینا، کدام گزاره قابل پذیرش است؟

- (۱) مقصد عالم طبیعت در رسیدن به جهان ماوراءالطبیعه و عبور از ظاهر پدیده‌ها است.
 (۲) هر موجودی دارای طبع خاصی است که براساس حرکات آن موجود شکل می‌گیرد.
 (۳) نظام احسن طبیعت به نحوی است که درباره بدی‌های ظاهری می‌توان داوری کرد.
 (۴) طبیعت هر شیء به سوی کمال حرکت می‌کند؛ پس نظام طبیعت، نظام احسن است.

۱۹۷- کدام گزاره از ویژگی‌های عالم طبیعت از نظر ابن‌سینا است؟

- (۱) دارای دو مرتبه مادی و غیرمادی است.
 (۲) طبع ذاتی مستقل از اجزای خود دارد.
 (۳) حرکت و شدن در جهان طبیعت راه ندارد.
 (۴) ذات هر موجودی از آن تشکیل شده است.

۱۹۸- کدام گزینه حاکی از مهم‌ترین تفاوت حکمت مشاء با حکمت اشراق است؟

- (۱) سهروردی به جای بحث از «وجود»، مباحث فلسفی خود را برآموش «نور» تنظیم می‌کند
- (۲) سهروردی شیوه راجح میان فیلسوفان مشائی را برای کتب معرفت فلسفی کافی نمی‌داند
- (۳) شیخ اشراق از میراث ایرانیان پیش از ناستان و فلسفه نور در تأسیس حکمت اشراق بهره می‌برد
- (۴) در فلسفه سهروردی، به جای استدلال عقلی از شهود و سلوک معنوی استفاده شده است

۱۹۹- کدام گزینه مطابق با هستی‌شناسی سهروردی است؟

- (۱) اولین نتیجه اشراق نور توسط خداوند، متجلی شدن همه موجودات و اختلاف آن‌ها در اصل نورانیت است.
- (۲) خداوند علت ایجاد جهان هستی است؛ اما درجات مختلف نور، علت بقای موجودات این جهان، محسوب می‌شوند.
- (۳) مغرب کامل در جغرافیای عرفانی سهروردی، جایی است که هیچ چیزی در آن وجود خارجی ندارد و در حکم معدوم است.
- (۴) در جغرافیای عرفانی سهروردی، نور و ظلمت، دو موجود مستقل بوده که با یک‌دیگر ترکیب شده و مغرب وسطی را پدید می‌آورند.

۲۰- حکیم متأله از نظر شیخ اشراق، چه کسی است؟

- (۱) شخصی است که به شیوه مشائیان اکتفا نکرده و از آن فراتر رفته است؛ پس شخصی هم‌چون فارابی، نمی‌تواند حکیم متأله باشد.
- (۲) عارفی است که با تکیه بر سلوک معنوی و شهود قلبی، حقایق را به چشم دل مشاهده کرده و به هر چیزی، علم بی‌واسطه دارد.
- (۳) فیلسوفی است که به صور برهانی مسلط بوده و در استدلال عقلی و شیوه‌های برهان تسلط دارد و به مقام استادی رسیده است.
- (۴) شخصی است که همواره ریاست واقعی جامعه را بر عهده دارد و در ظاهر مستولی بوده و جامعه از برکت او، نورانی و درخشان است.

۲۰- به ترتیب وقتی موضوع مقدمه اول و محمول مقدمه دوم قیاس اقترانی، در نتیجه قیاس حذف شده باشد، آن قیاس حتماً شکل و اگر فقط موضوع مقدمه دوم در نتیجه حاضر باشد، آن قیاس قطعاً شکل خواهد بود.

- (۱) دوم یا سوم - چهارم (۲) چهارم - اول یا دوم (۳) چهارم - دوم یا چهارم (۴) سوم - چهارم یا سوم

۲۰- نتیجه موجبه جزئیه از کدام شکل «قیاس اقترانی معتبر» می‌تواند به دست آید؟

- (۱) از شکل‌های اول و سوم (۲) فقط شکل‌های سوم و چهارم

- (۳) فقط از شکل‌های اول و چهارم (۴) از هر چهار شکل

۲۰- اگر بدانیم که «هیچ الف ب نیست» و «هر الف ج است»، می‌توانیم نتیجه بگیریم که

- (۱) بعضی ج ب نیست. (۲) بعضی ج الف نیست. (۳) بعضی ب ج نیست. (۴) بعضی الف ج نیست.

۲۰- اگر نتیجه یک قیاس اقترانی معتبر شکل سوم، سالبه باشد،

- (۱) حتماً مقدمه اول، یک قضیه سالبه خواهد بود. (۲) حتماً مقدمه اول، یک قضیه کلیه خواهد بود.

- (۳) محمول در مقدمه اول، علامت مثبت خواهد داشت. (۴) حتماً مقدمه دوم، سالبه خواهد بود.

۲۰- کدام گزینه درباره استدلال زیر، مطلب درستی را بیان می‌کند؟

«هشت دو برابر عدد چهار است. هر عدد چهار، دو برابر عدد دو است؛ ∴ هشت دو برابر عدد دو است.»

- (۱) مغالطه عدم تکرار حد وسط از لحاظ لفظ روی داده است. (۲) در این استدلال، کلیه شرایط یک قیاس معتبر رعایت شده است.

- (۳) مغالطه عدم تکرار حد وسط از لحاظ معنا روی داده است. (۴) نتیجه نادرست، ناشی از روی دادن یک مغالطه غیرلفظی است.

۱- در قیاس نامعتبر زیر، اگر به جای مقدمه از آن استفاده کنیم، استدلال ما معتبر خواهد شد.

«مقدمه اول: هر الف ب است. مقدمه دوم: هر ج ب است.»

- (۱) اول - عکس مستوی (۲) دوم - متداخل (۳) اول - نقیض (۴) دوم - نقیض متضاد

- قیاس اقترانی معتبر متشکل از «مقدمه اول: موجبه کلیه» و «مقدمه دوم: سالبه کلیه» در شکل دوم و چهارم به ترتیب چه نتایج اولیه‌ای خواهند داشت؟

- (۱) سالبه کلیه - سالبه کلیه (۲) سالبه کلیه - سالبه جزئیه

- (۳) موجبه جزئیه - سالبه جزئیه (۴) سالبه جزئیه - سالبه کلیه

یکی از مقدمات و نتیجه قیاس معتبری به ترتیب «بعضی ب الف است» و «بعضی الف ج نیست» می‌باشد، مقدمه دیگر این قیاس کدام است؟

- (۱) بعضی ج ب نیست. (۲) هر ج ب است. (۳) هیچ ج الف نیست. (۴) هیچ ب ج نیست.

نتیجه کدام یک از قیاس‌های معتبر زیر، دارای متضاد خواهد بود؟

- (۱) بعضی الف ب است. (۲) هر ب الف است. (۳) هر الف ب است. (۴) هیچ ب الف نیست.

- هیچ ج الف نیست. هر ب ج است. هیچ الف ج نیست. هر ج ب است.

گر نتیجه یک قیاس اقترانی شکل چهارم معتبر، جزئیه باشد، آن‌گاه

۱- ممکن است هر دو مقدمه کلی باشند. ۲- قطعاً یکی از مقدمات جزئیه است.

۳- حتماً حد وسط در دو مقدمه علامت مثبت دارد. ۴- قطعاً مقدمه دوم کلیه است.

- ۱) تلاش برای دستیابی به شناختی صحیح و جامع از حقیقت انسان بدون شناخت و تأمل در نظرات مختلف و گاه متضاد فلاسفه ناممکن است.
- ۲) ارسطو علاوه بر اعتقاد زیاد بر آرای افلاطون دربارهٔ انسان و بی‌معنا توصیف کردن آن‌ها، معتقد بود نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه دارد.
- ۳) بحث ریشه‌ای فلسفه دربارهٔ مسائل مهم و بنیادین مربوط به انسان، از قبیل چیستی انسان، ویژگی‌های متمایز وی و هویت انسانی است.
- ۴) مقایسه و ارزیابی دیدگاه‌های فیلسوفان دورهٔ جدید اروپا، نشان می‌دهد دربارهٔ حقیقت انسان دو دیدگاه متضاد و مقابل یک‌دیگر مطرح شده است.

۲۱۲ - در پاسخ به این پرسشی که «حقیقت برتر انسان چیست؟» کدام عبارت درست است؟

- ۱) از نظر افلاطون، حقیقت برتر انسان، نفس است که به طور خاص دارای خرد و جزئی از عقل است.
- ۲) دکارت همانند همهٔ فیلسوفان دورهٔ جدید اروپا، حقیقت برتر انسان را همان من یا نفس می‌داند.
- ۳) با توجه به دیدگاه ماتریالیست‌هایی چون مارکس، نمی‌توان از حقیقت برتر و فراتر از بدن سخن گفت.
- ۴) توماس هابز، حقیقت برتر انسان را همان بُعد ماورای بدن انسان یعنی ذهن انسان می‌دانست.

۲۱۳ - کدام گزینه از مهم‌ترین اصول مشترک عموم خردگرایان به ویژه دکارت و کانت است؟

- ۱) اثبات حقیقت نفسانی انسان از هر راه و روش و استدلالی میسر است.
- ۲) حالات نفسانی ما از قبیل غم و اندوه، نتیجهٔ تعامل نفس و بدن است.
- ۳) اختیار و ارادهٔ آزاد ویژگی حقیقت روحانی برتر انسان به شمار می‌رود.
- ۴) بدن شبیه هیچ چیز نیست، زیرا تابع قوانین فیزیکی است و آزاد نیست.

۲۱۴ - مهم‌ترین اشکال فلسفهٔ دکارت در انسان‌شناسی فلسفی که در آرای مارکس و هابز وجود نداشت، کدام است؟

- ۱) تبیین دشواری اتصال و اتحاد نفس با بدن
- ۲) تلقی کردن ذهن به عنوان یک ماشین پیچیدهٔ مادی
- ۳) بحث از نفس به عنوان جوهری غیر از بدن
- ۴) در نظر گرفتن ذهن به عنوان سلسلهٔ اعصاب انسان

۲۱۵ - این سخن که «برخی از موجودات زنده، در روند تأمین نیازهای اساسی خود ناچار از پذیرش حقوق دیگر افراد شده‌اند» نتیجهٔ پذیرش کدام دیدگاه فلسفی است؟

- ۱) انسان دارای نوعی شعور ویژه است که براساس آن رفتار می‌کند.
- ۲) انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.
- ۳) انسان تابع اصول مطلق اخلاقی بوده و ملزم به رعایت آن‌ها است.
- ۴) پذیرش حقوق افراد به صورت طبیعی و غریزی در انسان وجود دارد.

۲۱۶ - کدام عبارت با نظرات بسیاری از متفکرین و فلاسفهٔ مشهور مسلمان دربارهٔ انسان سازگاری بیشتری دارد؟

- ۱) محدود کردن انسان به یک موجود صرفاً مادی و زمینی با ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند وی مانند آزادگی، کرامت انسانی و نوع‌دوستی در تناقض است.
- ۲) روح انسان از جنس مجردات است و مقدم بر بدن، در عالمی غیر از این عالم از وجودی مستقل برخوردار بوده و بعد از آن در قفس بدن گرفتار شده است.
- ۳) شهود مراتب برتر و مجرد هستی به روشنی نشان می‌دهد که روح استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد؛ زیرا چنین شهودی در توان بدن مادی نیست.
- ۴) روح انسان به علت تجردی که دارد، می‌تواند با واسطه، اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد.

۲۱۷ - کدام گزینه، دیدگاه تمثیلی و مشترک ابن‌سینا و سهروردی در مورد نفس را به نحو مناسب ترسیم می‌کند؟

- ۱) جنبهٔ نورانی وجود نفس و اتصال آن با عالم شرق
- ۲) اشتیاق نفس به بازگشت به جایگاه اصلی خویش
- ۳) تعلق داشتن قوهٔ نطق و قابلیت حیات برای نفس انسان
- ۴) تفکیک دو جوهر مستقل مادی و مجرد از ذات انسان

۲۱۸ - کدام عبارت، انسان‌شناسی سهروردی را به درستی توصیف نمی‌کند؟

- ۱) چون سهروردی در انسان‌شناسی خود از آموزه‌های عرفانی بهره برده است، لذا نفس انسانی را جنبهٔ نورانی وجود و حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند.
- ۲) سهروردی در تبیین انسان‌شناسی خود، از روش ابن‌سینا فاصله گرفته است؛ زیرا وی به جای مفهوم «وجود» بیشتر از مفهوم «نور» استفاده کرده است.
- ۳) از نظر سهروردی، رؤیت بهتر حقایق هستی و کسب شایستگی و لیاقت بیشتر برای طی کردن مسیر کمال، مشروط به کسب نورانیت بیشتر نفس است.
- ۴) سهروردی با بهره‌مندی از الهامات و اشرافات معنوی و بدون توجه به زبان فلسفه و استدلال کوشید دربارهٔ انسان، افق‌های تازه‌ای بگشاید و راهی نو آغاز کند.

۲۱۹ - کدام عبارت درست است؟

- ۱) تأثیرپذیری ملاصدرا از آموزه‌های دینی اسلام و عرفان سبب شد وی در تبیین حقیقت انسانی، متفاوت با برخی از فلاسفهٔ دورهٔ جدید اروپا عمل کند.
- ۲) ابهاماتی در سخنان ملاصدرا در باب ارتباط روح و بدن وجود دارد و بنابراین به طور صریح نمی‌توان گفت که وی به ترکیب انضمامی آن دو قائل است.
- ۳) به باور ملاصدرا، ویژگی خاص انسان، این است که از پیچیدگی بسیار زیادی برخوردار است و فلاسفهٔ قبل از وی این موضوع را اصلاً درک نکرده بودند.
- ۴) آنچه در فلسفهٔ انسان‌شناسی ابن‌سینا در مورد حقیقت انسان و اختلاف و تمایز بین روح و بدن پذیرفته شده بود، در فلسفهٔ ملاصدرا مردود شناخته شد.

۲۲۰ - کدام عبارت نتیجهٔ دیدگاه ملاصدرا در انسان‌شناسی فلسفی وی است؟

- ۱) چون ظرفیت و استعداد روح انسان بی‌نهایت است، لذا انسان حتماً به هر کمال ممکن دست می‌یابد.
- ۲) روح هر کسی در طول عمرش و به کمک افعال، گزینش‌ها و شیوهٔ زندگی او به تدریج ساخته می‌شود.
- ۳) هر کس دارای نفسی ثابت است که همواره به یک صورت باقی است ولی حالات و صفات آن متغیرند.
- ۴) هویت انسان دستخوش تغییر و تحول نمی‌شود و انسان با ایمان و عمل مسیر تکاملی را طی می‌کند.

۲۲۱- کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) کدام گزینه از مصادیق رشد اقتصادی است؟

ب) کدام مورد در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شود؟

ج) یک منشأ رشد اقتصادی است.

۱) الف: افزایش مراکز تولیدی ب: تعمیر مبلمان همسایگان با قیمتی کم تر ج: سرانه تولید خالص داخلی

۲) الف: افزایش سطح بهداشت عمومی ب: تولید دوغ سنتی و فروش آن توسط خود شخص ج: آموزش نیروی انسانی

۳) الف: افزایش سطح بهداشت عمومی ب: تعمیر جاروبرقی با تخفیف ویژه ج: سرانه تولید خالص داخلی

۴) الف: افزایش مراکز تولیدی ب: کاشت و برداشت سبزی جهت مصرف خانگی ج: آموزش نیروی انسانی

۲۲۲- کدام گزینه پاسخ درست سؤالات زیر است؟

الف) کدام مفهوم به معنای افزایش تولید است و آن، مفهومی است.

ب) در اقتصاد گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور را با افزایش چه چیزی معادل در نظر می‌گیرند؟

ج) فعالیت شرکت خودروسازی پژو در سال‌های قبل در ایران در محاسبه در نظر گرفته شده است.

۱) الف: رشد - کمی ب: درآمد ج: تولید ناخالص داخلی ۲) الف: پیشرفت - کیفی ب: درآمد ج: تولید ناخالص ملی

۳) الف: رشد - کیفی ب: تولید ج: تولید ناخالص ملی ۴) الف: پیشرفت - کمی ب: تولید ج: تولید ناخالص داخلی

۲۲۳- مطابق جدول فرضی زیر که در رابطه با یک کشور است، تولید ناخالص داخلی اسمی در سال ۲۰۰۲ و تولید ناخالص داخلی واقعی در سال

۲۰۰۱ در این کشور به ترتیب چقدر است؟

سال	تولید ناخالص داخلی اسمی	تولید ناخالص داخلی واقعی	تولید ناخالص داخلی اسمی	تولید ناخالص داخلی واقعی
۲۰۰۰	۱۰,۰۰۰ تومان	۴۰۰	۲۰۰۰ تومان	۱۰۰۰
۲۰۰۱	۱۱,۰۰۰ تومان	۵۰۰	۲۵۰۰ تومان	۱۱۰۰
۲۰۰۲	۱۲,۰۰۰ تومان	۶۰۰	۳۰۰۰ تومان	۱۲۰۰

۲) ۸,۴۰۰,۰۰۰ - ۷,۲۰۰,۰۰۰

۱) ۸,۴۰۰,۰۰۰ - ۱۰,۸۰۰,۰۰۰

۴) ۱۰,۸۰۰,۰۰۰ - ۷,۲۰۰,۰۰۰

۳) ۱۰,۸۰۰,۰۰۰ - ۸,۴۰۰,۰۰۰

۲- پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر، در کدام گزینه مطرح شده است؟

الف) هرگاه درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نباشد، اقتصاددانان چه راه‌حلی را ارائه می‌دهند؟

ب) جزء اول و سوم کدام گزینه مبتنی مؤلفه‌هایی است که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود؟

ج) منظور از تولید ملی چیست؟

۱) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

۲) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر - سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

۳) الف: محاسبه شاخص توسعه انسانی به جای محاسبه رشد اقتصادی ب: میانگین سال‌های تحصیل - به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر - سرمایه‌گذاری بیشتر ج: مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولید شده توسط مردم یک کشور چه در داخل و چه در خارج مد نظر است.

۴) الف: محاسبه اختلاف هزینه‌ای برای به دست آوردن اختلاف درآمدی ب: نرخ باروری - افزایش سطح زیر کشت - شاخص‌های پایداری محیطی ج: مجموع تولید یک کشور در داخل مرز که توسط مردم یک کشور تولید شده حتی اگر بخشی از این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

هندرجات جدول زیر مربوط به اطلاعات استخراجی از درآمدی است که توسط افراد جامعه کسب شده است:

الف) میزان درآمد داخلی این کشور چند میلیارد ریال است؟

ب) سرانه درآمد داخلی این کشور چند ریال است؟

درآمد مشاغل آزاد	۳۶۰۰ میلیارد ریال
درآمد صاحبان املاک و مستغلات	۱۲۰ میلیارد ریال
درآمد کشور از خدمات	۲۰ درصد درآمد مشاغل آزاد
مجموع سایر درآمدهای مردم	۱۵۰۰ میلیارد ریال
جمعیت کشور	۳۰ میلیون نفر

۴) الف: ۵۹۴۰ ب: ۱۹۸,۰۰۰

۳) الف: ۵۴۹۰ ب: ۱۹۸,۰۰۰

۲) الف: ۵۴۹۰ ب: ۱۸۹,۰۰۰

الف: ۵۹۴۰ ب: ۱۸۹,۰۰۰

۲۲۶- کدام یک از گزینه‌های زیر جزء مراحل بودجه‌بندی نیست؟

- (۱) کاهش هزینه‌های ضروری و شناسایی فرصت‌ها
(۲) فهرست هزینه‌های متغیر و ثابت
(۳) مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها
(۴) مشخص کردن درآمد ماهیانه از هر منبع

۲۲۷- کدام گزینه از نتایج پرداخت خمس نیست؟

- (۱) موجب گسترش عدالت اقتصادی در جامعه می‌شود.
(۲) سبب رونق و برکت در کسب و کار عموم افراد جامعه می‌شود.
(۳) موجبات توزیع مجدد ثروت را میسر می‌کند.
(۴) مورد استفاده کسانی قرار می‌گیرد که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند.
۲۲۸- با توجه به جدول توزیع درآمد در دو کشور H و F به سؤالات زیر پاسخ دهید:
الف) شاخص توزیع درآمد در کشور H و F چقدر است؟ (به ترتیب از راست به چپ)
ب) در کدام کشور، وضعیت رفاهی جامعه نامناسب‌تر است؟

H	۴ درصد	۸ برابر سهم دهک اول کشور F
F	۲/۵ درصد	۳۰ درصد

(۱) الف: ۵ - ۱۲ ب: کشور H (۲) الف: ۱۲ - ۵ ب: کشور F (۳) الف: ۵ - ۱۲ ب: کشور F (۴) الف: ۱۲ - ۵ ب: کشور H

۲۲۹- چه مواردی در جدول تفکیک شده هزینه‌های دوره‌ای لحاظ می‌شود؟

- (۱) حداکثر مبلغ قابل هزینه - بازه زمانی مورد محاسبه
(۲) حداکثر مبلغ قابل هزینه - ضروری و یا غیرضروری بودن
(۳) نوع هزینه - قابل پیش‌بینی بودن یا نبودن
(۴) مقدار هزینه - میزان درآمد خانواده
۲۳۰- آقای «الف» در انتهای سال مالی خود ۳,۵۰۰,۰۰۰ تومان خمس پرداخت کرده است. اگر میزان درآمد باقی‌مانده ایشان ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان باشد، آن‌گاه مجموع درآمد باقی‌مانده فرد، به همراه ارزش اقلام خریداری شده اما مصرف نشده، چقدر است؟
(۱) ۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۲) ۲۵,۰۰۰,۰۰۰ تومان (۳) ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ تومان (۴) ۱۲,۵۰۰,۰۰۰ تومان

تاریخ آزمون

جمعه ۱۴۰۳/۱۲/۰۳

پاسخنامه آزمون دفترچه شماره (۴) دوره دوم متوسطه پایه دوازدهم انسانی

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوال: ۱۹۰	مدت پاسخگویی: ۲۰۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	عنوان	تعداد سوال	مدت پاسخگویی (دقیقه)
۱	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵
		ریاضی و آمار ۱	۱۰
		ریاضی و آمار ۲	۱۰
۲	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰
۳	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰
۴	روان‌شناسی		۱۰
۵	زبان عربی (اختصاصی)		۲۰
۶	تاریخ	تاریخ ۳	۱۰
		تاریخ ۱	۱۰
		تاریخ ۲	۱۰
۷	جغرافیا	جغرافیا ۳	۱۰
		جغرافیای ایران	۱۰
		جغرافیا ۲	۱۰
۸	فلسفه و منطق	فلسفه ۲	۱۰
		منطق	۱۰
		فلسفه ۱	۱۰
۹	اقتصاد		۱۰

$$r^{2+1} = \frac{18}{r} \Rightarrow r^3 = 18 \Rightarrow r = \sqrt[3]{18} \Rightarrow r = 2$$

$$\Rightarrow \text{بح جمله اول دنباله } \frac{2}{9}, \frac{2}{3}, 2, 6, 18$$

$$\text{حاصل ضرب سه عدد وسط} = \frac{2}{9} \times 2 \times 6 = 8$$

۱ A

$$a_7 = 8a_1 \Rightarrow ar^6 = 8a \xrightarrow{+a} r^7 = 8 \Rightarrow r = 2$$

$$a_7 = ar^6 = a \times 2^6 = 32a = 24 \Rightarrow a = \frac{3}{4}$$

$$S_7 = a \times \frac{1-r^7}{1-r} = \frac{3}{4} \times \frac{1-2^7}{1-2} = \frac{3}{4} \times 63 = 47.25$$

۳ ۹

$$a = 2, r = -2$$

$$S_n = a \times \frac{1-r^n}{1-r} = 2 \times \frac{1-(-2)^n}{1-(-2)} = 1-(-2)^n = -10.22$$

$$\Rightarrow (-2)^n = 10.24 = (-2)^{11} \Rightarrow n = 10$$

نکته: در صورتی که n عدد حیلی بزرگی شود، مجموع

بی شمار جملات دنباله هندسی که $0 < r < 1$ باشد، برابر $S_n = \frac{a_1}{1-r}$ است.

$$S_n = \frac{27}{1-(\frac{1}{2})} = \frac{27}{\frac{1}{2}} = 54$$

توان ها یک دنباله هندسی با جمله اول $a = \frac{1}{3}$ و

نسبت مشترک $r = \frac{1}{3}$ تشکیل می دهند. همچنین تعداد جملات برابر 7 است زیرا:

$$a_n = ar^{n-1} = \frac{1}{3} \times (\frac{1}{3})^{n-1} = \frac{1}{192} \Rightarrow (\frac{1}{3})^{n-1} = \frac{1}{64} = (\frac{1}{3})^6$$

$$\Rightarrow n-1=6 \Rightarrow n=7$$

حال مجموع 7 جمله اول این دنباله برابر است با:

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{6} + \frac{1}{12} + \dots + \frac{1}{192} = \frac{1}{3} \times \frac{1-(\frac{1}{3})^7}{1-\frac{1}{3}} = \frac{1}{3} \times \frac{127}{128} = \frac{1}{3} \times \frac{127}{64} = \frac{127}{192}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{5^7} \times \frac{1}{5^6} \times \frac{1}{5^{12}} \times \dots \times \frac{1}{5^{192}} = \frac{1}{5^3} \times \frac{1}{5^6} + \frac{1}{12} + \dots + \frac{1}{192} = \frac{127}{5^{192}}$$

۲ ۱۲

$$a = \frac{2}{5}\sqrt{5^4} + 2\sqrt{2^2 \times 5} - \sqrt{5^2} - 2\sqrt{3^2 \times 5}$$

$$= \frac{2}{5} \times 5\sqrt{5} + 4\sqrt{5} - \sqrt{5} - 6\sqrt{5} = -\sqrt{5}$$

$$\Rightarrow ab = (-\sqrt{5}) \times \sqrt{5} = -\sqrt{5^2} = -5$$

۱ ۱۳

$$\frac{\sqrt{3^6}}{3^6} \times \frac{9}{4} \times (\frac{3}{4})^{-2} = \frac{3^2}{3^6} \times \frac{9}{4} \times (\frac{4}{3})^2 = \frac{1}{3^2} \times \frac{3^2}{3^2} \times \frac{3^2}{3^2} = \frac{3^2 \times 3^2}{3^4 \times 3^2} = \frac{2}{3}$$

$$a_7 = ar^6 = -10$$

$$10a_7 = ar^6 = -10$$

$$\Rightarrow \frac{a_7}{a_7} = \frac{ar^6}{ar} = r^5 \Rightarrow \frac{-10}{-10} = -\frac{1}{2} = (1-\frac{1}{2})^5 = r^5 \Rightarrow r = -\frac{1}{2}$$

$$(*) : a_7 = ar^6 = a(-\frac{1}{2})^6 = a(-\frac{1}{2}) = -\frac{1}{2} \Rightarrow a = \frac{1}{2} = 4$$

$$\Rightarrow a_1 + a_2 + a_3 = 4 + 4(-\frac{1}{2}) + 4(-\frac{1}{2})^2 = 4 - 2 + 1 = 3$$

۲ نکته: صافه بازگشتی دنباله هندسی با جمله اول a و

نسبت مشترک r به شکل $a_{n+1} = ra_n$ و $a_1 = a$ است

بنابراین نسبت مشترک این دنباله هندسی برابر $r = -3$ است

$$a_{17} = ar^{16} = \frac{2}{243} \times (-3)^{16} = \frac{2}{243} \times (-3^{16}) = -2 \times 3^6 = -1458$$

۱ ۳

$$\begin{cases} a_1 + a_2 = \frac{9}{2} \Rightarrow a + ar = a(1+r) = \frac{9}{2} (*) \\ a_4 + a_5 = 36 \Rightarrow ar^3 + ar^4 = ar^3(1+r) = 36 \end{cases}$$

$$\Rightarrow r^3 \times a(1+r) = r^3(\frac{9}{2}) = 36 \Rightarrow r^3 = 8 \Rightarrow r = 2$$

$$(*) : a(1+r) = a(1+2) = 3a = \frac{9}{2} \Rightarrow a = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow a_7 = ar^6 = \frac{3}{2} \times 2^6 = 6$$

۴ تعداد نیاکان یک شخص یک دنباله هندسی با جمله

عمومی $a_n = 2^{n-1}$ است. بنابراین تعداد نیاکان یک شخص در دوازده نسل قبلی

برابر $2^{12} = 4096$ است.

۵ وقتی می گوید در هر دقیقه ۱۰ درصد وزنش از بین می رود،

یعنی در هر دقیقه ۰.۹ از وزن قبلی باقی می ماند. بنابراین پس از گذشت شش

دقیقه وزن باقیمانده برابر است با:

$$15000 \times (0.9)^6 = 15000 \times 0.531 = 7965$$

۶ هرگاه a و b و c سه جمله متوالی یک دنباله هندسی باشند،

آن گاه $b^2 = ac$ است. (b را واسطه هندسی a و c می نامند).

$$(2\sqrt{3})^2 = (\sqrt{a} - 2)(\sqrt{a} + 2) \Rightarrow 12 = a - 4 \Rightarrow a = 16$$

$$\text{نسبت مشترک } r = \frac{2\sqrt{3}}{\sqrt{a}-2} = \frac{2\sqrt{3}}{\sqrt{16}-2} = \frac{2\sqrt{3}}{2} = \sqrt{3}$$

۷ نکته: اگر n عدد را بین دو عدد a و b طوری قرار دهیم که

جملات دنباله شروع از a و ختم به b یک دنباله هندسی تشکیل دهند،

نسبت مشترک دنباله هندسی از رابطه $r^{n+1} = \frac{b}{a}$ به دست می آید.

۳۱

$$a = f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2} - \frac{1}{2} = -\frac{1}{2} \Rightarrow g(-1) = g\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{1}{2} = a$$

۳۲

$$f(x) = \sqrt{(2x-1)^2} - \sqrt{(x-1)^2} = \frac{2x-1}{|2x-1|} - \frac{x-1}{|x-1|}$$

$$= (2x-1) - (x-1) = x$$

بر وجه دشته باشد که ر دشته ۲، ۱، ۰، ۱، ۲ و ۳-۱ هر دو مثبت هستند

۳۳

$$g(x) = c \Rightarrow g\left(-\frac{4}{3}\right) = c$$

$$f\left(-\frac{4}{3}\right) = \left[2\left(-\frac{4}{3}\right)\right] = \left[-\frac{8}{3}\right] = -3$$

$$(2f-g)\left(-\frac{4}{3}\right) = 2f\left(-\frac{4}{3}\right) - g\left(-\frac{4}{3}\right) = 2(-3) - c = -6 - c \Rightarrow c = -6$$

$$(f+g)(\sqrt{17}) = f(\sqrt{17}) + g(\sqrt{17}) = \left[2\sqrt{17}\right] + (-5) = 2\sqrt{17} - 5$$

۳۴

$$g-f = \{(2, a-1), (-1, a+b-4)\} = \{(2, 5), (-1, 7)\}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a-1=5 \Rightarrow a=6 \\ a+b-4=7 \Rightarrow b=7 \end{cases} \Rightarrow a-b=6-7=-1$$

۳۵ با توجه به نمودار ضرب قدرمطلق باید منفی باشد، پس

گزینه‌های (۱) و (۲) حذف می‌شوند. هم‌چنین نمودار گزینه (۳) محور ۱ها را در نقطه با عرض مثبت قطع می‌کند (زیرا $f(0)=1$) بنابراین گزینه (۳) هم حذف می‌شود، بنابراین گزینه (۴) صحیح است.

علوم و فنون ادبی

۳۶

«سنت‌شکنی‌ها در قالب شعر و موسیقی و قافیه» مربوط به

سطح ادبی شعر است.

۳۷

موارد نادرست (ب) و (ه) هستند.

بررسی موارد نادرست:

(ب) سطح زبانی (مورد «ب» مربوط به سطح زبانی شعر دوره انقلاب اسلامی است)

(ه) سطح ادبی

۳۸

در شعر معاصر صور خیال تکرار تصویر شاعران دوره قبل نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نماد: «خیزران» نماد مقاومت و ایستادگی. هم‌چنین اشاره‌ای است به

شهادت امام حسین (ع)، «هلهله» نماد شادی

(۲) در شعر نو مصراع‌ها برابر نیستند.

(۳) زبان شعر ساده و روان است.

۳۹

تفکر انسان‌گرایانه (اومانیسم) مربوط به برخی شاعران پیش از

انقلاب اسلامی بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «ستاره‌های سپهر» دشت شاد - سفر نور - محراب خورشید نمونه‌هایی از تشبیه‌ریزی در این شعر هستند

(۲) در شعر حماسه دفاع مقدس و حماسه‌ای رزمندگان با مفاهیم عرفانی و دینی آمیخته است

(۴) مفاهیم انزاعی مانند «بدر نور و صبار عشق» و مفهوم کلی شعر، دفاع مقدس است.

۴۰ ۲ این مورد مربوط به سطح ادبی است

۴۱ ۴ ابهام در سایر گزینه‌ها:

(۱) راسی ۱- درستی، واقعاً ۲- راست فامی

(۲) سودا ۱- خرید و فروش ۲- عشق

(۳) دوش ۱- دشت ۲- شاه

۴۲ ۲ ابهام تناسب در سایر گزینه‌ها:

(۱) شکر ۱- شربتی ۲- معشوق خسرو که در این معنا با «خسرو و شیرین» تناسب دارد

(۳) بوم ۱- سرزمین ۲- جعد که در این معنا با «جعد» تناسب دارد

(۴) عس ۱- میال ۲- چشم که در این معنا با چشمه، دهن و لب تناسب دارد.

لب‌ها: ۱- کناره‌ها ۲- لب‌ها که با دهان تناسب دارد.

۴۳ ۱ بررسی اغراق در سایر گزینه‌ها:

(۲) تنگ بودن زمین برای دیوانگی ما

(۳) تنگ بودن آسمان برای روان‌های بی‌خبر

(۴) اندک بودن ستاره‌ها در برابر آتش جگر شاعر

۴۴ ۳ ابهام تناسب گزینه (۳):

«عشاق»:

۱- عاشقان

۲- دستگاهی در موسیقی که در این معنا با «نوا»، تناسب دارد.

«نوا»:

۱- صدا

۲- دستگاهی در موسیقی که در این معنا با «عشاق»، تناسب دارد.

۴۵ ۳ بررسی آرایه‌ها:

ابهام در بیت «د»: نگران ۱- مضطرب ۲- بیننده

ابهام تناسب در بیت «ج»: باز ۱- دوباره ۲- نام پرنده‌ای که در این معنا با عشقا تناسب دارد.

اغراق در بیت «الف»: اغراق در ضعف جسم

تشبیه در بیت «ه»: عقاب آرزو - باز هوا

تلمیح در بیت «ب»: اشاره به داستان‌های شاهنامه

۴۶ ۴ بررسی آرایه‌ها:

مجاز: «دست» مجاز از کارها و رفتار - «سر» مجاز از بخش بالای سبزه

کنایه: «خون دل خوردن» کنایه از غمگین بودن

واج‌آرایی: تکرار صامت «س»

اغراق: بزرگ‌نمایی در شدت غم و اندوه

جناس: بس، پس

۴۷ ۲ بررسی آرایه‌ها:

ابهام در بیت «ج»: دور از تو: ۱- از تو دور باد ۲- در فراق تو

اغراق در بیت «د»: بزرگ‌نمایی در شدت گریستن

ابهام تناسب در بیت «الف»: هزار ۱- عدد هزار ۲- بلبل که در این معنا با بلبل و دستان‌ها تناسب دارد

۴۸ ۱ در شعر «ایهام و ابهام تناسب» وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نماد: «لاله» نماد شهید و شهادت، «آتش» نماد جنگ

(۳) از ویژگی‌های فکری شعر انقلاب اسلامی «فرهنگ دفاع مقدس» و «مقام شهید و شهادت» در شعر وجود دارد.

۱۶ دور یک مصراع از شعر

[illegible]

2

۵۱ «استفاده از تشبیه حسی در توصیف پدیده‌ها» مربوط به قلمرو ادبی است.

۵۲ ۲. با توجه به ویژگی‌های فکری شعر سبک خراسانی، پاسخ
گزینه (۲) است. در این بیت به مفاهیم «انترای و عبرحی» اشاره شده که در
شعر سبک خراسانی وجود ندارد.

۱) از نظر زبانی ساده و از نظر فکری حسی و عینی و دارای روحیه شادی است.
۳) از نظر زبانی ساده و از نظر فکری شعر بندها‌آموز ساده و عملی و دستوری است.
۴) از نظر زبانی دارای دو حرف اضافه برای یک متمم و از نظر فکری بندها‌آموز و ساده است.

۵۳ ۲ کتاب «تاریخ بیهقی» مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی است.

۵۸ ۴ بررسی گزینه‌ها،

- (۱) دو حرف اضافه برای یک متمم

بررسی گزینه‌ها:

- ۵۶ ۲ شکل صحیح خط عروضی در سایر گزینه‌ها:

م ح ط ش م س ك شد سو ي خي ش د ر خ شاب

①

۵۷ ۲) تقطیع هجایی بیت سؤال:

۳- کهنه و مهجور بودن برخی واژه‌ها مانده
 (۴) سجع: مهرگان - خسروان - اقحوان
 واج آرای صامت: ر - ن
 واج آرای مصوت: الف

۷۱ ۳ - ...

مردن ...

۷۲ ۴ - ...

۷۳ ۳ - ...

... سیاست هویت می‌تواند دو چهره پیدا کند: یا به صورت افراطی بر تفاوت‌ها و گوناگونی‌ها تأکید می‌کند و سبب چندپارگی سیاسی و فرهنگی درون جوامع می‌شود یا گروه‌های به حاشیه رانده‌شده را به رسمیت می‌شناسد و از آنان حمایت می‌کند.

ج) با شکل‌گیری دولت - ملت‌ها، ناسیونالیسم پیدا شد و هویت از منظر دولت - ملت‌ها و توسط آن‌ها تعریف شد.

۷۴ ۲ - جدایی فرانسوی‌زبانان ایالت کبک از انگلیسی‌زبان‌ها در کانادا - الگوی تکثرگرا

اخراج و کشتار مسلمانان میانمار - مدل همانندسازی
پاکسازی قومی در یوگوسلاوی سابق - مدل همانندسازی

۷۵ ۴ - الف) الگوی تعارف در مقابل دو الگوی همانندسازی و تکثرگرا قرار می‌گیرد.

ب) در اواخر قرن بیستم، هویت به جای قشربندی و کشمکش طبقاتی، محور سلی می‌باحثات فکری و سیاسی شد.

ج) رویکرد انتقادی می‌خواهد ظرفیت افشاگری و رهایی‌بخشی را برای علومتماعی نگه دارد.

در دیگچه همانندسازی، تعداد کثیری از گروه‌های درگیر قومی نژادی در اصطلاح با هم، یک فرهنگ مختلط می‌سازند.

۷۶ ۴ - بررسی عبارت‌ها:

و ج) مدینه فاسقه

ه) مدینه ضاله

و ح) جنة جاهله

۷۷ ۳ - بررسی گزینه‌ها:

ست - درست

ست (فارابی به تبیین یعنی علت‌یابی واقعیت‌های اجتماعی و ... آن‌ها می‌پردازد) - درست

ست - نادرست (ابوعلی مسکویه کتاب تجارب‌الاهم را با روش تبیینی نقد تألیف کرد).

۷۸ ۲ - بررسی عبارت‌ها:

و ج) مدینه فاسقه

و ح) مدینه ضاله

۷۹ ۲ - عقل انتقادی برای بررسی و داوری درباره مسائل و ارتباطات انسانی به کار می‌رود.

جامعه‌شناسی معنری برای مصلحتی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی، از عقل تفسیری کمک می‌گیرد.

اصل اساطیر و افسانه‌ها در علوم طبیعی به کمک عقل انرازی (تجربی) درک می‌شوند.

۸۰ ۲ - الف) در این جمله از عقل تحریی (انرازی) مدد گرفته‌ایم.

ب) این خلدون با تأثیرپذیری از قرآن، به دنبال شاحات سست‌های الهی در جامعه بود.

ج) علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد، نافع‌ترین علوم هستند.

د) گاهی عقل را در یک معنای عام به کار می‌برند که هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود که هم عالمان در دانش علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند.

۸۱ ۳ - بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هر کدام از آن‌ها آثار هویتی متفاوت به دنبال می‌آورد.

۲) این روابط گاهی در محدوده هنجارها و نمادها یا در شیوه‌های زندگی است.

۴) اگر در صورت لزوم، تغییرات لازم را در آن‌ها پدید آورد، زمینه پیشرفت خود را فراهم می‌آورد.

۸۲ ۴ - جهان اسلام در سده‌های نخستین رویارویی با جهان‌های اجتماعی دیگر، با حفظ هویت فرهنگی خود به تعامل به آن‌ها پرداخت.

جهان اسلام در مواجهه با فرهنگ یونان و روم، تنها عناصر عقلی این دو فرهنگ را اخذ کرد و به تناسب جهان‌شناسی توحیدی خود در دانش‌های مختلف آن‌ها دخل و تصرف کرد و عناصر اساطیری و خرافاتی آن‌ها را حذف کرد.

اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان فرهنگی، به عقاید و سندهای فرهنگی آن‌ها دست نهد، به عقاید و سندهای فرهنگی خود دست نهد.

مرور زمان، به عقاید و سندهای فرهنگی خود دست نهد.

۸۳ ۱ - بررسی گزینه‌ها:

الف) مسلمانان آثار نجومی

ج) بسیاری از فرهنگ‌ها

ه) به عقاید و سندهای فرهنگی خود دست نهد

۸۴ ۲ - بررسی عبارت‌ها:

ست - درست

۸۵) ۲ - سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری در مجموع، عمیق‌ترین

اصول و مبانی فکری و فلسفی عصر مدرن را تشکیل می‌دهند.

صحنه فکری غرب.

در حوزه فکری و فلسفی، عصر مدرن با ظهور سکولاریسم تاریخی

مرتبط است. سکولاریسم به معنای جدایی دین از سیاست و اخلاق است.

در دوره سکولاریسم، دین به حیطه خصوصی محدود می‌شود.

۸۷) ۲ - بررسی گزینه‌ها.

۱ - درست - درست - درست - درست

۲ - درست - درست - درست - درست

۳ - درست - درست - درست - درست

۴ - درست - درست - درست - درست

۸۸) ۴ - جهان اسلام در حقیقت معنوی، مهاجمان را درون خود جذب و

ضمیمه می‌کند.

در دوره صفویه، هویت فرهنگی جامع اسلامی، یوحی یا حتی اسطوری است.

سکولاریسم و دنیویسم به معنای جدایی دین از سیاست و اخلاق می‌شود.

هویت فرهنگی هر جامعه بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

۸۹) ۱ - بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشی صرفاً تاریخی و جغرافیایی که

با اندیشه‌های دنیوی غربی تفسیر می‌شود، نبود.

ب) حقیقت ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود که هویتی مستقل، فعال و

ایزگرا است، به صورت قلب نبضه بیداری اسلامی درآمد.

۹۰) ۳ - نهاد خانواده یکی از مهم‌ترین عوامل تمایز جامعه ما از جوامع

غربی است.

میار خانواده مطلوب در ایران ← هویت تاریخی خانواده، هویت فطری خانواده

کازکرد خانواده ← انتقال فرهنگ، پرورش محبت و مودت میان انسان‌ها و

جوامع، آموزش، فرزندآوری

۹۱) ۲ - جنگ‌ها و تقابل‌ها ← سیاسی (الف)

معرفتی و معنوی ← فرهنگی (ب)

اقتصادی - زیست‌محیطی ← اقتصادی (ج)

فقر و غنا ← اجتماعی (د)

۹۲) ۱ - بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شود.

ب) در قرن نوزدهم و بیستم، شناخت حسی و تجربی را تنها راه شناخت علمی

می‌دانستند.

ج) هنگامی آغاز شد که محدودیت‌های علمی دانش تجربی و وابستگی آن به

معرفتهای غیرتجربی و غیرحسی آشکار شد.

۹۳) ۲ - عبارت اول مربوط به بُعد «ناسازگاری ابعاد معرفتی جهان غرب

با نیازهای اقتصادی و سیاسی آن» و عبارت‌های دوم، سوم و چهارم مربوط به

بُعد «فول روشنگری و شکل‌گیری جریان‌های پست‌مدرن» است.

۹۴) ۳ - بررسی گزینه‌ها:

۱ - درست - درست - نادرست

۲ - درست - درست - نادرست

۳ - درست - درست - درست

۴ - درست - نادرست - نادرست

۹۵) ۲ - سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری در مجموع، عمیق‌ترین

اصول و مبانی فکری و فلسفی عصر مدرن را تشکیل می‌دهند.

صحنه فکری غرب.

در حوزه فکری و فلسفی، عصر مدرن با ظهور سکولاریسم تاریخی

مرتبط است. سکولاریسم به معنای جدایی دین از سیاست و اخلاق است.

در دوره سکولاریسم، دین به حیطه خصوصی محدود می‌شود.

۹۶) ۱ - فساد و عدالت دو عنصر برتر در فرهنگ اسلامی هستند.

دولت‌های کشورهای مسلمان به سران دوری از سنت‌های دینی و اسلامی.

استبدادی بشری در برابر کشورهای غربی بنا می‌کردند.

فقر نظامی، سیاسی، اقتصادی و حادتهای دنیوی کشورهای غربی، دولتمردان

کشورهای اسلامی را مغرور و شعله فرهنگ غرب می‌ساخت و این مسئله، عزت

و استقلال کشورهای اسلامی را تضعیف می‌کرد.

۹۷) ۳ - بررسی گزینه‌ها:

۱) نادرست (نوجه داشتند) - نادرست (احساس خطر نمی‌کردند)

۲) نادرست (ویژگی منورالفکران) - نادرست (ویژگی بیدارگران اسلامی)

۳) نادرست (به رسمیت می‌شناختند) - درست

۴) درست - درست

۹۸) ۴ - شریعت عروه الوثقی، نشریه‌ای درباره خودباوری مسلمانان و

مبارزه با استعمار که سید جمال‌الدین اسدآبادی با همکاری محمد عبده در

پاریس منتشر کرد.

حضور فعال عالمان دینی در مقاله با روسیه نزاری و تدوین رساله‌های جهادیه،

اصلاحات امیرکبیر و حکم میرزای شیرازی در تحریم تنباکو، نمونه‌هایی از

حرکت‌های نخستین بیدارگران اسلامی در ایران است.

منورالفکران در ایران، اومانیسم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منورالفکری

ترجمه کردند.

۹۹) ۲ - اقدامات آتانورک ← کشف حجاب، تغییر خط عربی به لاتین،

تبدیل مسجد ایاصوفیا به موزه، لغو تقویم هجری، پخش اذان به زبان ترکی،

انتشار اسکناس با نماد پان ترکیسم

آتانورک در ترکیه، رضاخان در ایران و امان‌الله‌خان در افغانستان، سه نمونه از

قدرت‌های سکولاری‌اند.

قدرت حاکمان سکولار در کشورهای مسلمان، ریشه در اعتقادات و پیشینه تاریخی

این کشورها نداشت. قدرت آن‌ها وابسته به قدرت جهانی استعمار بود.

۱۰۰) ۱ - با فروپاشی بلوک شرق، جاذبه‌های روشنفکری چپ در سطح

جهان از بین رفت و این جریان در کشورهای اسلامی نیز جاذبه خود را از

دست داد و غرب‌گرایان این جوامع، دیگر بار به اندیشه‌های لیبرالیستی غربی

روی آوردند.

حرکت‌های اجتماعی روشنفکران چپ، در چارچوب اندیشه‌های ناسیونالیستی،

سوسیالیستی و مارکسیستی بود.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز روشنفکران چپ کشورهای مسلمان، اغلب مورد حمایت

بلوک شرق قرار گرفت.

روشن‌شناسی

۱۰۱) ۴ - بررسی عبارت‌های نادرست:

- عبارت دوم ← انگیزش عاملی است که ما را به حرکت وامی‌دارد.

رفتار معین سوق می‌دهد.

- عبارت سوم به انگیزه بیرونی اشاره دارد، زیرا منبع لذت در خارج از

- عبارت پنجم ← در انگیزه درونی، کاری که فرد انجام می‌دهد

فطری او مطابقت دارد و منبع آن در درون فرد قرار دارد.

۱۱۲ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها.

۱۱۳ ترجمه کلمات مهم: ...
هیچ زبانی لغات العالم: زبان‌های جهان
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) «لن نستطیع» ترجمه شده، خواهیم یافت (→ که بایم) پس بی‌شک (→
(۲) نمی‌توانیم (→ خواهیم توانست: «لن + مضارع: مستقبل منفی»، زبانی (→
هیچ زبانی، «وجود» اضافی است، زبان‌ها در جهان (→ زبان‌های جهان)
(۳) زبانی (مانند گزینه (۲)) وجود (مانند گزینه (۳))، زبان‌های جهانی (مانند
گزینه (۲))

۱۱۴ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) می‌باشد (→ چیزی نمانده که)، از بین رفتن (→ اختلال)
(۲) «یک‌کاذ» ترجمه نشده، عدم تعادل (→ اختلال تعادل، میراندن (→ مرگ)،
منجر شده (→ منجر می‌شود)
(۳) در پی داشته باشد (مانند گزینه (۲))، «التوازن» ترجمه نشده.
۱۱۵ ترجمه کلمات مهم: ...
گنیزت خیانت: خیانت بزرگی است / آن یک‌کوز: تکرار کند
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) ذکر کن (→ به یاد بیاور)، عجب خیانتی است (→ خیانت بزرگی است)، تکرار
شود (→ تکرار کند: «یک‌کوز» معلوم است)
(۲) وقتی (→ هر گاه)، می‌خواستی (→ خواستی)، یاد کن (مانند گزینه (۱))،
خیانت بزرگ این است (مانند گزینه (۱))
(۳) در حالی که (مانند گزینه (۲))، می‌خواستی (مانند گزینه (۲)) تکرار شود
(مانند گزینه (۱))

۱۱۶ بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) آلوده کردن (→ آلوده شدن)، تهدیدات (→ تهدیدات)
(۲) حکایت شده (→ حکایت می‌شود)
(۳) دو آمو (→ آموها) (مانند گزینه (۲))
(۴) می‌شود: «یُتَعَلَّم» مجهول
(۱) آلوده کردن (→ آلوده شدن)، تهدیدات (→ تهدیدات)
(۲) حکایت شده (→ حکایت می‌شود)
(۳) دو آمو (→ آموها) (مانند گزینه (۲))
(۴) می‌شود: «یُتَعَلَّم» مجهول

۱۰۲ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها.

۱۰۳ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) در پی داشته باشد (مانند گزینه (۲))، «التوازن» ترجمه نشده.
(۲) نمی‌توانیم (→ خواهیم توانست: «لن + مضارع: مستقبل منفی»، زبانی (→
هیچ زبانی، «وجود» اضافی است، زبان‌ها در جهان (→ زبان‌های جهان)
(۳) زبانی (مانند گزینه (۲)) وجود (مانند گزینه (۳))، زبان‌های جهانی (مانند
گزینه (۲))

۱۰۴ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) می‌باشد (→ چیزی نمانده که)، از بین رفتن (→ اختلال)
(۲) «یک‌کاذ» ترجمه نشده، عدم تعادل (→ اختلال تعادل، میراندن (→ مرگ)،
منجر شده (→ منجر می‌شود)
(۳) در پی داشته باشد (مانند گزینه (۲))، «التوازن» ترجمه نشده.
۱۰۵ ترجمه کلمات مهم: ...
گنیزت خیانت: خیانت بزرگی است / آن یک‌کوز: تکرار کند
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) ذکر کن (→ به یاد بیاور)، عجب خیانتی است (→ خیانت بزرگی است)، تکرار
شود (→ تکرار کند: «یک‌کوز» معلوم است)
(۲) وقتی (→ هر گاه)، می‌خواستی (→ خواستی)، یاد کن (مانند گزینه (۱))،
خیانت بزرگ این است (مانند گزینه (۱))
(۳) در حالی که (مانند گزینه (۲))، می‌خواستی (مانند گزینه (۲)) تکرار شود
(مانند گزینه (۱))

۱۰۶ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) آلوده کردن (→ آلوده شدن)، تهدیدات (→ تهدیدات)
(۲) حکایت شده (→ حکایت می‌شود)
(۳) دو آمو (→ آموها) (مانند گزینه (۲))
(۴) می‌شود: «یُتَعَلَّم» مجهول
(۱) آلوده کردن (→ آلوده شدن)، تهدیدات (→ تهدیدات)
(۲) حکایت شده (→ حکایت می‌شود)
(۳) دو آمو (→ آموها) (مانند گزینه (۲))
(۴) می‌شود: «یُتَعَلَّم» مجهول

زبان عربی (اختصاصی)

مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا مفهوم یا تعریف مشخص کن
۱۱۷- (۱۱۱):

۱۱۶ ترجمه کلمات مهم: ...
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) می‌باشد (→ چیزی نمانده که)، از بین رفتن (→ اختلال)
(۲) «یک‌کاذ» ترجمه نشده، عدم تعادل (→ اختلال تعادل، میراندن (→ مرگ)،
منجر شده (→ منجر می‌شود)
(۳) در پی داشته باشد (مانند گزینه (۲))، «التوازن» ترجمه نشده.
۱۱۷ ترجمه کلمات مهم: ...
گنیزت خیانت: خیانت بزرگی است / آن یک‌کوز: تکرار کند
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) ذکر کن (→ به یاد بیاور)، عجب خیانتی است (→ خیانت بزرگی است)، تکرار
شود (→ تکرار کند: «یک‌کوز» معلوم است)
(۲) وقتی (→ هر گاه)، می‌خواستی (→ خواستی)، یاد کن (مانند گزینه (۱))،
خیانت بزرگ این است (مانند گزینه (۱))
(۳) در حالی که (مانند گزینه (۲))، می‌خواستی (مانند گزینه (۲)) تکرار شود
(مانند گزینه (۱))

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۹

۱۳۲ در دوران طولانی نخست‌وزیری امیرعباس هویدا، حکومت به‌ویژه برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار خود به اقداماتی نمایشی دست زد. متجمل کردن احزاب موجود و ایجاد حزبی واحد به نام حزب رستاخیز از جمله این اقدامات بود.

۱۳۳ در زمان مظفّرالدین شاه، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز در سرتاسر ایران به مدت ۶۰ سال به یک سرمایه‌دار انگلیسی به نام «دارسی» واگذار شد. فعالیت‌های انگلیسی‌ها برای یافتن منابع نفت در مناطق مختلف ایران، با فوران نخستین حلقهٔ چاه نفت در منطقهٔ مسجد سلیمان به نتیجه رسید. پس از آن، شرکت جدیدی به نام شرکت نفت پارس و انگلیس تشکیل شد. دولت انگلستان ۵۱ درصد سهام شرکت نفت پارس و انگلیس را خریداری و حق نظارت کامل بر آن شرکت را به دست آورد. پس از نهضت مشروطه (در دورهٔ قاجار)، همواره میان دولت ایران و انگلیس اختلافات دامنه‌داری دربارهٔ نحوهٔ عملکرد شرکت نفت ایران و انگلیس و پرداخت سهم ایران وجود داشت. در نتیجهٔ چنین اختلافاتی بود که رضا شاه امتیازنامهٔ دارسی را یک‌طرفه لغو کرد.

۱۳۴ در پی استعفای مصدق و روی کار آمدن قوام، آیت‌الله کاشانی ضمن مخالفت با نخست‌وزیری قوام، مردم را به مبارزه فراخواند. در روز ۳۰ تیر ۱۳۳۱ مردم به خیابان‌ها ریختند.

۱۳۵ پس از مطرح شدن انقلاب سفید و همه‌پرسی آن، امام خمینی (ره) و تعدادی از علما، نخست از شاه در این باره توضیح خواستند اما با بی‌اعتنایی و توهین او مواجه شدند. پس با انتشار اعلامیه‌ای همه‌پرسی فرمایشی را غیرقانونی اعلام کردند. بیشتر مراجع دینی نیز به دعوت امام خمینی (ره) همه‌پرسی را تحریم کردند. در تهران و قم تظاهرات گسترده‌ای برپا شد و رژیم پهلوی با استفاده از نیروی نظامی، قیام مردم تهران و قم را سرکوب کرد.

۱۳۶ بررسی عبارت‌های نادرست، انقلاب سفید ← بهمن ۱۳۴۱

۱۳۷ واقعهٔ مدرسهٔ فیضیه ← فروردین ۱۳۴۲

۱۳۸ انتشار مقالهٔ توهین‌آمیز نسبت به امام در روزنامهٔ اطلاعات ← ۱۷ دی ۱۳۵۶

۱۳۹ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در هرم اجتماعی ایران در عهد اشکانیان نیز طبقهٔ حاکم شامل دو گروه نجبای درجهٔ اول (خاندان شاهی و شش خانوادهٔ قدرتمند) و درجهٔ دوم بود (د) طبقهٔ فرودست دورهٔ ساسانی شامل کشاورزان، پیشه‌وران، صنعتگران و بازرگانان (تودهٔ مردم) بود.

۱۴۰ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعهٔ تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. نظام طبقاتی جامعهٔ ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت: ۱- توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی ۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی. در این دوره، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقهٔ حاکم و تودهٔ مردم عادی افزایش یافت.

۱۴۱ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) خانوادهٔ گسترده تا دورهٔ هخامنشی تداوم داشت اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد. (ب) در طبقه‌بندی هرم اجتماعی جامعه در دوره‌های اشکانی و ساسانی، طبقهٔ حاکم به نجبای درجهٔ اول و درجهٔ دوم تقسیم می‌شود. (ج) در دورهٔ هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشتند. در دورهٔ ساسانیان نیز زنان حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشتند.

۱۴۲ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان، نوعی تقسیم‌بندی اجتماعی به‌گونه‌ای به‌کار بر پایهٔ شغل و پشتهٔ افراد بر وجود داشت که میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به شمار می‌رفت. در این تقسیم‌بندی، افراد جامعه به سه گروه روحانیان، جنگجویان و کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند.

۱۴۳ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) پسر و جانشین کورش هخامنشی، کمبوجه بود. (ب) در زمان داریوش اول هخامنشی، خشایارشا بود. او در نبود دریایی سالامیس موفق نشد. (ج) پسر و جانشین انوشیروان ساسانی، هرمز چهارم بود. در زمان هرمز چهارم، بهرام جوبین، با پشتیبانی بزرگان علیه پادشاه سر به شورش برداشت و خود به قدرت رسید. (د) پسر و جانشین هرمز چهارم، خسرو پرویز بود. خسرو پرویز با از میان برداشتن حکومت لخمیان در جنوب غربی ایران عملاً این مناطق را در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع گذاشت. (ه) پسر و جانشین خسرو پرویز، شیرویه بود. شیرویه بیشتر افراد خاندان ساسانی را که ممکن بود وارث تاج و تخت شوند، کشت.

۱۴۴ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعهٔ تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. نظام طبقاتی جامعهٔ ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت: ۱- توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی ۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی. در این دوره، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقهٔ حاکم و تودهٔ مردم عادی افزایش یافت.

۱۳۲ در دوران طولانی نخست‌وزیری امیرعباس هویدا، حکومت به‌ویژه برای تقویت و تحکیم پایه‌های اقتدار خود به اقداماتی نمایشی دست زد. متجمل کردن احزاب موجود و ایجاد حزبی واحد به نام حزب رستاخیز از جمله این اقدامات بود.

۱۳۳ در زمان مظفّرالدین شاه، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز در سرتاسر ایران به مدت ۶۰ سال به یک سرمایه‌دار انگلیسی به نام «دارسی» واگذار شد. فعالیت‌های انگلیسی‌ها برای یافتن منابع نفت در مناطق مختلف ایران، با فوران نخستین حلقهٔ چاه نفت در منطقهٔ مسجد سلیمان به نتیجه رسید. پس از آن، شرکت جدیدی به نام شرکت نفت پارس و انگلیس تشکیل شد. دولت انگلستان ۵۱ درصد سهام شرکت نفت پارس و انگلیس را خریداری و حق نظارت کامل بر آن شرکت را به دست آورد. پس از نهضت مشروطه (در دورهٔ قاجار)، همواره میان دولت ایران و انگلیس اختلافات دامنه‌داری دربارهٔ نحوهٔ عملکرد شرکت نفت ایران و انگلیس و پرداخت سهم ایران وجود داشت. در نتیجهٔ چنین اختلافاتی بود که رضا شاه امتیازنامهٔ دارسی را یک‌طرفه لغو کرد.

۱۳۴ در پی استعفای مصدق و روی کار آمدن قوام، آیت‌الله کاشانی ضمن مخالفت با نخست‌وزیری قوام، مردم را به مبارزه فراخواند. در روز ۳۰ تیر ۱۳۳۱ مردم به خیابان‌ها ریختند.

۱۳۵ پس از مطرح شدن انقلاب سفید و همه‌پرسی آن، امام خمینی (ره) و تعدادی از علما، نخست از شاه در این باره توضیح خواستند اما با بی‌اعتنایی و توهین او مواجه شدند. پس با انتشار اعلامیه‌ای همه‌پرسی فرمایشی را غیرقانونی اعلام کردند. بیشتر مراجع دینی نیز به دعوت امام خمینی (ره) همه‌پرسی را تحریم کردند. در تهران و قم تظاهرات گسترده‌ای برپا شد و رژیم پهلوی با استفاده از نیروی نظامی، قیام مردم تهران و قم را سرکوب کرد.

۱۳۶ بررسی عبارت‌های نادرست، انقلاب سفید ← بهمن ۱۳۴۱

۱۳۷ واقعهٔ مدرسهٔ فیضیه ← فروردین ۱۳۴۲

۱۳۸ انتشار مقالهٔ توهین‌آمیز نسبت به امام در روزنامهٔ اطلاعات ← ۱۷ دی ۱۳۵۶

۱۳۹ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در هرم اجتماعی ایران در عهد اشکانیان نیز طبقهٔ حاکم شامل دو گروه نجبای درجهٔ اول (خاندان شاهی و شش خانوادهٔ قدرتمند) و درجهٔ دوم بود (د) طبقهٔ فرودست دورهٔ ساسانی شامل کشاورزان، پیشه‌وران، صنعتگران و بازرگانان (تودهٔ مردم) بود.

۱۴۰ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعهٔ تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. نظام طبقاتی جامعهٔ ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت: ۱- توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی ۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی. در این دوره، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقهٔ حاکم و تودهٔ مردم عادی افزایش یافت.

۱۴۱ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) خانوادهٔ گسترده تا دورهٔ هخامنشی تداوم داشت اما پس از آن تحت تأثیر عوامل اقتصادی و اجتماعی به تدریج کوچک‌تر و محدودتر شد. (ب) در طبقه‌بندی هرم اجتماعی جامعه در دوره‌های اشکانی و ساسانی، طبقهٔ حاکم به نجبای درجهٔ اول و درجهٔ دوم تقسیم می‌شود. (ج) در دورهٔ هخامنشیان، زن و مرد در کنار هم و با حقوقی برابر کار می‌کردند. تعدادی از کارکنان کارگاه‌های شاهی را زنان تشکیل می‌دادند و حتی مدیریت برخی از این کارگاه‌ها را برعهده داشتند. در دورهٔ ساسانیان نیز زنان حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشتند.

۱۴۲ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان، نوعی تقسیم‌بندی اجتماعی به‌گونه‌ای به‌کار بر پایهٔ شغل و پشتهٔ افراد بر وجود داشت که میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به شمار می‌رفت. در این تقسیم‌بندی، افراد جامعه به سه گروه روحانیان، جنگجویان و کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند.

۱۴۳ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) پسر و جانشین کورش هخامنشی، کمبوجه بود. (ب) در زمان داریوش اول هخامنشی، خشایارشا بود. او در نبود دریایی سالامیس موفق نشد. (ج) پسر و جانشین انوشیروان ساسانی، هرمز چهارم بود. در زمان هرمز چهارم، بهرام جوبین، با پشتیبانی بزرگان علیه پادشاه سر به شورش برداشت و خود به قدرت رسید. (د) پسر و جانشین هرمز چهارم، خسرو پرویز بود. خسرو پرویز با از میان برداشتن حکومت لخمیان در جنوب غربی ایران عملاً این مناطق را در برابر هجوم اعراب بی‌دفاع گذاشت. (ه) پسر و جانشین خسرو پرویز، شیرویه بود. شیرویه بیشتر افراد خاندان ساسانی را که ممکن بود وارث تاج و تخت شوند، کشت.

۱۴۴ بررسی عبارت‌های نادرست، (الف) در زمان هخامنشیان با افزایش فتوحات و توسعهٔ تشکیلات حکومتی، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان گروه حاکم و مردم عادی افزایش یافت. نظام طبقاتی جامعهٔ ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت: ۱- توسعهٔ تشکیلات اداری و دیوانی ۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی. در این دوره، نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی میان طبقهٔ حاکم و تودهٔ مردم عادی افزایش یافت.

۱۵۸ ۲ اصلی تر بر محض سپاه ساسانی را سوارمطام سنگر اسلحه

زده پوش تشکیل می داد که به آن اسواران گفته می شد

در دوران ساسانی، مدارس به نام ارشسترستان وجود داشت که افراد ارتش در آنجا آموزش می دیدند

توجه: خسرو انوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، بمن را از اشغال حشیان خارج کرد

۱۵۹ ۳ بررسی عبارت ها،

الف) برانداختن حکومت لخمیان در جنوب غربی ایران ← خسرو پرویز

ب) شکست اردوان چهارم اشکانی ← اردشیر بابکان

ج) فتح یمن و تسلط بر باب المندب و خلیج عدن ← خسرو انوشیروان

توجه: ترتیب دوره حکومت پادشاهان ساسانی گفته شده: اردشیر بابکان ←

خسرو انوشیروان ← هرمز چهارم ← بهرام چوبین ← خسرو پرویز

۱۶۰ ۳ الف) علویان طبرستان

ب) زیاریان

ج) آل بویه

۱۶۱ ۴ ابن سینا، معلم دوم (فارابی) را استاد خود دانسته و این رشد

احترام زیادی برای او قائل بود.

بررسی سایر گزینه ها،

۱) ابن سینا فلسفه مشایی را به اوج رساند.

۲) فارابی از خراسان به بغداد رفت و سپس در دمشق سکونت گزید.

۳) بدون شک برجسته ترین فیلسوف ایران و جهان اسلام، ابن سینا است؛ اما فلسفه مشایی را فارابی پایه گذاری کرد.

۱۶۲ ۲ حکومت آنان بر مناطقی از افغانستان کنونی و شمال غربی

هند، تا اواخر قرن ششم هجری ادامه یافت.

۱۶۳ ۴ از اواخر قرن چهارم تا زمان حمله مغول در اوایل قرن هفتم

هجری، سه سلسله غزنویان، سلجوقیان و خوارزمشاهیان بر بخش هایی و گاه بر سراسر ایران حکومت کردند.

۱۶۵ ۱ همه عبارت های داده شده درباره دوره حکومت تیموریان

صحیح است.

۱۶۶ ۳ کتاب تاریخ جهانگشا، نوشته عطاملک جوینی است.

در دوره نامسلمانی مغولان، بزرگان ایرانی هم چون خواجه نصیرالدین توسی، محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی برای مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه فاتحان مغول تلاش های بسیاری کردند و کوشیدند تا مغول ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آوردند.

بررسی سایر گزینه ها،

۱) به دنبال کوشش های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت.

۲) دوره سلطنت غازان، دوره مسلمانی مغولان است.

۴) خواجه نصیرالدین توسی، بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران بازگرداند.

۱۶۷ ۴

۱۵۸ ۲ تعقیب و آزار پیروان مذهب اسماعیلیه ← غزنوی و سلجوقی

زوال موقعیت اقتصادی و اجتماعی دهقانان در ایران ← غزنوی، سلجوقی و

خوارزمشاهی

گسترش مراکز و مؤسسات آموزشی علوم دینی ← غزنوی و سلجوقی

توسعه زبان و ادبیات فارسی ← قرن های چهارم تا هفتم هجری (غزنوی،

سلجوقی و خوارزمشاهی)

رشد شهرنشینی و توسعه مناسبات شهری ← دوره سلجوقی

۱۵۹ ۳ اقوام مغول در مسائل دینی چندان تعصبی نداشتند و با

پیروان ادیان دیگر با ملایمت برخورد می کردند. این مدارای اعتقادی (تسامح و

تساهل) هر چند از روی آگاهی نبود و بیشتر متأثر از شرایط زندگی آن ها

بود، اما در پذیرش دین های مختلف از سوی فرمانروایان و بزرگان مغولی تأثیر

بسیاری داشت. تسامح و تساهل دینی مغولان باعث شد که پیروان دین های

گوناگون در میان آن ها به تبلیغ دین خود بپردازند. بزرگان ایرانی، شامل

دیوان سالاران، عالمان و مشایخ صوفی به خوبی از این موقعیت برای مسلمان

کردن ایلخانان و امیران مغول بهره بردند.

۱۶۰ ۳ حکومت نوادگان تیمور بر ایران، در اوایل قرن دهم هجری با به

قدرت رسیدن صفویان در ایران و تسلط ازبکان بر ماوراءالنهر به پایان رسید.

جغرافیا

۱۶۱ ۳ بررسی عبارت ها،

الف) سیل: برون زمینی / بهمن: برون زمینی

ب) خشکسالی: برون زمینی / سونامی: درون زمینی

ج) آتشفشان: درون زمینی / زمین لرزه: درون زمینی

د) زمین لرزه دریایی: درون زمینی / زمین لغزش: درون زمینی

۱۶۲ ۴ در زیر صفحات زمین، ماده تشکیل دهنده گوشته زمین به

حالت نیمه جامد و تا اندازه ای خمیر مانند است. از آن جا که دما از سطح زمین

به سمت عمق آن افزایش می یابد، در گوشته فوقانی، حرکت همرفتی مواد

موجب حرکت صفحات نسبت به هم می شود. این صفحات یا از هم دور

می شوند (واگرا)، یا به هم نزدیک می شوند (همگرا) و یا در کنار هم می لغزند

(امتداد لغز یا برشی). این حرکات در ابتدا موجب کشیدگی و فشردگی پوسته

زمین می شوند و اگر ادامه یابند، شکستگی هایی به نام گسل ایجاد می کنند.

حرکت گسل ها موجب زمین لرزه می شود؛ بنابراین، محل زمین لرزه ها و مرز

صفحات ارتباط تنگاتنگی با یک دیگر دارند.

۱۶۳ ۲ تنها عبارت «ب» صحیح است.

کلون زمین لرزه نقطه ای در عمق زمین است که در آن انرژی انباشته شده در سنگ

برای نخستین بار آزاد می شود و گسل شروع به از هم گسیختن می کند. شدیدترین

تشن زمین لرزه در نقطه کانونی آن روی می دهد و هر چه از این نقطه فاصله

بگیریم، از شدت تکان های ناشی از زمین لرزه کاسته می شود. به همین دلیل

است که همواره توصیه می شود که در مکان یابی ساخت و سازها، به ویژه مراکز

سکونتگاهی، فاصله از گسل های فعال تا حد امکان رعایت شود.

۱۶۴ ۳

الف) در دوره اسلامی، بزرگان ایرانی هم چون خواجه نصیرالدین توسی، محمد جوینی و برادرش عطاملک جوینی برای مهار خشونت و رفتارهای خودسرانه فاتحان مغول تلاش های بسیاری کردند و کوشیدند تا مغول ها را با فرهنگ ایرانی و آداب کشورداری آشنا کنند و زمینه مسلمان شدن این قوم غالب را فراهم آوردند.

ب) به دنبال کوشش های علمی و فرهنگی خواجه نصیرالدین توسی، تشیع در ایران گسترش یافت.

ج) دوره سلطنت غازان، دوره مسلمانی مغولان است.

د) خواجه نصیرالدین توسی، بسیاری از دانشمندان متواری در برابر هجوم مغولان را به ایران بازگرداند.

(۱۷۱) همه عبارت‌ها صحیح هستند.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست رود کارون به خلیج فارس می‌ریزد و ما می‌دانیم که خلیج فارس از بشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره‌های زاگرس به وجود آمده است و هم‌چنین می‌دانیم که کوه‌های زاگرس از مریوان در کردستان تا شمال تنگه هرمز کشیده شده است.

(ب) درست رودهایی که در نواحی مرطوب جریان دارند مقدار آب بیشتری دارند.

(ج) درست رود کارون به خلیج فارس (یکی از حوضه‌های آبریز خارجی ایران) می‌ریزد.

(د) درست رود کارون برآب‌ترین، طولانی‌ترین و تنها رود قابل کشتیرانی ایران است.

(ه) درست چون رود کارون برآب‌ترین رود ایران است، پس قطعاً کانون آبگیر آن، از نوع دائمی است.

توجه: در مناطق کوهستانی، مکن‌هایی وجود دارد که سرچشمه رودهای متعددی هستند. به این مکان‌ها کانون‌های آبگیر می‌گویند. کانون‌های آبگیر دائمی، بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش دارند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارش‌ها اتفاق می‌افتد.

(۱۷۲) بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست: دریاچه مهارلو (دائمی) و دریاچه نیریز (فصلی) هر دو در استان فارس قرار دارند.

(ب) درست: دریاچه ارومیه (دریاچه دائمی) تحت تأثیر برخی دخالت‌های انسانی از نظر سطح آب و حتی ویژگی‌های زیست‌محیطی، دچار تغییرات شده است.

(ج) درست: دریاچه جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان قرار گرفته است.

(۱۷۳) قانون ۷۰، زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می‌دهد. اطلاع از میزان رشد جمعیت، پایه محاسبه فرمول دو برابر شدن جمعیت است.

(۱۷۴) بررسی عبارت‌ها:

(الف) می‌توان گفت نسبت جنسیتی در هر دو کشور در حالت تعادل قرار دارد. (ب) می‌توان گفت که کشور A به دلیل نسبت کمتر جمعیت جوان به جمعیت پیر، در ۲۰ سال آینده با مشکلات عدیدهای در زمینه تأمین نیروی انسانی در بخش تولید مواجه خواهد بود.

(ج) نمی‌توان گفت که کشور B به برنامه‌ریزی‌های مختلف اجتماعی، اقتصادی و ... نیاز ندارد چون همه کشورها برای رشد و توسعه به این برنامه‌ریزی‌ها نیازمند هستند.

(د) نمی‌توان گفت که کشور A برخلاف کشور B با رشد منفی جمعیت مواجه است، چون برای بررسی این مورد به آمارهای دقیق‌تری در زمینه میزان موالید و مرگ و میر نیاز است.

(۱۷۵) ناحیه (۱) ← روستا (مهاجرفرست) / ناحیه (۲) ← (مهاجرپذیر)

بررسی عبارت‌ها:

(الف) مهاجرت بر ترکیب سنی و جنسی هر دو ناحیه اثرگذار است.

(ب) مهاجرت، فرهنگ و زبان ناحیه (۲) را دستخوش تغییر قرار می‌دهد.

(ج) مهاجرت بی‌رویه به برخی از شهرها موجب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آن‌ها شده است.

(د) در شهرها (ناحیه ۲) گاهی به دلیل افزایش جمعیت، امکان استفاده عادلانه از امکانات و تجهیزات و استفاده عموم مردم با مشکل مواجه می‌شود.

۱. درست: حرکت صفحات عمان و اقیانوس هند - اوراسیا هم‌چون حرکت صفحات شکل دهنده قاره آسیا - اروپا نسبت به پوسته سکن دهنده قاره آفریقا و هند از نوع همگراست.
۲. نادرست: کارشناسان با یارنده‌های میدانی از محل رس‌لرزه، شدت رس‌لرزه را اندازه‌گیری می‌کنند.

(۱۶۵) عبارت «ج» صحیح است.

هر چه شکل حوضه آبگیر، گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است و به عکس، هر چه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد، سیل خیزی آن کمتر است. در حوضه‌های گرد، مدت زمان کم‌تری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد به علت اشعاعات پراکنده سرشاخه‌ها که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است، همه جریان‌ها هم‌زمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز و وقوع سیل می‌شوند. به عکس در حوضه‌های کشیده، مدت زمان طولانی‌تری سیری می‌شود تا آب جاری، مسافت سرچشمه تا خروجی را طی کند و در نتیجه، آب سرشاخه‌ها به تدریج و به طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.

(۱۶۶) همه عبارت‌های داده‌شده از جمله عوامل مؤثر در ایجاد زمین‌لغزش‌ها هستند.

(۱۶۷) بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست: شدت و مدت بارش بر وقوع سیل اثرگذار است، نه میانگین بارش سالانه.

(ب) نادرست: کاهش جریان آب در آبراهه‌ها ممکن است ناشی از عوامل انسانی و غیرطبیعی باشد. هم‌چنین توجه کنید که وقوع خشکسالی با عنصر میانگین بارش سالانه مرتبط است.

(ج) درست: ترسالی زمانی صورت می‌گیرد که میزان بارندگی یک منطقه بیش از حد میانگین بارش سالانه در آن منطقه باشد.

(د) درست: در دره‌های کوهستانی، رودها با حفر و فرسایش کناره آبراهه‌ها، تکیه‌گاه دامنه را از بین می‌برند و باعث لغزش در آن می‌شوند. این نوع لغزش‌ها، از فراوان‌ترین نوع لغزش‌های دامنه‌ای به حساب می‌آیند.

(۱۶۸) کاهش یا از بین رفتن محصولات کشاورزی و بروز قحطی و گرسنگی، مهم‌ترین پیامد خشکسالی است.

(۱۶۹) بحران پیشامدی است که به صورت ناگهانی و گاهی شدید رخ می‌دهد و به وضعیتی خطرناک و ناپایدار برای فرد یا جامعه می‌انجامد. در کشور ما مسئولیت مدیریت بحران به عهده سازمان مدیریت بحران است.

(۱۷۰) بررسی عبارت‌ها:

(الف) نادرست: کاهش لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها موجب تجمع انرژی در محل گسل‌ها می‌شود.

(ب) درست: فشار بر لایه‌های پوسته زمین موجب بالا یا پایین رفتن سطح آب زیرزمینی یا تغییر ترکیب شیمیایی آن‌ها می‌شود.

(ج) نادرست: کاهش لرزش‌های کوچک زمین در راستای گسل‌ها موجب توقف تخلیه انرژی در محل شکستگی‌ها می‌شود.

(د) نادرست: فشار بر لایه‌های پوسته زمین موجب تغییر سطح آب‌های زیرزمینی می‌شود.

۱۷۶ بررسی عبارت نادرست،

ج) سلوکیان پیش از اشکانان بر ایران حکومت کردند.

۱۷۷ ۴ در دوره قاجار، ایران به چهار ایالت تقسیم شد این ایالت‌ها عبارت بودند از آذربایجان - کرمان و بلوچستان - فارس و باند - خراسان و سیستان

۱۷۸ ۱ عبارت‌های «ب» و «ج» عبارت صورت سؤال را به نادرستی کامل می‌کند.

در سال ۱۳۱۶ با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ده استان که نام هر استان، یک عدد بود و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می‌شد.

بررسی عبارت‌ها،

الف) نمی‌توان گفت که قصبه معادل کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری فعلی ایران (دهستان) است.

ب) می‌توان گفت که تعداد استان‌های کشور در این مدت، به بیش از سه برابر افزایش یافته است. (سال ۱۳۱۶، ده استان / اکنون ۳۱ استان)

ج) می‌توان گفت در هر دو دوره شهرستان‌ها از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده است.

د) نمی‌توان گفت که در دوره فعلی برخلاف سال ۱۳۱۶، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است، زیرا در هر دو دوره، استان بزرگ‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

۱۷۹ بررسی عبارت‌های نادرست،

ب) طرح ایجاد استان‌های جدید باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. ج) در روستا باید حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر سکونت داشته باشند.

۱۸۰ ۲ A ← شهرستان

B ← دهستان یا شهر

بررسی عبارت‌ها،

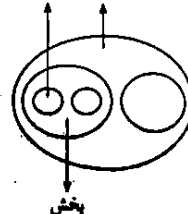
الف) نادرست: بخش، از به هم پیوستن چند دهستان همجوار، شامل چند مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر تشکیل شده است.

ب) نادرست: بخش، توسط بخشدار اداره می‌شود.

ج) درست: دهستان، کوچک‌ترین واحد تقسیمات کشوری است.

د) درست: شهر محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی‌های خاص بوده، به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت‌های اداری اشتغال دارند.

A: شهرستان B: دهستان یا شهر

۱۸۱ ۴

دین یکی از شاخص‌های مهم فرهنگی است. این شاخص (عنصر) فرهنگی بر پدیده‌های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارند و به همین سبب، آثار دین را می‌توان در نواحی مختلف مشاهده کرد. دین نقش مهمی در خلق چشم‌اندازهای فرهنگی دارد.

۱۸۲ ۴ بررسی عبارت‌های نادرست،

الف) خانواده زبانی هند و اروپایی در چندین قاره و خانواده زبانی آفرو - آسیایی در جنوب غربی آسیا و شمال آفریقا گسترش یافته است.

ب) زبان عربی به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های خانواده زبانی آفرو - آسیایی، یکی از زبان‌های رسمی سازمان ملل متحد است.

۱۸۳ ۳ فعالیت‌های اقتصادی نوع اول به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند ← پرورش ماهی، استخراج معدن

فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم شامل فعالیت‌هایی است که طی آن‌ها مواد اولیه و منابع در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند ← صنایع پتروشیمی، صنایع داروسازی، صنعت تولید تجهیزات حمل و نقل فعالیت‌های نوع سوم: به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در فرآیند آن‌ها خدماتی به دیگران ارائه می‌شود ← خدمات هتلداری

۱۸۴ ۱ علت اصلی گرسنگی، «فقر» است. بی‌عدالتی (یعنی توزیع نابرابر درآمد)، در جهان موجب می‌شود عده‌ای قادر به خرید مواد غذایی نباشند. جنگ‌ها و مهاجرت‌های اجباری، عامل دیگر فقر و بی‌پولی و به دنبال آن گرسنگی محسوب می‌شوند. تغییرات آب و هوایی و وقوع خشکسالی، سیل، طوفان و نظایر آن نیز موجب کاهش ذخیره جهانی غلات و بالا رفتن قیمت‌های مواد غذایی می‌شوند و در نتیجه، بر ناتوانی مردم در خرید غذا و افزایش گرسنگی تأثیر می‌گذارند.

۱۸۵ ۲ صنعت، فعالیت اقتصادی نوع دوم است. صنایع دانش‌بنیان از جمله صنایع نوین یا «های‌تک» هستند. این صنایع، با فعالیت‌های اقتصادی نوع چهارم ارتباط نزدیکی دارند. از آن‌جا که صنایع نو (های‌تک) ناگزیر به صادر کردن کالاهای تولیدشده به کشورهای دیگر جهان‌اند، می‌توان گفت این صنایع، با فعالیت‌های اقتصادی نوع سوم (خدمات / تجارت) نیز در ارتباط‌اند.

۱۸۶ ۲ الف) از جمله تولیدکنندگان بخش عمده گندم جهان ← چین، هند، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا ب) از تولیدکنندگان برنج: کشورهای آسیای شرقی و جنوب شرقی (فیلیپین، پاکستان، هند، چین و ...) ج) در دو دهه اخیر در زمینه صنعت به رشد قابل ملاحظه‌ای رسید ← چین د) از مهم‌ترین نواحی صنعتی غرب اروپا ← آلمان، انگلستان

۱۸۷ ۴ عبارت «الف» صحیح است. جنگ‌های جهانی اول و دوم خسارت‌های زیادی به صنایع و زیرساخت‌های صنعتی زد. این کشورها و در رأس آن‌ها آمریکا، برای بازسازی و ترمیم زیرساخت‌های خود و هم‌چنین جلوگیری از تکرار چنین اتفاقی، تازه‌ای شدند و آن مرحله صدور سرمایه به مرحله واردات سرمایه تغییر داد. ترتیب که علاوه بر وارد کردن فشارهای اقتصادی و سیاسی، ایجاد کارخانه‌های مونتاژ در دیگر نقاط جهان را تسهیل کرد.

۱ بررسی عبارت‌های نادرست،

الف) نادرست: اقتصاد جهانی، به معنای ارزش یک پول در تمام جهان نیست.

ب) نادرست: امروزه، صنایع تولیدی و خدماتی در تمام جهان رونق گرفته است.

ج) درست: چهره جهان، به معنای چهره‌ای است که در ذهن ما از جهان به نظر می‌رسد.

د) نادرست: زندگی، به معنای زندگی است که در هر نواحی و در هر دوره تاریخی وجود دارد.

ایجاد رونق اقتصادی، به معنای ایجاد رونق اقتصادی است.

۱۸۹ (۲) صور کالاهای نولندشده در فعالتهای اقتصادی نوع اول
بسی صادرات مواد اولیه و خام ← کشورهای پیرامون

صورت‌گذاشته‌های تولید شده در فعالیت‌های اقتصادی نوع دوم (صفت) ←
کنش‌های مرکز

بررسی عبارتهای نادرست:

الف) کشورهای مرکز به سرمایه‌گذاری در دیگر کشورها، علاقه‌مندند.
ب) کشورهای پیرامون ممکن است با کسری تجاری مواجه شوند.

۱۹۰ (۴) بررسی عبارتهای نادرست:

الف) مناطق آزاد تجاری در واقع وسیله‌ای هستند تا کشورها بتوانند به توسعه اقتصادی دست یابند اما همه مناطق آزاد تجاری در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند؛ زیرا در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعه اقتصادی کمک کنند.

ج) مناطق آزاد تجاری، اغلب در مجاورت بنادر مهم ایجاد می‌شوند.

توجه: هم اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای (اگو - آسه‌آن، نفتا) و هم مناطق آزاد تجاری به منظور رونق و توسعه اقتصادی کشورها ایجاد می‌شوند. اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد. در مناطق آزاد تجاری نیز تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی به صادرات، واردات و انبارداری کالاها بپردازند.

۱۹۱ ۲ حیات عقلی به یک زمین آماده و حاصلخیز تشبیه می‌شود

که حیات علمی، همچون یک نهال در آن بستر رشد می‌کند و شکل می‌گیرد.

پیررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد.

(۲) به عقیده فارابی، انسان، مدنی بالطبع است؛ یعنی ذاتاً به جامعه گرایش دارد. به عبارت دیگر، این گرایش کاملاً انتسابی در ذات انسان قرار دارد.

(۳) مردم مدینه جاهله، هدف مشخصی دارند و آن هدف، سلامت جسم و رفاه مادی است. این مردم به لذت‌های دنیوی است. پس این‌گونه نیست که هدف نداشته باشند و این هدف را انتخاب کردید، در دام طراح افتاده‌اید.

(۱) عبارت موجود در گزینه (۱) دربارهٔ حیات عقلی است؛ نه حیات علمی.
(۲) عبارت موجود در گزینه (۲)، مربوط به حیات فلسفی است؛ نه حیات عقلی.
(۳) عبارت موجود در گزینه (۳)، مربوط به حیات فلسفی است؛ نه حیات علمی.
(۴) رابطهٔ میان حیات عقلی، حیات علمی و حیات فلسفی «سه‌سویه» است؛ یعنی هر کدام بر دیگری تأثیرگذار هستند.

٢١٩

(الف) این عبارت درست است. حیات عقلی، سبب شد که مسلمانان به سوی شاخه‌های مختلف علم (تجربی و غیرتجربی) حرکت کنند و حیات علمی شکل بگیرد، به عبارت دیگر، حیات علمی و حرکت به سوی علوم تجربی و غیرتجربی، در نتیجه حیات عقل بود.

(ب) این عبارت نادرست است. حیات عقلی، تنها شرط لازم برای رشد فلسفه است. در واقع، رشد فلسفه نیازمند حیات علمی نیز می‌باشد.

(ج) این عبارت نادرست است و رابطه علی و معلولی در آن، برعکس بیان شده است. در واقع، به کارگیری روش‌های خاص و بدیع در ایجاد حیات عقلی، علت رسیدن به مرتبه‌ای ممتاز از حیات عقلی و فراهم شدن فرصت تفکر و اندیشه‌ورزی برای مردم بود.

د) این عبارت درست است. در همان قرن اول هجری، دانشمندانی ظهور کردند که در مسائل اعتقادی مانند اثبات وجود خدا، صفات خداوند، ضرورت معاد و نیز مسائلی مانند جبر و اختیار تبخّر داشتند و به تعلیم و کتابت در این

دربارهٔ بدی‌های ظاهری موجود در طبیعت

(۱) به عقیده ابن سینا، مقصد عالم طبیعت، جمیع اجزای عالم است و این عالم را خداوند تعالی با جبرایی ناپذیر است؛ پس نباید آن را در جهان مادی و محسوس و متصور تصور کرد. (۲) رابطه علی و معلولی بیان شده در این گزاره، در حقیقت بیانگر تحولات آن موجود، براساس طبیعتش است و این گزاره را می توان به این گونه نیز بیان کرد: (۳) رابطه علی و معلولی بیان شده در این گزاره، بیانگر نظم و نظام احسن است؛ زیرا با لطف و عناایت خداوند تعالی است.

۱۹۷۲ ۲

۲۹۸ سهروردی - ملازم استدلال عقلی محلی (شیوه رابع)

فلسوفان مشائی برای کتب معرفت، از کتب و شهود عقلی بر استفاده می‌کند

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱۱ «نور» و «وجود» هر دو یک حمت هستند و صرفاً تفاوت لفظی دارند.
- ۱۲ پس این موضوع، مهم‌ترین مطلب این دو حکمت است.
- ۱۳ این عبارت از نظر محتوا درست است، چرا که سرچشمه حکمت اشراق، در حکمت مشاء از مراتب اولیای پس از بیان استفاده نمی‌نمود اما باید در نظر داشت که مهم‌ترین مبحث این دو حکمت، چارچه در کنگور خارج ۱۴۰۱ سر به سر ندارد و این موضوع است.
- ۱۴ در فلسفه سهروردی، استدلال عقلی کنار گذاشته نشده و هم‌چنان از آن استفاده می‌شود، در حالی که در گریه (۴) بیان شده که به حای استدلال، از شهود استفاده می‌شود.

۲۹۹ از آن‌ها که «نور» در فلسفه سهروردی، همان «وجود» است و

مطلق من کتاب، مغرب کامل، حایی است که به‌راهی از «نور» ندارد؛ پس می‌توان نتیجه گرفت که در مغرب کامل، چیزی وجود ندارد و در حکم معدوم است. برای رفع ابهام، به این نکته توجه داشته باشید که جهان طبیعت و انسان‌ها در حایی میان مشرق و مغرب جهان قرار دارند و این‌گونه نیست که انسان‌ها در انتهای مغرب جهان (یعنی همان مغرب کامل) وجود داشته باشند در واقع عالم ماده، گسترده‌تر از مغرب کامل است و کل جهان مغرب (مغرب وسطی، مغرب کامل و ...) را شامل می‌شود و انسان‌ها در بخشی از جهان ماده قرار دارند که در تاریکی مطلق نیست و به هر حال بهره از نور (هر چند کم‌تر از مشرق جهان) دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) لولاً، همه موجودات در اصل نورانیت با یکدیگر شباهت دارند و در میزان نورانیت تفاوت دارند. ثانیاً، اولین نتیجه اشراق نور توسط خداوند، متجلی شدن خود خداوند است؛ یعنی نشانه‌های خدا با پرتوافشانی‌اش آشکار می‌گردد.

۲) خداوند هم علت ایجاد جهان و هم علت بقای آن است.

۴) لولاً نور و ظلمت، با یکدیگر ترکیب نمی‌شوند؛ بلکه در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند. ثانیاً، ظلمت و تاریکی، موجودی مستقل نیست؛ بلکه همان نبودن نور است.

نکته: مجرد و مادی با یکدیگر ترکیب نمی‌شوند همان‌طور که نور و ظلمت با یکدیگر ترکیب نمی‌شوند؛ پس منظور کتاب از «آمیختگی نور و ظلمت»، صرفاً کنار هم بودن آن‌ها است.

۳۰۰ حکیم متاله از نظر اشراق، کسی است که هم در فُور

برهانی به کمال رسیده و هم به اشراق و عرفان دست یافته است؛ در حالی که اشراق و عرفان در لطفه مشاء وجود ندارد، پس باید از شیوه آنان فراتر رفت. هم چنین باید در نظر داشت که اگرچه یک فیلسوف مشائی است که از شهود در فلسفه استفاده نکرده است و مطابق با دیدگاه سهروردی، نمی‌تواند حکیم باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲) حکیم متاله باید در استدلال عقلی نیز تبحر داشته باشد.
- ۳) حکیم متاله باید در شهود قلبی نیز تبحر داشته باشد.
- ۴) ممکن است حکیم متاله، به صورت ظاهری حاکم نباشد و در باطن ریاست جهان را بر عهده داشته باشد.

۳۰۱ شکل چهارم هر الف ب است. هیچ ج الف نیست.

← یعنی ب ج است
 شکل دوم هر الف ب است هیچ ج ب نیست. ← یعنی الف ج نیست.
 شکل اول هر الف ب است هیچ ب ج نیست. ← یعنی الف ج نیست.
 شکل سوم هر الف ب است هیچ الف ج نیست. ← یعنی ب ج نیست.

۳۰۲ نتیجه موجه جزئی از قیاس‌های معتبر شکل اول، سوم و

چهارم به دست می‌آید اما از شکل دوم به دست نمی‌آید، چون تمام نتایج در شکل دوم، سالبه جزئی یا سالبه کلیه است.

۳۰۳ می‌توانیم با این دو قضیه، یک قیاس اقترانی معتبر تشکیل

دهیم. اگر نتیجه این قیاس «بعضی ج ب نیست» باشد، قانون نتیجه و شرایط اعتبار برقرار هستند. بنابراین قیاس معتبر خواهد بود و از صدق مقدمات صدق نتیجه را می‌توانیم نتیجه بگیریم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۴) اگر نتیجه قیاس را «بعضی ج الف نیست» یا «بعضی الف ج نیست» در نظر بگیریم، در این صورت حد وسط (الف) در نتیجه حذف نمی‌شود، در صورتی که حد وسط باید در نتیجه حذف شود.

۳) اگر نتیجه قیاس را «بعضی ب ج نیست» در نظر بگیریم، آن‌گاه قیاس شرط سوم اعتبار را نخواهد داشت، چون «ج» در نتیجه مثبت ولی در مقدمات منفی گرفته است.

۳۰۴ در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجهه

جزئی یا موجهه کلیه باشد. در شکل سوم، یکی از مقدمات باید کلیه باشد. وقتی که در یک قیاس اقترانی معتبر شکل سوم، نتیجه سالبه باشد، دارای حالات زیر خواهد بود:

- الف) هر الف ب است. هیچ الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.
- ب) بعضی الف ب است. هیچ الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.
- ج) هر الف ب است. بعضی الف ج نیست؛ بعضی ب ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجهه جزئی یا موجهه کلیه باشد.

۲) در کلیه قیاس‌های معتبر شکل سوم، مقدمه اول باید موجهه جزئی یا موجهه کلیه باشد و الزامی به کلیه بودن مقدمه اول نیست.

۳) در قیاس‌های معتبر شکل سوم هیچ‌گاه محمول در مقدمه اول علامت مثبت نخواهد داشت، چون مقدمه اول موجهه است. در نتیجه محمول مقدمه اول همیشه علامت منفی می‌گیرد.

۳۰۵ در این استدلال، مغالطه عدم تکرار حد وسط از لحاظ لفظ

روی داده است، زیرا در مقدمه اول حد وسط «دو برابر عدد چهار» است اما در مقدمه دوم حد وسط «عدد چهار» است.

۳۰۶ اگر مقدمه اول را نقیض کنیم یک قیاس معتبر شکل دوم به

دست خواهد آمد
 بعضی الف ب نیست. هر ج ب است. ← یعنی بعضی الف ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اگر از عکس مستوی مقدمه اول استفاده کنیم، قیاس نامعتبر «بعضی ب الف است. هر ج ب است.» تشکیل می‌شود، زیرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی خواهد گرفت.

(۳۰) هر الف ب است هر ج الف است. بعضی ب ج است در

این قیاس هر دو مقدمه کلی است اما سعه جزئی است

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۲) به پاسخ گزینه (۱) رجوع کنید

(۳) در یک قیاس معتر شکل چهارم ممکن است حد وسط در هر دو مقدمه علامت مثبت نداشته باشند و مقدمه دوم هم کلی نباشد؛ هر الف

(۴) ب است بعضی ج الف (-) است. بعضی ب ج است

(۳۱) در دوره جدید اروپا، همان‌طور که فیلسوفان اروپایی از

جهت معرفت‌شناسی به دو گروه «عقل‌گرایان» و «تجربه‌گرایان» تقسیم

شدند، از جهت انسان‌شناسی نیز به تدریج، دو تلقی از انسان پیدا کردند

و دو جریان را پدید آوردند که تاکنون نیز این دو جریان هم‌چنان در

مباحثات فلسفی اروپا حضور دارند؛ البته یکی از این دو، حضور فعال‌تر و

تأثیرگذارتری بر فرهنگ و زندگی اروپاییان معاصر داشته است. یک جریان،

معتقد به وجود «نفس» یا «روح» هستند و برای انسان دو بُعد روحی و مادی

قائل‌اند و حقیقت انسان را همان روح و نفس وی می‌دانند. اما جریان دیگر، به

این سو تمایل دارند که یا اصولاً وجود «نفس» را انکار کنند و انسان را یک

موجود مادی بدانند و یا نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی کنند و از

آثار و لوازم بدن به شمار آورند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) یکی از مسائل مورد توجه فیلسوفان از ابتدای شکل‌گیری فلسفه تاکنون

مسئله «حقیقت انسان» بوده است. آن‌ها در این مورد نظرات مختلف و گاه

متضادی بیان کرده‌اند. بیان نظرات فلاسفه و تأمل در آن‌ها می‌تواند ما را برای

رسیدن به یک دیدگاه روشن کمک کند.

(۲) ارسطو نظر استاد خود افلاطون را پذیرفت که قوه نطق و قلبیت حیات

مربوط به نفس است، نه بدن. بدنی بدون نفس، یک موجود مرده است. از نظر

ارسطو نفس انسان در هنگام تولد، حالت بالقوه دارد و هیچ‌چیز بالفعلی ندارد،

نه علم، نه احساس، نه محبت و نه نفرت و نه هیچ‌چیز دیگر. نفس، به تدریج

این امور را کسب می‌کند و به «فعلیت» می‌رسد و کامل و کامل‌تر می‌شود.

(۳) یک بخش از مباحث مربوط به فلسفه، تفکر فلسفی درباره انسان یا

«انسان‌شناسی فلسفی» است. این شاخه از فلسفه (شاخه‌های فلسفه یا

فلسفه‌های مضاف) به مسائل مهم و بنیادین درباره انسان، از قبیل چیستی

انسان، جایگاه او در جهان، آینده وی و ویژگی‌های خاص او می‌پردازد.

(۳۲) ماتریالیست‌ها می‌گویند انسان فقط یک بُعد مادی دارد و

دارد که همان بُعد مادی است. فیلسوف ماتریالیست قرن نوزدهم نیز انسان را

فقط یک موجود مادی می‌دانستند و هیچ بُعد دیگری را برای او قائل نبودند.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) از نظر افلاطون، نفس جزء جدایی‌ناپذیر انسان است و انسان را

فقط از جهت جسمانی نمی‌دانستند؛ بلکه او را موجودی مرکب از دو تلقی از انسان،

انسان، می‌دانستند. یکی از این دو تلقی، بُعد مادی و گروهی از فیلسوفان

می‌دانند و دیگری، بُعد روحی و گروهی از فیلسوفان دیگر می‌دانند.

لوازم بدن به شمار آورند و یا نفس را چیزی فرعی نسبت به بدن تلقی کنند و از

(۴) توماس هابز، فیلسوف انگلیسی قرن هفدهم میلادی، معتقد به این بود که

یک دستگاه مکانیکی می‌تواند تمام رفتارهای انسان را توضیح دهد.

۰ هر منکر از مباحث مقدمه دوم عبارت است از قیاس نامعتبر «هر

الف ب است بعضی ج ب است. بعضی الف ج است» چرا حد وسط در

هر دو مقدمه علامت منفی خواهد گرفت

۰ هر منکر از معبر مقدمه دوم عبارت است از قیاس «هر الف

ب است بعضی ج ب است. بعضی الف ج است» که نامعتبر خواهد

بود چرا حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی می‌گیرد

(۳۳) یک قیاس معتر شکل دوم به دست می‌آید، هر الف ب است

هیچ ج ب است. هیچ الف ج نیست. (البته ما این قیاس نتیجه سالبه

جذب می‌کنیم که به صورت تداخل از نتیجه به دست می‌آید هم معتبر است)

منکر چهارم هر الف ب است هیچ ج الف است. هیچ ب ج نیست (این

قیاس، سعه کلی نامعتبر است چون «ب» در نتیجه علامت مثبت می‌گیرد

اما در مقدمات علامت منفی گرفته است. البته این قیاس به صورت تداخل با

سعه جزئی معتبر است، بعضی ب ج نیست.)

(۳۴) قیاس معبر شکل سوم تشکیل می‌شود؛ بعضی ب الف است.

هیچ ب ج نیست. بعضی الف ج نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها،

(۱) قیاس نامعتبر شکل چهارم متشکل از دو مقدمه جزئی تشکیل می‌شود،

ریز محمول نتیجه علامت مثبت می‌گیرد اما در مقدمات علامت منفی گرفته

است؛ بعضی ب الف است. بعضی ج ب نیست. بعضی الف ج نیست.

(۲) قیاس نامعتبر شکل چهارم تشکیل می‌شود، زیرا حد وسط در هر دو مقدمه

علامت منفی می‌گیرد. هم‌چنین نتیجه مورد نظر هم به دست نمی‌آید؛ بعضی

ب الف است. هر ج ب است. بعضی الف ج است.

(۳) قیاس معتر شکل دوم تشکیل می‌شود اما نه با نتیجه مورد نظر در صورت

سؤال؛ بعضی ب الف است. هیچ ج الف نیست. بعضی ب ج نیست.

(۳۵) فقط قضایای کلی (موجبه کلیه و سالبه کلیه) دارای تضاد

هستند. نتیجه قیاس مذکور در گزینه (۴) سالبه کلیه (هیچ الف ج نیست) است

و متضاد آن عبارت است از قضیه موجبه کلیه «هر الف ج است».

حال نتایج گزینه‌ها را به ترتیب بیان می‌کنیم:

(۱) بعضی الف ب است.

هیچ ج الف نیست.

بعضی ب ج نیست.

هر ب الف است.

بعضی الف ج است.

هر الف ب است.

هیچ الف ج نیست.

بعضی ب ج نیست.

هیچ ب الف نیست.

هر ج ب است.

بعضی الف ج نیست.

هیچ ج الف نیست.

هر ج ب است.

بعضی الف ج نیست.

هیچ ج الف نیست.

۲۱۳ ۳. اصول عمرگرای دیگر بر عموماً، مانند دکارت و کانت، عقیده دارند که اصل تمام امور، یک حقیقت روحانی برتر دارد که اختیار و اراده مربوط به آن است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

کانت با استدلال دیگری که با استدلال دکارت متفاوت بود، به انسان حقیقت بدنی را وارد و حصار آن برداشت. او از این راه، نفس مختار و برتر را استنتاج کرد و گفت انسان یک موجود اخلاقی و برخوردار از وجدان حرمی است و یک حس و برتری بدون وجود اختیار و اراده آزاد معنا ندارد. حس و برتری نفس است، نه بدن که یک امر مادی است.

۲. خصم یک بحث «روح» یا «نفس» است که مرکز اندیشه‌های مسیحی است که استدلال می‌کند، می‌پذیرد یا رد می‌کند، روح و بدن تماماً یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر همد و روح از بدن استفاده می‌کند. پس، دکارت حالات نفسانی را مختص به نفس می‌داند، زیرا وی دو قلمرو نفس و بدن را مطلقاً از یکدیگر تفکیک می‌کند و حقیقت نفس را فکر می‌داند.

۴. روح از قوانین فیزیکی آزاد است ولی بدن مانند دیگر اجسام از قوانین فیزیکی تبعیت می‌کند و آزاد نیست.

۲۱۴ ۱. به عقیده دکارت، روح و بدن کاملاً از یکدیگر مجزا هستند و خاصیت‌های متفاوت دارند، گرچه با یکدیگر هستند و روح از بدن استفاده می‌کند. سایرین می‌توان گفت که توضیح و تبیین اتصال و اتحاد نفس با بدن دشوار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲ و ۴. ماتریالیست‌ها دسته‌ای از فیلسوفان هستند که می‌گویند همه موجودات و از جمله انسان فقط یک بُعد و یک ساخت دارند که همان بُعد مادی و جسمانی است. آنان می‌گویند ذهن و روان هم چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست. از نظر ماتریالیست‌ها انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است، نه چیزی فراتر از آن. یکی از ماتریالیست‌های اولیه توماس هابز است. او ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی تلقی می‌کرد که شبیه یک دستگاه مکانیکی، مثل موتور اتومبیل، کار می‌کند. پس این دو گزینه، اصلاً جزء دیدگاه‌های دکارت به شمار نمی‌رود.

۳. دکارت، همانند فیلسوفان عقل‌گرای دیگر برای انسان دو بُعد روحی و مادی قائل بود. وی بدن را جوهری مادی و نفس را جوهری روحانی در نظر می‌گرفت و این موضوع را نمی‌توان از جمله مهم‌ترین اشکالات فلسفه دکارت در انسان‌شناسی فلسفی دانست.

۲۱۵ ۲. از نظر ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها، چون تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد (انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد) نمی‌توان برای انسان ارزش ویژه‌ای قائل شد. مثلاً اگر انسان به اخلاق و فضائل اخلاقی توجه می‌کند، به این دلیل نیست که فضیلت‌گرایی در روح و فطرت او وجود دارد، بلکه به این دلیل است که انسان‌ها وارد زندگی اجتماعی و زیست اجتماعی شده‌اند و این زیست اجتماعی آن‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند. پس این سخن که برخی از موجودات زنده، در روند تأمین نیازهای اساسی خود ناچار از پذیرش حقوق دیگر افراد شده‌اند، نتیجه پذیرش این مطلب است که انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با سایر حیوانات ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱. از نظر داروینیست‌ها، انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با حیوانات ندارد. پس شعور ویژه‌ای برای انسان قائل نیستند.

۳ و ۴. از نظر داروینیست‌ها، این زیست اجتماعی است که انسان‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است تا بتوانند با هم زندگی کنند.

۲۱۶ ۱. فیلسوفان مسلمان و به خصوص فارابی، ابن‌سینا، خواجه‌نصیر، سهروردی، میرداماد، ملاصدرا، سبزواری و نیز بسیاری از فیلسوفان مسلمان دوره معاصر تأکید می‌کنند که نمی‌توان انسان را به یک موجود صرفاً زمینی و مادی تقلیل داد و در همان حال برای وی ویژگی‌هایی متعالی و ارزشمند مانند آزادی، کرامت انسانی، نوع‌دوستی و فضایی از این قبیل قائل شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲. ابن‌سینا چنین نظری ندارد که روح انسان مقدم بر بدن در عالمی غیر از این عالم از وجودی مستقل برخوردار بوده است. از نظر ابن‌سینا، روح انسان پس از تکمیل بدن و رسیدن بدن به مرحله‌ای از رشد، خلق می‌شود و به بدن ملحق می‌شود.

۳. این که روح انسان استعداد کسب علم از طریق تفکر را دارد، از طریق شهود مراتب برتر و مجرد هستی اثبات نمی‌شود.

۴. روح انسان می‌تواند بی‌واسطه (نه با واسطه) اموری از قبیل اخلاق، عشق، دوستی، نفرت، پرستش و معنویت را دریابد و آن‌ها را در خود پدید آورد.

۲۱۷ ۲. ابن‌سینا هم‌چون عارفان برای روح جایگاهی بسیار رفیع در نظام خلقت قائل شد. او برای توصیف بی‌قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش، شمری به زبان عربی سرود و وضعیت روح را با بیانی تمثیلی، در آن شرح داد. سهروردی نیز نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن جاست. پس هم ابن‌سینا و هم سهروردی بی‌قراری و کوشش روح برای رسیدن به جایگاه اصلی‌اش را با بیانی تمثیلی شرح می‌دهند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱. سهروردی عقیده داشت که نفس انسان، همان جنبه نورانی وجود و جسم و بدن او، همان جنبه ظلمانی اوست. این نفس، اگر نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب شایستگی و لیاقت بیشتر، مسیر کمال را طی کند.

۳ و ۴. ابن‌سینا از طریق یک تبیین عقلی به توضیح و تبیین تعلق داشتن قوه نطق و قابلیت حیات برای نفس انسان و نیز تفکیک دو جوهر مستقل مادی و مجرد از ذات انسان می‌پردازد.

۲۱۸ ۴. شیخ شهاب‌الدین سهروردی که یکی از فیلسوفان بزرگ جهان اسلام است و یک عارف و سالک الهی‌الله نیز محسوب می‌شود، با بهره‌مندی از الهامات و اشارات معنوی خود، بسیاری از حقایق را از طریق شهود درونی به دست می‌آورد و تلاش می‌کند آن‌ها را به زبان فلسفه و استدلال بیان کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱. سهروردی چون یک عارف و سالک الهی‌الله نیز محسوب می‌شود، با بهره‌مندی از الهامات و اشارات معنوی خود بسیاری از حقایق را از طریق شهود درونی به دست می‌آورد و در انسان‌شناسی خود نیز متأثر از اندیشه‌های عرفانی خویش، نفس انسانی را حقیقتی مربوط به مشرق عالم می‌داند که از مشرق وجود دور افتاده و مشتاق بازگشت به آن جاست.

۲۲۱ ۴ - افزایش افرایش مراکز تولیدی از معادله رشد است
افزایش سطح بهداشت - از مؤلفه‌های توسعه انسانی می‌باشد
الف) کاشت و برداشت سری جهت مصرف خانگی از مواردی است که در تولید
داخلی محاسبه نمی‌شود

ج) یک منشأ رشد اقتصادی، آموزش نیروی انسانی است
۲۲۲ ۱ - الف) رشد به معنای افزایش تولید است، بنابراین مفهومی کلی
می‌باشد

ب) در اقتصاد گاهی افزایش شاخص رشد یک کشور با افزایش درآمد آن معادل
در نظر می‌گیرند.
ج) تولید ناخالص داخلی ایران، جمع تمام تولیداتی است که شرکت‌ها و
افراد که در ایران فعالیت می‌کنند، آن‌ها را تولید کرده‌اند؛ حتی اگر بخشی از
این تولید متعلق به خارجی‌ها باشد.

۲۲۲ ۴ - قیمت کالا در سال جاری $\times$ مقدار کالا در سال جاری = GDP به قیمت اسمی
(جاری)

$$\text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۰ = (۴۰۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (۱۰۰۰ \times ۲۰۰۰) = ۶,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

$$\text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۱ = (۵۰۰ \times ۱۱,۰۰۰) + (۱۱۰۰ \times ۲۵۰۰) = ۸,۲۵۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

$$\text{GDP اسمی سال } ۲۰۰۲ = (۶۰۰ \times ۱۲,۰۰۰) + (۱۲۰۰ \times ۳۰۰۰) = ۱۰,۸۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

سال ۲۰۰۰ به عنوان سال پایه می‌باشد.
محاسبه میزان تولید GDP به قیمت واقعی با استفاده از سال ۲۰۰۰ به عنوان
سال پایه برابر است با:

$$\text{قیمت کالا در سال پایه} \times \text{مقدار کالا در سال جاری} = \text{GDP به قیمت واقعی}$$

$$\text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۰ = (۴۰۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (۱۰۰۰ \times ۲۰۰۰) = ۶,۰۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

توجه: در سال پایه (۲۰۰۰) میزان تولید به قیمت واقعی (پایه) برابر خواهد
بود با میزان تولید به قیمت جاری:

$$\text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۱ = (۵۰۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (۱۱۰۰ \times ۲۰۰۰) = ۷,۲۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

$$\text{GDP واقعی سال } ۲۰۰۲ = (۶۰۰ \times ۱۰,۰۰۰) + (۱۲۰۰ \times ۲۰۰۰) = ۸,۴۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

۲۲۲ ۱ - الف) گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص
دهک‌ها، قابل ثبت نیست. به همین دلیل، اقتصاددانان برای به دست آوردن
اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت، هزینه
خانوار نماینده درآمد آن است.

ب) جزء اول، نرخ باروری، جزء سوم: شاخص پایداری محیطی، از مؤلفه‌هایی
هستند که در گزارش‌های توسعه انسانی منعکس می‌شود.

ج) به مجموع تولید همه کالاها و خدمات نهایی تولیدشده توسط مردم یک
کشور، چه در داخل و چه در خارج، تولید ملی می‌گویند.

۳) سه‌رودی به جای مفهوم «وجود» (که مورد توجه انسان بوده، سیر
مفهوم «بهره» استفاده می‌کرد او معتقد بود که هستی، مراتب نور است. حدیث
که نور محض است و هیچ ضمنی در او راه ندارد. «نور الانوار» است سایر
مراتب وجود، نور هستی خود را از نور انوار مرآت می‌کشد، اما چون نور کامل
نشد، بر کسی از نور و ظلمات.

۳) سه‌رودی عقیده داشت که نفس انسان، عامل حسه نورانی وجود و جسم و
نفس او، هم حسه ظنمائی است این نفس، اگر نور است بشتری کسب کند،
حدیث هستی را بهتر رؤیت می‌کند و می‌تواند با کسب ساسکی و لیاقت
سیر، سیر کامل را طی کند.

۲۱۹ ۱ - ملاصدرا همانند فیلسوفان مسلمان هم از تعالیم قرآن و
هم از آموزه‌های عرفانی متأثر بود و کوشید حقیقت متعالی انسان را
بشناسد و جایگاه برتر او در هستی را نشان دهد. به همین دلیل، وی در
تبیین حقیقت انسانی، تفاوت با برخی از فلاسفه دوره جدید اروپا از جمله
هابز، مارکس و حتی دکارت عمل کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) سخن ملاصدرا در مورد ارتباط روح و بدن مشخص است. روح، براساس این
مکتب، چیزی صمیمه شده به بدن نیست، بلکه نتیجه رشد و تکامل خود جسم
و بدن است. از نظر ملاصدرا، روح و بدن دو چیز مجزا نیستند که کنار هم قرار
گرفته باشند بلکه این‌ها وحدتی حقیقی دارند به گونه‌ای که یکی (روح) باطن
دیگری (بدن) است.

۳) پیچیدگی انسان در آرای ملاصدرا مطرح نشده است و در حقیقت
داروینیست‌ها می‌گفتند که انسان به‌جز پیچیدگی بیشتر، تفاوت حقیقی با
حیوانات ندارد.

۴) از دیدگاه مکتب فلسفی ملاصدرا، حقیقت انسان، همان‌گونه که بسیاری
دیگر از فیلسوفان (از جمله ابن‌سینا) گفته‌اند، حقیقتی دوئیدی است: روح و
بدن. یعنی سخن ملاصدرا درباره دوئیدی حقیقت انسان همان سخن ابن‌سینا
است و توسط ملاصدرا رد و انکار نشده است.

۲۲۰ ۲ - از منظر مکتب فلسفی ملاصدرا، اگرچه انسان ظرفیت و
استعداد بی‌نهایت دارد، اما این استعداد، به معنای رسیدن حتمی وی به
کمالات نیست. انسان باید با اختیار و اراده خود، این ظرفیت را به فعلیت
برساند. یعنی باید مسیر تکاملی به سوی خدا را انتخاب نماید و با ایمان
و عمل، این مسیر را طی کند. البته او اختیار دارد که مسیرهای دیگری
غیر از مسیر تکامل را برگزیند. بنابراین در ابتدای زندگی هر انسانی معلوم
نیست وی چه هویتی خواهد داشت، شجاع خواهد بود یا ترسو؟ بخشنده
خواهد بود یا بخیل؟ عالم خواهد بود یا نادان؟ همه این‌ها به صورت بالقوه
در وجود انسان هست و بالفعل شدن هر کدام از آن‌ها، به گزینش‌ها و شیوه
زندگی افراد مربوط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) از منظر مکتب فلسفی متعالیه، اگرچه انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت
دارد، اما این استعداد، به معنای رسیدن حتمی وی به کمالات نیست.

۲ و ۴) براساس مطالبی که در گزینه (۲) از حکمت متعالیه نقل کردیم، معلوم
می‌شود که از نظر ملاصدرا، هویت هر فردی به تدریج در طول عمر او
ساخته می‌شود، نه این‌که هر فردی دارای نفس و هویتی ثابت باشد که همواره
به یک صورت باقی است ولی حالات و صفات نفس متغیر باشد.

مجموع درآمدهایی که در طول سال مصب کنوری می‌شود = درآمد داخلی

$$\Rightarrow ۳۶۰۰ + ۱۲۰۰ + \left(\frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۳۶۰۰\right) + ۱۵۰۰ = ۵۹۴۰ \text{ میلیارد ریال}$$

$$\text{درآمد داخلی} = \frac{\text{سرمایه درآمد داخلی}}{\text{جمعیت}}$$

$$\Rightarrow \frac{۵,۹۴۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۳۰,۰۰۰,۰۰۰} = ۱۹۸,۰۰۰ \text{ ریال}$$

(۲۲۶) ۱. مراحل بودجه‌بندی به این شکل است:

- ۱- مشخص کردن درآمد ماهیانه از هر منبع
- ۲- فهرست کردن هزینه‌های ثابت و متغیر
- ۳- مقایسه مجموع درآمدها و هزینه‌ها
- ۴- کاهش هزینه‌های غیرضروری و شناسایی فرصت‌ها در جهت افزایش درآمد در صورت بیشتر بودن هزینه‌ها از درآمد

(۲۲۷) ۲. نتایج پرداخت خمس عبارت‌اند از: ۱- توزیع مجدد ثروت در جامعه ۲- کمک به عدالت اقتصادی ۳- کمک به افراد نیازمند (کسانی که توان کار و فعالیت اقتصادی ندارند)

(۲۲۸) ۳

الف)

$$\frac{\text{سهم دهک دهم جامعه (۱۰ درصد آخر)}}{\text{سهم دهک اول جامعه (۱۰ درصد اول)}} = \frac{\text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}}$$

$$H \text{ کشور} = \frac{۲۰}{۴} = ۵$$

$$F \text{ کشور} = \frac{۲۰}{۲/۵} = ۱۲$$

ب) وضعیت توزیع درآمد و شرایط رفاهی کشور F، نامناسب‌تر است، زیرا هر چه نسبت دهک دهم به دهک اول بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

(۲۲۹) ۳. در جدول دوره‌ای هزینه‌ها مواردی چون: ۱- نوع هزینه ۲- پیش‌بینی پذیر بودن یا نبودن آن‌ها ۳- ثابت یا متغیر بودن ۴- بازه (تاریخ) هزینه‌های صرف‌شده ۵- درصد هزینه بر مجموع کل هزینه، لحاظ می‌شود.

(۲۳۰) ۳

+ میزان درآمدی که فرد در پایان سال برایش باقی مانده است) $\times \frac{۲۰}{۱۰۰} = \text{خمس}$
(ارزش اقلام مصرفی که خریده ولی مصرف نکرده است)

$$\Rightarrow ۳,۵۰۰,۰۰۰ = \frac{۲۰}{۱۰۰} \times (۱۵,۰۰۰,۰۰۰ + x)$$

$$۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۰x$$

$$\Rightarrow ۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰x$$

$$\Rightarrow ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۰x$$

$$\Rightarrow x = \frac{۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۲۰} = ۲,۵۰۰,۰۰۰$$

+ مجموع درآمد باقی‌مانده برای فرد = y

ارزش اقلام خریداری شده و مصرف‌نشده

$$\Rightarrow ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ + ۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۱۷,۵۰۰,۰۰۰ \text{ تومان}$$

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره								
	بخش دوم: پایخ تشریحی									
۱	بر اساس آیه (مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ زُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ) مسلمانان، چه وظیفه‌ای برعهده دارند؟ مسلمانان باید میان خود پیوند برادری برقرار کنند و با ظالمان و مفسدان مبارزه نمایند. (۰/۵)	۰/۵								
۲	آیه شریفه (أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّنِّ فَذَلِكَ يَنْدِعُ الْيَتِيمَ ...) به کدام یک از مراتب عدالت اشاره دارد؟ ۱) عدالت در حوزه اجتماعی گزینه (۲) عدالت در حوزه اقتصادی (۰/۵)	۰/۵								
۳	صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. الف) توانایی بهره‌مندی بیشتر از طبیعت از آثار منفی تمدن جدید در حوزه علم است. غلط (۰/۷۵) ب) در قرن ۱۸ میلادی با پیدایش تمدن جدید، این احساس پدید آمد که علم تجربی تنها رمز موفقیت و سعادت ملت‌هاست. صحیح (۰/۷۵)	۰/۵								
۴	کدام یک از توصیفات ستون سمت راست با عناوین سمت چپ مرتبط است؟ (یک مورد در سمت چپ اضافی است). <table><tr><td>الف) نیازمند عزت نفس، توکل، اعتماد به خداوند و ... است.</td><td>۱) تقویت ایمان و اراده</td></tr><tr><td>ب) در شبکه جهانی اطلاع‌رسانی (اینترنت)، شاید سخت‌ترین هماوردی حق و باطل در جریان است.</td><td>۲) مبارزه با ستمگران</td></tr><tr><td>پ) دعوت به حق و عدالت را نباید منحصر به صحبت و شعار کنیم.</td><td>۳) استفاده از بهترین روش‌ها برای رساندن پیام</td></tr><tr><td></td><td>۴) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام</td></tr></table> الف) ۱) تقویت ایمان و اراده (۰/۵) ب) ۳) استفاده از بهترین روش‌ها برای رساندن پیام (۰/۵) پ) ۲) مبارزه با ستمگران (۰/۵)	الف) نیازمند عزت نفس، توکل، اعتماد به خداوند و ... است.	۱) تقویت ایمان و اراده	ب) در شبکه جهانی اطلاع‌رسانی (اینترنت)، شاید سخت‌ترین هماوردی حق و باطل در جریان است.	۲) مبارزه با ستمگران	پ) دعوت به حق و عدالت را نباید منحصر به صحبت و شعار کنیم.	۳) استفاده از بهترین روش‌ها برای رساندن پیام		۴) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام	۱/۵
الف) نیازمند عزت نفس، توکل، اعتماد به خداوند و ... است.	۱) تقویت ایمان و اراده									
ب) در شبکه جهانی اطلاع‌رسانی (اینترنت)، شاید سخت‌ترین هماوردی حق و باطل در جریان است.	۲) مبارزه با ستمگران									
پ) دعوت به حق و عدالت را نباید منحصر به صحبت و شعار کنیم.	۳) استفاده از بهترین روش‌ها برای رساندن پیام									
	۴) ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین اسلام									
۵	ویژگی‌های جامعه عدالت‌محور پیامبر اکرم (ص) را بنویسید. مظلوم بتواند به آسانی حق خود را از ظالم بستاند و امکان رشد برای همه انسان‌ها فراهم باشد (۰/۷۵)، نه این‌که نعمت‌ها و ثروت‌های زمین در انحصار گروهی محدود باشد. (۰/۷۵)	۰/۵								
۶	یکی از دلایل تشکیل حکومت اسلامی چیست؟ پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت (۰/۵)	۰/۵								
۷	رفتارهای جاهلی حاکمان بنی‌امیه و بنی‌عباس با زنان چگونه بود؟ با توسعه سرزمین‌های اسلامی و شکل‌گیری حکومت‌هایی که دیگر پیامبر و یاران پیامبر را الگوی خود قرار نمی‌دادند، بار دیگر برخی از رفتارهای جاهلی نسبت به زن پدیدار شد (۰/۵). حاکمان بنی‌امیه و بنی‌عباس و بسیاری از حاکمان سرزمین‌های اسلامی با تشکیل حرمسرا، زنان زیادی را به دربار خود آوردند و حقوق الهی آنان را نادیده گرفتند. (۰/۵)	۱								
۸	چرا برخی از اعراب، پیامبر (ص) را «ابتر» صدا می‌زدند؟ او پیامبری بود که پسری برایش نمانده بود و فقط چهار دختر داشت که سه دختر بزرگ‌تر قبل از رحلت پیامبر (ص) از دنیا رفته بودند و فقط کوچک‌ترین آن‌ها که فاطمه (س) بود برای پیامبر باقی‌مانده بود؛ از این‌رو، برخی اعراب پیامبر را ابتر (بی‌دنباله) صدا می‌کردند تا تحقیرش نمایند. (۱)	۱								

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

1397

ردیف	راههای تصحیح	نمره						
۱۵	در جدول زیر، رویکردهای مختلف جامعه‌شناسی مدرن و علوم اجتماعی جهان اسلام را از نظر انواع عقلی که از آن‌ها بهره می‌برند، کامل کنید <table><tr><th>جامعه‌شناسی مدرن</th><th>علوم اجتماعی جهان اسلام</th></tr><tr><td>پوریتوبستی (تبیینی)</td><td>از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند و تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند</td></tr><tr><td>انتقادی</td><td>از ظرفیت جهان‌شمول ... ب... و عقل عملی استفاده می‌کند.</td></tr></table> الف) عقل امراری (تجربی) (۰/۲۵) ب) عقل نظری (۰/۲۵)	جامعه‌شناسی مدرن	علوم اجتماعی جهان اسلام	پوریتوبستی (تبیینی)	از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند و تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند	انتقادی	از ظرفیت جهان‌شمول ... ب... و عقل عملی استفاده می‌کند.	۰/۵
جامعه‌شناسی مدرن	علوم اجتماعی جهان اسلام							
پوریتوبستی (تبیینی)	از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند و تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند							
انتقادی	از ظرفیت جهان‌شمول ... ب... و عقل عملی استفاده می‌کند.							
۱۶	در کدام مدل تفاوت‌های موجود در گروه‌های قومی و زبانی حفظ و تشدید می‌شود؟ مدل تکثرگرا (۰/۲۵)	۰/۲۵						
۱۷	ناسیونالیسم از چه طریقی ایجاد شد؟ بیدایش دولت - ملت‌ها (۰/۲۵)	۰/۲۵						
۱۸	هر عبارت بیانگر چه مفهومی است؟ الف) برای داوری درباره ارزش‌ها به معیار جهان‌شمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد دسترسی ندارد. (.....) انتقادی (۰/۲۵) ب) عامل شکل‌گیری جوامع در دیدگاه ابن‌خلدون (.....) عصبیت (۰/۲۵)	۰/۵						
۱۹	نتایج تعامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی جهان متجدد را بنویسید. (ذکر دو مورد) تامل عالمان مسلمان با علوم اجتماعی مدرن می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد و در عین حال به متفکران مسلمان امکان می‌دهد که علوم اجتماعی جهان اسلام را گسترش دهند و علاوه بر توصیف و تبیین مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم تحلیل کنند و برای برون‌رفت از بحران‌هایی مانند بحران آگاهی و بحران معنا، راه حل ارائه دهند. (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد (۰/۵))	۱						
۲۰	کدام یک از موارد زیر در علم فقه مطرح نمی‌شود؟ ۱) توصیف و تبیین مسائل اجتماعی ۲) طرح احکام و قواعد درباره چگونگی رفتار اجتماعی ۳) ارزیابی و نقد رفتارها و رفتارهای اجتماعی ۴) تجویز راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب گزینه (۱) توصیف و تبیین مسائل اجتماعی (۰/۵)	۰/۵						
۲۱	اعتبارات را تعریف نمایید. (با ذکر مثال) از نظر علامه طباطبائی، عقل عملی به انسان در انجام عملش یاری می‌رساند (۰/۲۵) و در این مسیر پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شوند (۰/۲۵). او چنین پدیده‌هایی را که با قرارداد و اعتبار عقل عملی ایجاد می‌شوند «اعتبارات» می‌نامد (۰/۲۵)؛ مانند گروه، خانواده، قانون و جامعه. (۰/۲۵)	۱						
۲۲	درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید: الف) اگر فرض کنیم جرم باکتری‌ها در هر نیم ساعت a برابر می‌شود، بعد از یک ساعت جرم آن $\sqrt{a}$ برابر می‌شود. نادرست (۰/۲۵) ب) دنباله‌ای با رابطه بازگشتی $a_{n+1} = 2a_n + 3n$ هندسی است. نادرست (۰/۲۵)	۰/۵						

ردیف	راه‌نمای تصحیح	نمره
۲۳	مفکر ۱ را در تساوی زیر به دست آورید. $\frac{x^6 \times 14^2}{2 \times 2^3 \times 2^3} = 7^8$ $\frac{x^6 \times 14^2}{2^6} = 7^8 \xrightarrow[\text{می‌کیم}]{\text{طرفین وسطین}} x^6 \times 14^2 = 2^8 \times 7^8 \quad (0/75)$ $\Rightarrow x^6 \times 14^2 = 14^8 \Rightarrow x^6 = \frac{14^8}{14^2} \Rightarrow x^6 = 14^6 \quad (0/75) \Rightarrow x = \pm 14 \quad (0/5)$ دفعه‌کد در مرحله آخر، چون توان‌های زوج را با هم خط زدیم به عدد ۱۴ علامت‌های $\pm$ دادیم.	۱
۲۴	حاصل هر یک از عبارات‌های زیر را به صورت یک عدد توان‌دار بنویسید. الف) $(7^3)^6$ $(7^3)^6 = 7^{3 \times 6} \quad (0/75) = 7^{18} \quad (0/75)$ ب) $(\frac{1}{4})^6 + (\frac{1}{4})^2$ $(\frac{1}{4})^6 + (\frac{1}{4})^2 = (\frac{1}{4})^{6-2} \quad (0/75) = (\frac{1}{4})^4 \quad (0/75)$	۱
۲۵	جمعیت کشوری در سال ۲۰۲۳ حدود بیست میلیون نفر برآورد شده است. اگر رشد جمعیت این کشور به صورت نمایی و با نرخ ۲ درصد در حال کاهش باشد، جمعیت این کشور در سال ۲۰۲۴ میلادی چند نفر خواهد بود؟ $C = 20000000, t = 2024 - 2023 = 1, r = \frac{2}{100} = 0/02$ $f(t) = C(1-r)^t \quad (0/75) \Rightarrow f(1) = 20000000(1-0/02)^1 \quad (0/75)$ $= 20000000 \times 0/98 = 19600000 \text{ نفر} \quad (0/5)$	۱
۲۶	به کمک رابطه بازگشتی $a_{n+1} = \frac{2}{3}a_n$ و $a_1 = \frac{1}{3}$ سه جمله اول دنباله را بنویسید. کافی است به n اعداد ۱ و ۲ را بدهیم تا a_3 و a_4 به دست آیند: $a_{n+1} = \frac{2}{3}a_n \quad \begin{cases} n=1 \rightarrow a_2 = \frac{2}{3}a_1 = \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{1}{3} \quad (0/5) \\ n=2 \rightarrow a_3 = \frac{2}{3}a_2 = \frac{2}{3} \times \frac{1}{3} = \frac{2}{9} \quad (0/5) \end{cases}$ پس سه جمله اول به صورت $(\frac{1}{3}, \frac{1}{3}, \frac{2}{9})$ می‌باشند. $(0/5)$	۱/۵
۲۰	جمع نمرات	